



§ 16a Miljøgodkendelse

*Forpagtervejen 1
8410 Rønde*

Februar 2025

§16a miljøgodkendelse til svineproduktion

i henhold til Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., nr. 1572 af 20/12/2006, med senere ændringer.

Myndighed:	Syddjurs Kommune
Afdeling:	Miljø og Klima
Virksomhedens navn:	Askedal ApS
Virksomhedens ejer:	Peter Skovgaard Jensen
Virksomhedens adresse:	Forpagtervejen 1, 8410 Rønde
CVR nr.:	43739093
CHR nr.:	95897
Ejendomsnummer:	7060025529
Type af husdyrbrug:	Denne miljøgodkendelse er meddelt efter § 16a
Matrikelnr.:	11f, Bjødstrup By, Bregnet
Ansøger:	Ejer
Konsulent:	Miljø og Natur Landbrugsrådgivning v/ Jakob Altenborg

04.02.2025

Sagsnr.
23/27393

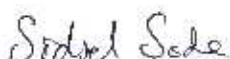
Kontaktperson
Sidsel Sode

Lundbergsvej 2
8400 Ebeltoft

Telefon 87 53 50 00

Landbrug@syddjurs.dk
www.syddjurs.dk

Syddjurs Kommune
Byggeri og Landbrug



.....
Sidsel Sode
Biolog



.....
Trine Jensen
Biolog

Klagefrist udløber
den 04.03.2025

Søgsmålsfristen udløber
den 04.08.2025

INDHOLDSFORTEGNELSE

IKKE-TEKNISK RESUMÉ	3
VILKÂRSOVERSIGT	4
SYDDJURS KOMMUNES AFGØRELSE	8
MILJØTEKNISK REDEGØRELSE OG VURDERING	11
Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	11
Indretning og drift	11
Håndtering og opbevaring af husdyrgødning	13
Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer mv.	14
Beliggenhed i forhold til omgivelserne	16
Husdyrbrugets ammoniakemission	28
Ammoniakdeposition til naturområder	29
Husdyrbrugets lugtemission	37
Øvrige emissioner og genepåvirkninger	39
Affaldsproduktion og brugen af naturressourcer	47
Jord, grundvand og overfladevand	54
Husdyrbrugets valg af BAT – reduktion af NH ₃	59
Grænseoverskridende virkninger	63
Foranstaltninger ved IE-husdyrbrugets ophør	63
Husdyrbrugets valg af BAT	64
Alternative løsninger og 0-alternativet	69
MILJØKONSEKVENSVURDERING	71
SYDDJURS KOMMUNES SAMLEDE VURDERING	72
HØRING OG OFFENTLIGGØRELSE	72
KLAGEVEJLEDNING	78
LOVGRUNDLAG	80
BILAG	89

Bilagsoversigt

Bilag 1:	Parter og andre høringsberettigede
Bilag 2:	Situationsplan
Bilag 3:	Udregning af produktionsarealer
Bilag 3a:	Forlængelse af stald 1 – ”stald 6”
Bilag 3b:	Stald 4 samt ny udleveringsrampe
Bilag 4:	Beplantningsplan
Bilag 5:	Ind- og udkørselsforhold
Bilag 6:	Datablad for varmepumpe
Bilag 7:	Udpegningsgrundlag for nærmeste Natura 2000-område
Bilag 8:	Miljøkonsekvensrapport

IKKE-TEKNISK RESUMÉ

Projekt

Ansøgningen vedrører en udvidelse af det eksisterende sohold på adressen Forpagtervejen 1, 8410 Rønde. Der skal bygges til tre eksisterende stalde med i alt ca. 2363 m² og der etableres en ny gylletank. For at minimere ammoniakfordampningen etableres der gyllekøling, og den nye gylletank overdækkes.

Landskab

Ejendommen er beliggende i landzonen, ca. 1,8 km sydøst for Rønde som er den nærmeste byzone i området. Der er ca. 1,2 km til nærmeste samlede bebyggelse, Bjødstrup. Nærmeste nabo ligger i en afstand af ca. 300 m.

Lugt og andre gener

Lugtgenerne i forhold til enkeltbolig (nabo), samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Der forventes således ikke at være lugtgener ved naboer udover hvad der kan forventes, når man bor på landet.

Der er i godkendelsen beskrevet forhold som støv, skadedyr, affald, lys og indkørselsforhold og hvorledes man vil sikre, at det ikke giver problemer i forhold til omkringboende. Udvidelsen skønnes ikke at give anledning til øgede gener for omkringboende og vurderes ikke at være uforenelige med miljøet med de vilkår, der er stillet i godkendelsen.

Ammoniak og natur

For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik i forhold til at begrænse ammoniakfordampningen. Dette er i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget. Beregningerne er foretaget, så der tages højde for de højst tilladelige emissioner af ammoniak og lugt fra staldene. I forbindelse med godkendelsen bliver der etableret gyllekøling i de nye stalde for at reducere ammoniakemissionen og en gyllebeholder overdækkes.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen.

VILKÅRSOVERSIGT

Generelle vilkår

1. Godkendelsen omfatter samtlige husdyrbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen på Forpagtervejen 1, 8410 Rønde.
2. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet skema nummer 241583 version 7 og med de vilkår der fremgår af godkendelsen.
3. Et eksemplar af miljøgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt på husdyrbruget. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Vilkår til indretning og drift af anlæg

4. Svineproduktionen i staldene 5, 6 og 7 samt de eksisterende stalde godkendes med de produktionsarealer, staldsystemer og dyregrupper som beskrevet i tabel 1 og bilag 3 og placeret som det fremgår af bilag 2.

Vilkår til håndtering og opbevaring af gylle:

5. Åbning af telldugene må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
6. Skader på teltoverdækningerne skal reparerer inden for 1 uge efter skadens opståen.
7. Hvis en skade ikke kan reparerer inden for 1 uge, skal der indgås en aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen.
8. Der skal føres en separat logbog for hver beholder med telt, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år, og forevise på tilsynsmyndighedens forlangende.
9. Håndtering af gylle, herunder gyllepumpning, skal foregå under opsyn.
10. Gylle må først omrøres umiddelbart før udbringning og bortkørsler.
11. Der må ikke etableres pumpe på gyllebeholderne.

Vilkår til placering og udformning af nyt byggeri:

12. Der må etableres en forlængelse af stald 1 på 15 m i retning mod øst, som vist i bilag 2. Stalden (stald 6) skal opføres i samme højde og bredde og i lignende materialer (røde nuancer) som den eksisterende bygning.
13. Der må etableres en forlængelse af stald 3a på 36 m i retning mod øst, som vist i bilag 2. Stalden (stald 5) skal opføres i samme højde og bredde og i lignende materialer (røde nuancer) som den eksisterende bygning.
14. Der må etableres en forlængelse af stald 4 på 37 m i retning mod øst, som vist i bilag 2. Stalden (stald 7) skal opføres i samme højde og bredde og i lignende materialer (røde nuancer) som den eksisterende bygning.
15. Der må opføres en gyllebeholder (Gyllebeholder 3) med en diameter på ca. 29 m, på den i bilag 2 angivne placering. Gyllebeholder 3 må (med telt) i højden ikke overstige teltet på beholder 2. Gyllebeholderen skal placeres minimum 15 fra Forpagtervejen.

16. Der skal etableres afskærmende beplantning øst og syd for den nye beholder. Beplantningen skal bestå af et mindst 3-rækket læhegn sammensat af en blanding af hjemmehørende træer og buske. Det eksisterende læhegn om den eksisterende beholder skal i videst mulige omfang bevares. Beplantningen om begge gyllebeholdere skal give en vedvarende effektiv afskærmning. Beplantningen skal være etableret senest ½ år efter at den nye gyllebeholder er opført og skal vedligeholdes løbende bl.a. ved at udgåede træer og buske skal udskiftes.
17. Der må opføres en udleveringsrampe på den i bilag 2 angivne placering.
18. Der må nedgraves en fortank på den i bilag 2 angivne placering.

Vilkår vedr. ammoniakemission

19. Staldafsnit skal rengøres efter hvert hold, og der skal til stadighed være en god staldhygiejne. Stierne skal kontrolleres og renholdes, så det sikres at gødning og urin hurtigt fjernes fra gulvet og ledes til gyllekanalerne.
20. Udleveringsrampen skal rengøres senest 12 timer efter dyrene har forladt arealet.

Vilkår til minimering af gener fra anlæg:

21. Driften må ikke medføre væsentlige gener for omboende, herunder gener fra, lys, støv, rystelser, transport eller lignende
22. Der skal af hensyn til minimering af risikoen for skadedyr, til stadighed tilstræbes vedligeholdelse, renholdelse og ryddelighed på virksomhedens indendørs og udendørs arealer.
23. Der skal foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet. Bekæmpelse skal desuden foretages på Syddjurs Kommunes forlangende.
24. Det skal sikres, at staldene, udenomsarealer og fodringsanlæg holdes rene, herunder at sengebåse og lignende samt foderarealer holdes tørre, at dyrene holdes rene, at støv- og smudsbelægning i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene.
25. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere anlægsgener for omboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af virksomheden.
26. Husdyrbrugets samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 meter over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, må ikke overskride følgende værdier:

Periode	Tidsrum	Værdi	Midlingstid
Hverdage	kl. 07.00 -18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	kl. 07.00 -14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	kl. 14.00 -18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	kl. 07.00 -18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften – alle dage	kl. 18.00 -22.00	45 dB(A)	1 time
Nat – alle dage	kl. 22.00 -07.00	40 dB(A)	½ time
Spidsværdi nat	kl. 22.00 -07.00	55 dB(A)	-

Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder" .

Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger. Støjvilkårene for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Vilkår om støj gælder al støj fra landbrugsdrift, men kun støjen fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, dvs. ikke støj fra f.eks. markdriften.

27. Målinger eller beregninger til kontrol af, at ovenstående støjvilkår er overholdt, skal udføres, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dog kan målinger/beregninger kun forlanges en gang årligt, såfremt målingerne viser, at støjgrænserne er overholdt.

Målinger/beregninger skal foretages af et firma eller laboratorium, der er akkrediteret af DANAK eller godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgiften til støjmålingerne afholdes af ansøger.

28. Transport skal i videst muligt omfang foregå indenfor normal arbejdstid.
29. Al udkørsel fra gylletankene 2 og 3 skal ske ved benyttelse af den nordligste ind- og udkørsel ved gyllebeholder 2, og der skal være frit udsyn over 100 m syd for udkørslen, som angivet på bilag 5.

Vilkår til affaldsproduktion, energi- og vandforbrug:

30. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt og efter kommunens regulativer. Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald mv. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Medicin (lægemidler) må ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.
31. Der skal føres halvårlig kontrol med el-forbrug. Noteres i driftsjournal.
32. Der skal føres halvårlig kontrol med vandforbrug. Noteres i driftsjournal.

Vilkår til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

33. Tankning af diesel skal foregå under opsyn. Olietanke må ikke placeres, så der er risiko for tilledning til afløb.
34. Virksomheden skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld. Der skal således altid være egnet materiale på ejendommen til opsamling af spild.
35. Tagvand fra de nye staldbygninger skal nedsives lokalt.
36. Beredskabet skal straks underrettes om driftsforstyrrelser eller uheld, der medfører forurening af omgivelserne eller indebærer en risiko for det. En skriftlig redegørelse for hændelsen skal være tilsynsmyndigheden i hænde senest en uge efter, at den er sket. Det skal fremgå af redegørelsen, hvilke tiltag der vil blive iværksat for at hindre lignende driftsforstyrrelser eller uheld i fremtiden.
- Underretningspligten fritager ikke virksomheden for at afhjælpe uheld.
37. Driftsforstyrrelser, som har betydning for det ydre miljø, skal fremgå af driftsjournalen med tidspunkt mm for eventuelle hændelser.

Vilkår til ammoniakreducerende virkemidler, for husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år:

38. Der skal etableres gyllekøling med rørudslusning og timetæller i stald 4 og 7.

39. Det skal kunne dokumenteres, at effekten af gyllekøling på årsbasis skal være minimum 8 % i stald 4 og i stald 7.
40. Gyllekanalerne skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
41. Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 92.881 kWh svarende til en specifik køleeffekt på mindst 9,9 W/m² gyllekanal ved en driftstid på 8.760 timer pr. år.
- Der tillades dog en fleksibilitet mellem køleeffekt og driftstid, således at effekten kan øges samtidig med, at der køles i færre timer forudsat, at den krævede årlige køleydelse leveres. Den specifikke køleeffekt kan dog maksimalt være 44,7 W/m².
42. Varmepumpen skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.
43. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
44. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
45. Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift.
46. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
- Afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmerne samt sikkerhedsanordningen
 - Kontrol af kølekredsens ydelse
 - Aflæsning og registrering af driftstimer.
47. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 2 uger.
48. Registreringen fra logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
49. Den eksisterende gyllebeholder 2, samt den nye gyllebeholder 3 skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
50. Der skal indsendes en beregning for køleydelsen i stald 4 samt stald 7 når byggeriet er opført.

Vilkår i forbindelse med husdyrbrugets ophør

51. Ved ophør af driften skal virksomheden træffe de nødvendige foranstaltninger for at imødegå fremtidig forurening af jord og grundvand og bringe stedet tilbage i en miljømæssig tilfredsstillende tilstand. Der skal som minimum udføres følgende:
- Stalde, gyllebeholdere, fortanke, rørsystemer, gyllekanaler/kummer mv. skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
 - Gylletankene skal fjernes, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift.

SYDDJURS KOMMUNES AFGØRELSE

Afgørelse

På grundlag af det foreliggende materiale meddeler Syddjurs Kommune miljøgodkendelse til svineproduktionen på Forpagtervejen 1, 8410 Rønde. Godkendelsen meddeles i henhold til § 16a stk. 2, 1. pkt. i Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Lov nr. 1572 af 20. 12. 2006 med senere ændringer) – herefter kaldet husdyrbrugloven.

Syddjurs Kommune meddeler dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 18 (fortidsmindebeskyttelseslinje) til opførelse af gyllebeholder.

Begrundelse

Syddjurs Kommune har vurderet, at det ansøgte projekt ikke påvirker omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Afgørelsen meddeles under forudsætning af, at det anmeldte og de dertil stillede vilkår overholdes. Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen og de stillede vilkår i den vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Omfang

Miljøgodkendelsen omfatter husdyrbruget på Forpagtervejen 1, 8410 Rønde, der ejes af Askedal ApS. Den tidligere meddelte § 12 godkendelse af marts 2014, tillægget hertil fra august 2017 samt revurderingen fra 2019, bortfalder ved ibrugtagningen af denne godkendelse. Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Afgørelsen meddeles under forudsætning af, at de stillede vilkår overholdes.

Vilkår

Ifølge husdyrbruglovens § 27 skal en godkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a indeholde vilkår om husdyrbrugets indretning og drift, herunder om den kontrol, som den, der er ansvarlig for husdyrbruget, skal foretage for egen regning, samt opførelse af bebyggelse m.v., medmindre andet følger af regler fastsat i medfør af lovens § 34 a. Hvis husdyrbruget har en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, skal kommunalbestyrelsen fastsætte vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 42, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen ved afgørelsen om godkendelse efter § 16 a i husdyrbrugloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære en væsentlig virkning på miljøet. Kommunalbestyrelsen skal ved sin vurdering efter stk. 1 inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år før kommunalbestyrelsens afgørelse, jf. § 42, stk. 2.

I 8-års driften, dvs. den drift der var på husdyrbruget for 8 år siden, indgår "Stald 4", "Stald 5", "Stald 6" og "Stald 7" ikke samt gødningslagret "Gylletank 3". I 8-årsdrift indgår en gammel drægtighedsstald (BBR-bygning 5) med løsgående søer, golde og drægtige, på delvis spaltegulv (265 m²) samt en gammel poltestald (BBR-bygning 3 og 6) til slagtesvin med 300 m² drænet gulv + spalter (33%/67%).

Kommunalbestyrelsen skal på grundlag af sin vurdering fastsætte de vilkår efter husdyrbruglovens § 27, stk. 1, der sikrer, at husdyrbruget med det ansøgte ikke vil have væsentlig virkning på miljøet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 45, stk. 1.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 26, stk. 1. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, jf. husdyrbruglovens § 27, stk. 2, samt husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 45, stk. 1, nr. 2.

Vurdering af virkninger på miljøet

Afgørelser efter husdyrbrugloven er ikke omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), da denne vurdering ligger som en integreret del af godkendelsen efter husdyrbrugloven. I de administrative bestemmelser, som fremgår af husdyrbruglovens kapitel 6, ses VVM-direktivets krav til høringer. Høringerne i forbindelse med nærværende godkendelse kan ses bagerst i afgørelsen.

Ansøger har indsendt en miljøkonsekvensrapport, som Syddjurs Kommune har gennemgået. Projektets/anlæggets indvirkninger på miljøet vurderes, hverken for sig selv eller i kumulation med andre projekter, som væsentlige. Vurderingen viser, at bedriftens påvirkning på miljøet på visse punkter afhænger af projektets udførelse, og der påpeges derfor afbødende foranstaltninger i form af denne godkendelses vilkår.

Syddjurs Kommune vurderer, at virksomhedens drift, under overholdelse af vilkårene i nærværende godkendelse, ikke vil have væsentlige virkninger på miljøet, herunder at de landskabelige hensyn, naboer og omgivelserne i øvrigt ikke tilsidesættes.

Udnyttelsesfrist og kontinuitetsbrud

Godkendelsen skal udnyttes inden for 6 år. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Herefter gælder, at der kan ske helt eller delvist bortfald af godkendelsen, hvis der ikke sker udnyttelse (dvs. min. 25 % driftsmæssige udnyttelse) af produktionsretten i 3 på hinanden følgende år. Driftsmæssig udnyttelse kræver en produktionsintensitet svarende til mindst 50 % af det mulige inden for dyrevelfærdsregler eller andre krav, f.eks. økologiregler, som husdyrbruget er underlagt. Det er ikke hensigten, at fravigelser der skyldes naturlige produktionsudsving, brand og sygdom i besætningen betragtes som kontinuitetsbrud.

Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen tages i brug.

Meddelelsespligt

Miljøgodkendelsen gælder alene for det ansøgte. Der må herefter ikke ske ændring i fast placerede husdyranlæg, staldsystemer, dyretyper eller produktionsarealets størrelse, før ændringen er anmeldt til og godkendt af kommunen.

Husdyrbruget må således ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt i henhold til husdyrbrugloven. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen, idet Syddjurs Kommune skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Andre love

Miljøgodkendelsen omfatter ikke andre nødvendige tilladelser end de anførte, og er ikke en tilkendegivelse af, at andre love er overholdt, for eksempel byggeloven, dyreværnsloven eller landbrugsloven. Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser, også selvom disse regler eventuelt bliver skærpede i forhold til denne godkendelse. Vær opmærksom på, at for nye bygninger skal der søges byggetilladelse, og for eksisterende bygninger kan der være byggetekniske regler, fx brandkrav, der skal overholdes, for at bygningen kan godkendes til dyrehold.

Virksomheden er endvidere omfattet af § 39 i husdyrbrugloven. I henhold til denne, kan tilsynsmyndigheden påbyde bestemte foranstaltninger, såfremt virksomhedens drift medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening. Tilsynsmyndigheden kan endvidere meddele påbud, hvis husdyrbruget skønnes at indebære en nærliggende risiko for væsentlig forurening eller uhygiejniske forhold. Kan forureningen ikke nedbringes, kan tilsynsmyndigheden nedlægge forbud mod fortsat drift af virksomheden eller aktiviteten.

Retsbeskyttelse

Der følger 8 års retsbeskyttelse på de vilkår, der er stillet i miljøgodkendelsen, det vil sige indtil den 04.02.2033.

Generelle vilkår

1. Godkendelsen omfatter samtlige husdyrbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen på Forpagtervejen 1, 8410 Rønde.
2. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet skema nummer 241583 version 7 og med de vilkår der fremgår af godkendelsen.
3. Et eksemplar af miljøgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt på husdyrbruget. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE OG VURDERING

I denne miljøtekniske redegørelse har ansøger redegjort for, hvorledes driften på ejendommen varetages. Redegørelsen er fremsendt dels via it-ansøgningssystemet dels ved fremsendelse af supplerende oplysninger til kommunen. Redegørelserne kan eventuelt være lettere redigeret af kommunen. På baggrund af redegørelsen og eventuelle supplerende oplysninger har kommunen foretaget en vurdering af de beskrevne forhold, og stillet vilkår hertil. Vurderingen og vilkårene fremgår af de specifikke afsnit.

Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Det ansøgte omfatter udvidelse af soholdet. Der søges om tilbygning til tre eksisterende stalde samt etablering af en gyllebeholder. Da ejendommen med det ansøgte kommer over 750 stipladser til søer, bliver det ansøgte et IE-brug og derfor omfattet af husdyrbruglovens § 16a. Placeringen af de forskellige stalde og produktionsarealer fremgår af bilag 2.

Indretning og drift af anlæg - produktionsareal, staldsystem og dyretype – ansøgers redegørelse

Produktionsarealet udgør samlet 5180 m² nettoareal til grise, hvoraf 1503 m² er en udvidelse af produktionsarealet. Alle stalde er indrettet med delvise spaltegulve.

De enkelte staldafsnit er opdelt og opmålt efter om afsnittet er adskilt forureningsmæssigt fra andre afsnit. Herefter er anvendt staldenes nettoareal. Nettoarealerne er beregnet ved at udregne størrelsen på en sti og derefter beregne det samlede stiareal. Denne metode vurderes at give det mest korrekte nettoareal. Udregning af areal samt indretningstegninger er vedlagt som bilag 3.

Tabel 1: Dyretyper og staldsystemer på ejendommens produktionsarealer.

Bygning BBR	Stald	Stald-areal m ²	Dyretype og staldsystem	Produktions-areal (m ²)
14	Stald 1	1352	Nudrift: Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	174
			Ansøgt: Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	174
			Nudrift: Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	426
			Ansøgt: Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	426
			Nudrift: Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	407
			Ansøgt: Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	407
4	Stald 2	429	Nudrift: Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	232
			Ansøgt: Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	232
13	Stald 3	1039	Nudrift: Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	737
			Ansøgt: Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	737
9	Stald 3a	472	Nudrift: Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	369
			Ansøgt: Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	369
15	Stald 4*	1240	Nudrift: Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	445
			Nudrift: Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	587
			Ansøgt: Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	1032
Ny	Stald 5	823	Nudrift: Ingen nudrift	0
			Ansøgt: Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	553
Ny	Stald 6	435	Nudrift: Ingen nudrift	0

			Ansøgt: Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	311
Ny	Stald 7*	1105	Nudrift: Ingen nudrift	0
			Ansøgt: Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	939
3 + 6	Poltestald	407	Nudrift: Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33%/67%)	300
			Ansøgt: Anvendes ikke	0
	I alt		Nudrift	3677
			Ansøgt	5180

*Der etableres ammoniakreducerende teknologi i form af gyllekøling i stald 4 og 7.

Biaktiviteter

Der er ingen biaktiviteter på ejendommen. Overskudsvarmen anvendes i staldene.

Teknisk, forureningsmæssig eller driftsmæssig forbindelse

Anlægget er hverken teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug. Der er på den samlede bedrift yderligere 2 ejendomme med husdyrproduktion på Sølystvej 2a og Rostvedvej 15. Ejendommen Sølystvej 2a drives med malkekvæg og ejendommen Rostvedvej 15 drives med slagtesvin. Ejendommene drives særskilt og der er ingen teknisk, forureningsmæssig eller driftsmæssig forbindelse mellem ejendommene.

Teknologier til ammoniakreduktion i de forskellige staldafsnit

Der etableres gyllekøling i stald 4 og 7 og den nye gyllebeholder teltoverdækkes.

Ventilation

Der anvendes mekanisk ventilation i alle stalde. Ventilationen er med undertryk og der er separat styring på hver sektion, som styrer alt med varme/ventilation og overbrusning og alarm.

Indretning og drift af anlæg - produktionsareal, staldsystem og dyretype – kommunens vurdering

Produktionens miljømæssige belastning bestemmes ud fra størrelsen af produktionsarealet, samt de angivne dyretyper og staldsystemer. Der stilles derfor vilkår til de produktionsforhold der er angivet i ansøgningsmaterialet.

Der er ikke valgt flexgrupper. Det er således ikke tilladt uden forudgående anmeldelse at skifte dyretype i staldene.

Teknologier i de forskellige staldafsnit

Der er valgt gyllekøling i stald 4 og 7. Beregningerne af gyllekøling er beskrevet i afsnittet "Husdyrbrugets valg af BAT".

Ventilation

Ingen bemærkninger.

Plan for regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse

For IE-brug er der krav om at kunne fremvise en plan for regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse af:

- Forsyningssystemer til vand og foder
- Varme-, køle- og ventilationssystemer samt temperaturfølere, herunder optimering og optimeret styring heraf

- Siloer og transportudstyr (f.eks. ventiler og rør)
- Luftrensningssystemer (f.eks. ved regelmæssige inspektioner)
- Udstyr til drikkevand, - herunder skal behovet for regelmæssig indstilling vurderes og frekvensen for løbende indstilling skal fastsættes i planen

Andet

Anlægget vurderes hverken teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Vilkår til indretning og drift af anlæg

4. Svineproduktionen i staldene 5, 6 og 7 samt de eksisterende stalde godkendes med de produktionsarealer, staldsystemer og dyregrupper som beskrevet i tabel 1 og bilag 3 og placeret som det fremgår af bilag 2.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning – ansøgers redegørelse

Gyllebeholderne er etableret hhv. etableres således at bund og vægge er tætte, og de kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderne tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion. Gyllebeholderne overdækkes, dog undtagen den mindste gyllebeholder nord for ejendommen.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllespild i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Der er en samlet opbevaringskapacitet på ejendommen på 9100 m³, som udgøres af 3 gyllebeholdere. Det vurderes ud fra normtal 2023, at der under normale forhold produceres ca. 9.100 m³ husdyrgødning på ejendommen, og der således er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen. Beregningen er foretaget med udgangspunkt i 800 søer og 30000 smågrise.

Vurdering

Samlet vurderes gylleopbevaringen og håndteringen af gylle at leve op til BAT, herunder følges generel lovgivning på området. Ligeledes vurderes bygningernes størrelse og indretning at leve op til kravene til hold af søer og smågrise.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning – kommunens vurdering

Gødning håndteres efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringningsmetoder og tidspunkter. Påvirkning af udbringningsarealerne reguleres gennem gødningsanvendelsesbekendtgørelsen, som bl.a. fastsætter kvælstoflofter, fosforlofter og udbringningstidspunkter.

Plan for regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse

Der skal i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen foreligge en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af:

- Gyllebeholdere (for tegn på skader, nedbrydning eller utætheder)
- Gyllepumper, -miksere, -separatorer og -spredere
- Beholdere til husdyrgødning skal mindst én gang om året tømmes helt, og der skal ske indvendig og udvendig inspektion (om muligt) med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og eventuelle tiltag skal noteres i logbogen. Ved indvendig og udvendig inspektion af gyllebeholdere, er det ikke intentionen, at beholderne skal fritlægges helt for inspektion men blot, at de årligt efterses for revner mm.
- Maskiner til udbringning af husdyrgødning samt doseringsmekanisme- eller dyse, som begge skal være i god stand.

Der stilles vilkår om, at der først må ske omrøring af gyllebeholdere, kort tid før beholderen skal tømmes ved f.eks. udspreddning. Der gøres opmærksom på, at det er lovpligtigt at føre logbog over flydelaget i beholderen som ikke har fast overdækning.

Håndtering af dybstrøelse

Evt. dybstrøelse må placeres i markstakke, når det kan kategoriseres som kompost, dvs. når det har ligget på stald eller lignende i minimum 3-4 måneder i gennemsnit, og når tørstofprocenten er minimum 30 %. Kompoststakke (markstakke) må højst være placeret på samme sted i 12 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før kompost igen må placeres på samme sted. Reglerne for markstakke fremgår af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Syddjurs Kommune vurderer, at den ansøgte produktion lever op til krav om opbevaring af husdyrgødning. Syddjurs Kommune mener ikke, at der er belæg for at stille skærpede krav til opbevaringsmåden og opbevaringskapaciteten af husdyrgødningen.

Vilkår til håndtering og opbevaring af gylle:

5. Åbning af teltdugene må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
6. Skader på teltoverdækningerne skal repareres inden for 1 uge efter skadens opståen.
7. Hvis en skade ikke kan repareres inden for 1 uge, skal der indgås en aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen.
8. Der skal føres en separat logbog for hver beholder med telt, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år, og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
9. Håndtering af gylle, herunder gyllepumpning, skal foregå under opsyn.
10. Gylle må først omrøres umiddelbart før udbringning og bortkørsler.
11. Der må ikke etableres pumpe på gyllebeholderne.

Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer, placering af ny bebyggelse m.v. – ansøgers redegørelse

I forbindelse med udvidelsen ønsker ansøger at udvide antallet af pladser til farende søer og til smågrise. Hertil kommer en potentiel udvidelse af arealet til drægtige søer. Udvidelsen af arealet til farende søer og til

smågrise skyldes en større effektivitet på ejendommen og deraf følgende produktion af flere grise. Effektiviseringen er et udtryk for de stadig stigende krav til landbrugenens rentabilitet og deraf følgende fokus på effektiviseringer. Samlet vurderes udvidelsen at være erhvervsmæssig nødvendig, for at sikre bedriftens rentabilitet og sikre gode driftsresultater.

Der skal etableres tre nye tilbygninger til eksisterende stalde på i alt ca. 2363 m². Staldene etableres som tilbygninger til henholdsvis eksisterende farestald (stald 1), eksisterende klimastald (stald 3a) og eksisterende drægtighedsstald (stald 4). Derudover skal der etableres en ny overdækket gyllebeholder. Der etableres ligeledes en ny drivgang og udleveringsrampe mellem stald 3 og 4, samt en forbeholder syd for stald 4 (se situationsplan, bilag 2).

Overfladevandet fra tagflader nedsives gennem faskiner.

Der bliver etableret gyllekøling i stald 4 og 7 i forbindelse med etableringen af disse.

Tabel 2: Beskrivelse af materialevalg og højde

	Grund-plan ca.	Bygnings-højde ca.	Tag-hældning	Bygningsmateriale r/farver	Anvendelse
Stald 1	1352 m ²	7 m	20	Elementer rød, gråt tag	Søer
Stald 2	429 m ²	5 m	20	Røde sten, gråt tag	Søer
Stald 3	1039 m ²	6 m	20	Elementer rød, gråt tag	Smågrise
Stald 3a	472 m ²	6 m	20	Elementer rød, gråt tag	Smågrise
Stald 4	1240 m ²	8 m	20	Elementer rød, gråt tag	Søer
Stald 5	823 m ²	6 m	20	Elementer rød, gråt tag	Søer
Stald 6	435 m ²	7 m	20	Elementer rød, gråt tag	Smågrise
Stald 7	1105 m ²	8 m	20	Elementer rød, gråt tag	Søer
Gylletank	676 m ²	8 m		Elementer, grå overdækning	Gylle
Gylletank	671 m ²	9 m		Elementer, grå overdækning	Gylle
Gylletank	259 m ²	3 m		Elementer	Gylle

Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer, placering af ny bebyggelse m.v. – kommunens vurdering

Beskrivelse af tilbygninger

Der etableres tre tilbygninger til eksisterende stalde på i alt ca. 2.363 m²:

- I forlængelse af Stald 1 bygges en tilbygning (Stald 6) på ca. 435 m²
- I forlængelse af Stald 3a bygges en tilbygning (Stald 5) på ca. 823 m²
- I forlængelse af Stald 4 bygges en tilbygning (Stald 7) på ca. 1105 m²

Tilbygninger skal opføres i samme højde som de staldanlæg de ligger i forlængelse af. Tilbygningerne skal opføres i materialer og farver, der ligner staldanlæggene, som de ligger i forlængelse af (røde vægge og gråt tag).

Beskrivelse af udleveringsrampe

Der bygges en udleveringsrampe langs med den vestlige gavl af stald 3. Rampen er forbundet med stald 4 af en drivgang.

Beskrivelse af gyllebeholder

Der opføres en teltoverdækket gyllebeholder (Gyllebeholder nr. 3) med et overfladeareal på 671 m². Gyllebeholderen placeres sydvest for beholder nr. 2, minimum 15 m fra Forpagtervejen.

Der nedgraves en fortank ca. 11 m syd for Stald 4 (se situationsplan i bilag 2).

Syddjurs Kommune vurderer, at byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for den ansøgte bedrift. Der stilles vilkår til placering og udformning af nybyggeriet i afsnittet "Beliggenhed i forhold til omgivelserne".

Jordflytning

Området, hvorpå der bygges, er udenfor jordforureningskortlægning og jorden betragtes derfor som ren.

Der anvendes fyldsand fra grusgrav til terrænregulering ved byggeri af staldene, hvilket der ikke skal søges separat miljøgodkendelse og landzonetilladelse til. Der terrænreguleres ca. 1,5 m, hvilket er vurderet at være acceptabelt.

Bortskaffelse af overskudsjord:

Hvis jorden skal bortskaffes til grusgrav eller et modtageranlæg, skal det anmeldes i Flytjord.dk inden flytningen kan finde sted.

Der kan findes mere information på Syddjurs Kommunes hjemmeside på: <https://www.syddjurs.dk/da/borger/miljoe-og-klima/jordforurening/jordflytning/>. Derudover kan der tages kontakt til virksomhedsgruppen på virksomheder@syddjurs.dk ved yderligere spørgsmål.

Vilkår til placering og udformning af nyt byggeri:

Der er stillet vilkår til placering og udformning under næste afsnit.

Beliggenhed i forhold til omgivelserne - placering af nye og eksisterende anlæg, landskabs- og planmæssige forhold og omkringboende m.v. – ansøgers redegørelse

Ejendommen er beliggende i et landbrugsområde der i kommuneplanen er udlagt med nedenstående særlige retningslinjer. Der er i øvrigt ingen væsentlige planmæssige forhold.

Området er præget af landbrugsproduktion og naturområder, samt spredt bymæssig bebyggelse.

Tabel 3: Placering i forhold til husdyrlovens § 6

Område	Afstand (m)	Beskrivelse	Afstandskrav (m)
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone eller sommerhusområde	1740	Rønde By	50
Lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. / samlet bebyggelse	1125	Bjødstrup, blandet bolig og erhverv (LP072)	50
Nabobeboelse uden landbrugspligt	192	Forpagtervejen 6	50

Tabel 4: Placering i forhold til husdyrlovens § 7

Naturkategori	Afstand meter	Beskrivelse	§7 afstand overholdt
Kategori 1 natur	220	Habitat natur	Ja (mindst 10 m)
Kategori 2 natur	3169	Overdrev	Ja (mindst 10 m)
Kategori 3 natur	1028	Mose	-

Tabel 5: Placering i forhold til husdyrlovens § 8.

Afstandskravene er kun gældende for nye anlæg eller i forbindelse med udvidelser/ændringer, som medfører en forøget forurening.

Nærmeste...	Afstand meter	Afstandskrav	Afstandskrav overholdes
Enkelt vandindvindingsanlæg	592	25 m	Ja
Fælles vandindvindingsanlæg	2971	50 m	Ja
Vandløb	165	15 m	Ja
Dræn	> 15	15 m	Ja
Sø	237	15 m	Ja
Privat fælles vej/ offentlig vej	16	15 m	Ja
Levnedsmiddelvirksomhed	>25	25 m	Ja
Beboelse på samme ejendom	27	15 m	Ja
Naboskel	217	30 m	Ja

Som det fremgår af ovenstående, er alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 overholdt. Det vurderes derfor, at der ikke sker en påvirkning af lokalområdet som følge af udvidelsen.

Tabel 6: Anlæggets placering inden for øvrige områder og zoner

(Kommuneplan 2020-2032)	Ja	Nej
Bevaringsværdige landskaber	x	
Uforstyrrede landskaber		x
Større sammenhængende landskaber	x	
Værdifulde Geologiske områder		x
Kystnærhedszonen	x	
Værdifulde kulturarvsområder		x
Kulturhistorisk bevaringsværdi		x
Værdifulde landbrugsområder	x	
Store husdyrbrug		x
Økologiske forbindelser		x
Potentielle økologiske forbindelser		x
Naturbeskyttelsesområder		x
Potentielle naturbeskyttelsesområder		x
Natura2000		x
Skovrejsning		x
Lavbundsareal		x
Kirkebyggelinjer		x
Skovbyggelinjer	x	
Strand-, Sø- og Å-beskyttelseslinjer		x
Beskyttede sten- og jorddiger		x*
Klitfredning		x
Fund og fortidsminder (Totalliste med både fredede og ikke-fredede. Kun beskyttelseslinjerne indgår i KP. Selve fortidsminderne er en statslig opgave.	x	

*Der er registreret et ikke fredet jorddige.

I henhold til Syddjurs Kommunes kommuneplan gælder følgende for mål og retningslinjer:

Bevaringsværdige landskaber

Stk. 1: Inddragelse af arealer til formål, der kan skæmme landskabet, skal så vidt muligt undgås. Inden for de udpegede bevaringsværdige landskaber skal landskabshensyn tillægges særlig stor vægt.

Stk. 2: I bevaringsværdige landskaber skal byggeri og anlæg placeres og udformes under særlig hensyntagen til landskabet. Ikke-landbrugsmæssigt byggeri, større veje og større tekniske anlæg skal så vidt muligt undgås.

Redegørelse

Udpegningen af bevaringsværdige landskaber har til formål at sikre, at der tages landskabelige hensyn ved placering og udformning af byggeri og anlæg i det åbne land. Større byggerier og anlæg med undtagelse af landbrug, byvækstområder, veje, højspændingsledninger, vindmøller og skovrejsningsområder må kun i særlige tilfælde placeres inden for de bevaringsmæssige landskaber, og hvis dette er tilfældet, skal der tages særlig hensyn til placering og udformning i forhold til det bevaringsværdige landskab.

De bevaringsmæssige landskaber udlægges, hvor der er særprægede eller sjældne landskaber. Endvidere kan et særligt samspil mellem landskab og et bevaringsværdigt kulturmiljø også føre til udlæg af et bevaringsværdigt landskab. Udpegningen af bevaringsværdigt landskab er foretaget på baggrund af landskabskarakteranalysen, foretaget af Aarhus Amt i 2006.

Nationale interesser i kommuneplanlægningen

Det er en national interesse, at planlægningen af det åbne land er med til at sikre, at de værdifulde landskaber bevares, herunder at de åbne kyster og geologiske værdier fortsat udgør en væsentlig natur- og landskabsværdi. Landskabet, og særligt de bevaringsværdige landskaber bør som udgangspunkt friholdes for byggeri og tekniske anlæg af hensyn til den landskabelige oplevelse. Det er også vigtigt, at der i benyttelsen af det åbne land generelt er fokus på, hvordan nye elementer udformes og placeres, så de kan bidrage til den landskabelige oplevelse. Der er i kommunens retningslinjer taget hensyn til de nationale interesser.

Øvrig lovgivning

Planlovens regler for administrationen af landzonen har til formål at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af arealressourcerne i en afvejning af de forskellige interesser i det åbne land. Hensynet bag landzonebestemmelserne har også til formål at værne om landskabelige, naturmæssige og rekreative interesser. Kommunalbestyrelsen skal således ved den enkelte ansøgning navnlig påse, at der ikke meddeles tilladelser, der er i strid med hensynet til bl.a. landskab.

Særligt værdifulde landbrugsområder

Stk. 1: Landbrugsområderne skal så vidt muligt forblive i jordbrugsdrift dog under hensyntagen til områder, der vil være specielt egnede til naturomdannelse.

Stk. 2: Landbrugsarealer kan kun inddrages til ikke-jordbrugsmæssige formål, hvis arealerne har begrænset betydning for jordbruget, eller hvis en samlet vurdering viser, at en given anvendelse mest hensigtsmæssigt kan placeres i et landbrugsområde.

Stk. 3: Ved udstykning, bebyggelse og ændret anvendelse af arealer og bygninger skal der tages særligt hensyn til de jordbrugsmæssige interesser.

Stk. 4: Der skal arbejdes hen mod bedst mulige arrondering af landbrugsejendommene for at sikre minimal påvirkning af øvrig infrastruktur

Stk. 5: Mængden af levende hegn og småbiotoper af værdi for det vilde dyre- og planteliv bør opretholdes og nye etableres, hvor det kan ske uden væsentlig gene for landbrugsdriften.

Redegørelse

Landbrugserhvervet i Syddjurs Kommune favner bredt og dækker alt fra intensive husdyr- eller agerproduktioner til hobbylandbrug, skovbrug, gartnerier, frugtplantager, pelsdyrsfarme osv. Landbrugsjord er endvidere en begrænset ressource, hvorfor retningslinjerne skal sikre, at landbrugserhvervet til stadighed

har landbrugsjord til rådighed. Retningslinjerne skal tilgodese både store, industriprægede husdyrbedrifter såvel som fritidsbrug.

Baggrund

Forudsætningen for et bæredygtigt jordbrug er, at der sikres størst mulig investeringssikkerhed og fortsatte udviklingsmuligheder for erhvervet i kombination med samfundets øvrige interesser. Jordbrugsanalysen for Syddjurs Kommune viser, at landbrugsarealerne i Syddjurs Kommune anvendes meget differentieret. Visse områder har intensive landbrug og andre områder har mindre deltids- og hobbybrug. Kommunens naturmæssige kvaliteter er ideelle til såvel mindre kvæg-, heste- og fårehold, som deltids- og hobbybrug. Dette, kombineret med at der produceres en bred vifte af produkter, som stiller forskellige krav til jordstruktur mv., medfører, at al agerjord er værdifuld.

Udpegningen har form af en totaludpegning, hvor alt, der ikke er reserveret til andre formål f.eks. byvækstområder, udlæg til nye veje eller §3-områder, er særligt værdifulde landbrugsområder. Arealer uden landbrugspligt er ligeledes fraregnet. I tilfælde, hvor landbrugsjord overgår til ikke-jordbrugsmæssige formål, vil Syddjurs Kommune lægge vægt på at bevare de bedst egnede landbrugsjorder og større, samlede jordbrugsområder. Der skal ikke forbruges mere landbrugsjord end nødvendigt, og tages hensyn til berørte landbrugsejendomme og deres arealbehov til udspredning af husdyrgødning og til foretagne investeringer. Endelig skal der sikres passende afstand mellem ny boligbebyggelse m.v. og eksisterende landbrug, så miljøkonflikter så vidt muligt undgås.

Stk. 4 skal understøtte arbejdet med strategisk jordfordeling.

Nationale interesser i kommuneplanlægningen

Det er en national interesse, at der er tilstrækkelige arealer til at sikre grundlag for en betydelig og lønsom fødevarerproduktion. Der er kommunens opgave via planlægningen at sørge for, at forbruget af landbrugsjord til ikke jordbrugsmæssige formål ikke bliver større end nødvendigt, og at der opretholdes en klar grænse mellem land og by.

Fredninger og fortidsminder

Syd for klimastalden ligger der et registreret dige. Der er tidligere søgt og givet dispensation til fjernelse af diget i hele længden af den eksisterende klimastald. Korttemaet er ikke tilrettet i overensstemmelse med dispensationen. Det vurderes at den nuværende ansøgning er indeholdt i den dispensation.

Den nye gyllebeholder er delvist beliggende inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen. Der søges om dispensation fra afstandskravet til fortidsmindebeskyttelseslinjen, jf. § 18 i Naturbeskyttelsesloven.

Vurdering

Projektet indebærer nybyggeri på ejendommen. Alt byggeri opføres i tilknytning til eksisterende bygninger. Tilbygningerne vil derfor ikke opleves som nye bygninger i relation til synligheden i landskabet. Derfor vil udvidelserne ikke blive væsentlig synlige i landskabet og projektet vurderes at være i overensstemmelse med kommuneplanens rammer.

Den nye gyllebeholder er beliggende delvist indenfor den samme fortidsmindebeskyttelseslinje som den eksisterende beholder. På trods af beliggenheden er det også af Syddjurs Kommune vurderet at beliggenheden er den bedste på anlægget, da gyllebeholderen her er mindst synlig.

Samlet vurdering

Produktionen overholder alle afstandskrav, og etableringen af anlægget er god overensstemmelse med Syddjurs Kommunes Kommuneplan, hvor området er udlagt som særligt værdifuldt landbrugsområde.

Beliggenhed i forhold til omgivelserne - placering af nye og eksisterende anlæg, landskabs- og planmæssige forhold og omkringboende m.v. – kommunens vurdering

Kommunen skal vurdere projektet i forhold til husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8 vedrørende minimumsafstande til bl.a. byzone, kategori 1 og 2-natur, vand anlæg, veje og nabobeboelser. Herudover vurderes husdyrbrugets beliggenhed i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv. samt husdyrbrugets placering i landskabet med hensyn til landskabelige værdier.

Der er tale om udvidelse af et eksisterende husdyrbrug, som er beliggende i et område, der primært er præget af dyrkede marker med småbiotoper, og hvor der sydvest for ejendommen ligger Kaløskovene og Kalø Vig (Habitat 2000).

Placering i forhold til husdyrlovens § 6

Husdyrbruglovens § 6 angiver, at etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, ikke er tilladt:

- 1) i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- 2) i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- 3) i en afstand mindre end 50 m fra de i nr. 1 og 2 nævnte områder eller
- 4) i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Alle afstandskrav i § 6 er overholdt for nybyggeri.

Placering i forhold til husdyrlovens § 7

Husdyrbruglovens § 7 angiver, at etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug ikke er tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end 10 m til eller helt eller delvis inden for

1. kategori 1 naturområder
2. kategori 2 naturområder

Alle afstandskrav i § 7 er overholdt.

Placering i forhold til husdyrlovens § 8

Husdyrbruglovens § 8 angiver, at etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse eller ændring heraf, der medfører forøget forurening, ikke er tilladt inden for følgende afstande:

1. 25 m til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning.
2. 50 m til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning.
3. 15 m til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m².
4. 15 m til offentlig vej og privat fællesvej.
5. 25 m til levnedsmiddelvirksomhed.
6. 15 m til beboelse på samme ejendom.
7. 30 m til naboskel.

Alle afstandskrav i § 8 er overholdt.

Udpegninger i kommuneplan

Ejendommen på Forpagtervejen 1 er beliggende i et område udlagt som et særligt værdifuldt landbrugsområde. Af kommuneplanens retningslinjer fremgår det, at i de særligt værdifulde landbrugsområder, skal jordbrugsdriften tilgodeses. Denne udpegnings er derfor ikke i konflikt med det ansøgte.

Arealet, hvor der opføres nye bygninger, er beliggende indenfor et område, der er udpeget som et bevaringsværdigt landskab. Af kommuneplanens retningslinjer fremgår:

***Stk. 1:** Inddragelse af arealer til formål, der kan skæmme landskabet, skal så vidt muligt undgås. Inden for de udpegede bevaringsværdige landskaber skal landskabshensyn tillægges særlig stor vægt.*

***Stk. 2:** I bevaringsværdige landskaber skal byggeri og anlæg placeres og udformes under særlig hensyntagen til landskabet. Ikke-landbrugsmæssigt byggeri, større veje og større tekniske anlæg skal så vidt muligt undgås*

Alle de eksisterende staldbygninger er opført i røde nuancer, og de nye bygninger vil blive bygget i lignende farver og som naturlige forlængelser af de eksisterende bygninger. Der stilles vilkår til dette. Det vurderes, at med vilkår der sikrer at bygningerne fremstår ensartede, er der ikke risiko for at de vil skæmme landskabet. Retningslinjerne vurderes derfor overholdt.

Landskabsinteresser

Staldanlægget er beliggende omkring 1,75 km øst-sydøst for Rønde, der er nærmeste byzone, og ca. 1 km vest for Bjødstrup, der er nærmeste samlet bebyggelse og et lokalplanlagt område (LP072). Den nærmeste nabobeboelse på en ejendom uden landbrugspligt er godt 265 meter syd for staldanlægget.

Ejendommen er beliggende i randmorænen ved Rønde, og er et af de mest kuperede områder på grænsen til Mols Bjerge. Terrænet omkring ejendommen er kuperet og ejendommen er beliggende højt i landskabet.

I det østlige delområde omkring hovedgårdene Kalø og Møllerup fremtræder nøglekarakteristika i form af det kuperede randmoræneterræn med transparent landbrugslandskab bestående af landsbyer, udflyttede gårde, marker og småplantninger af middelskala tydeligt. Den transparente landbrugsflade med landsbyer og udflyttede gårde er opdyrket og hovedgårdsejerlavene skiller sig ud fra resten af landbrugsfladen i kraft af større og mere åbne marker, gamle hovedgårdsskove samt kraftige levende hegn. Sammenhængen mellem naturgrundlag og arealanvendelse er tydelig, idet den overvejende lerede randmoræne er intensivt opdyrket. Det østlige delområde vurderes som værende *særlig karakteristisk*.

Landskabet er storladent og åbent og med flotte udsigter hele vejen rundt til Kalø Vig og Egens Vig, se billedet herunder. Området er karakteriseret ved større moderne landbrug. Området dyrkes intensivt fra større moderne gårde, men der er også mindre ældre landbrug, økologiske brug og hobbylandbrug. Det, der giver området dets særlige karakter, er dog de spektakulære udsigter som området byder på både nord for Egens Vig og fra de vestvendte skråninger ned mod Kalø Vig.



Den eksisterende bygningsmasse set fra nord mod syd.

Forpagtervejen 1 er et eksisterende moderne husdyrbrug, og de nye stalde etableres i tilknytning/forlængelse af det eksisterende anlæg. De nye stalde/forlængelserne etableres i samme materialer, farver, højder og med samme taghældning, som de eksisterende. Anlægget vil derfor fremstå som en enhed og ikke virke mere skæmmende i landskabet i forhold til i dag.



Anlægget ligger højt i landskabet. Billedet er taget i retning mod syd, og til højre i billedet erkendes stald 1, der med det ansøgte forlænges ca. 15 m. mod venstre i billedet.



Ejendommen set fra syd med gyllebeholder 2 længst til venstre.

Den nye beholder opføres umiddelbart til venstre for gyllebeholder 2, men med en lavere placering end den eksisterende.

Den nye stald 7 er efter en projektilpasning rykket mod øst, således at anlægget visuelt (set fra syd), ikke fremstår bredere end i dag. Med en placering mod vest ville anlægget fremstå som en mur, da der også udvides i retning øst fra stald 3a.



Ejendommen set fra syd.

Uoverensstemmelse med vilkår i tidligere godkendelse - godkendes

Der er i tillægget til ejendommens hidtil gældende § 12-godkendelse stillet vilkår (4 og 5) til placeringer samt til facader af søsten på bygning 9 og 15. Bygningerne er i stedet opført med dyrere, svensk granit, hvilket vurderes at være en bedre landskabstilpasning, da facaderne på de eksisterende bygninger er af røde mursten. Svensk granit har en rødlig farve, der minder mere om dette, end de oprindeligt ansøgte søsten. Fravigelsen fra de tidligere vilkår 4 og 5 i tillægget, godkendes med dette tillæg. Der er også i 2023 lavet en vurdering af om opførelsen af stalden er sket på placeringen som oprindeligt ansøgt. Det blev i den forbindelse vurderet, at en forskydning mod vest på omkring 5 m kunne rummes inden for det eksisterende byggefelt, som blev indtegnet og godkendt ved ansøgningen om tillæg til § 12-godkendelse.

Vurdering af visuel påvirkning - udleveringsrampe

Udleveringsrampen opføres i tilknytning og naturlig forlængelse af stald 3.

Vurdering af visuel påvirkning - gyllebeholder

Den nye gyllebeholder vil med teltoverdækning blive $14,5/2,75 = \text{knap } 5,5$ meter høj. En synlighedsberegning viser, at beholderens placering vil være synlig for en enkelt ejendom inden for 500 m. Denne ligger ca. 340 m sydøst for Forpagtervejen 1. Da der allerede i dag forefindes en beholder ved siden af placeringen for den nye, og da der endvidere etableres afskærmende beplantning syd for beholderne, vurderes den nye beholder ikke væsentligt at ændre oplevelsen af bedriftens påvirkning af landskabet.

Vurdering af visuel påvirkning - ny fortank

Den nye fortank vil ikke være synlig i landskabet.

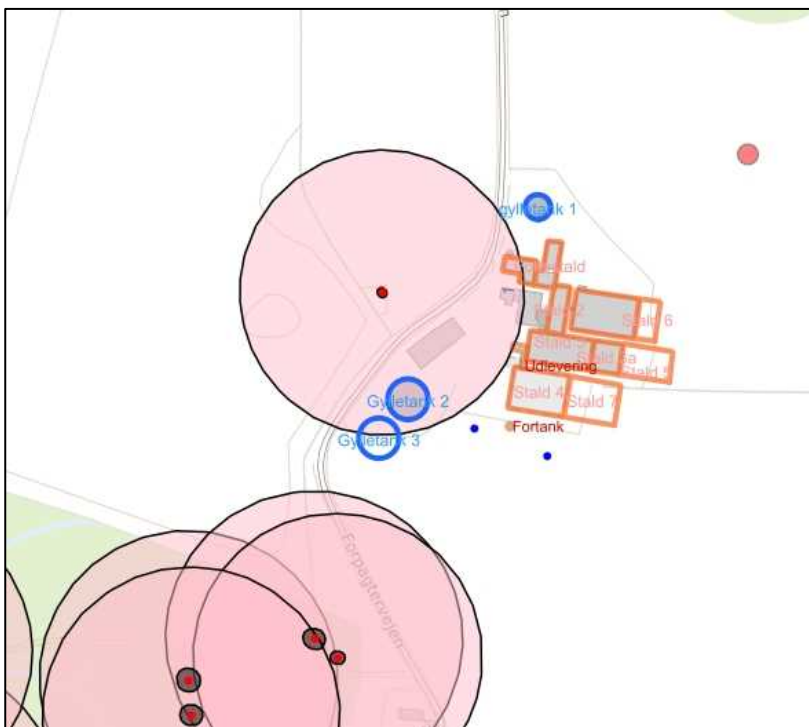
Det er Syddjurs Kommunes samlede vurdering, at etableringen af en af de nye bygninger med de fastsatte vilkår ikke vil påvirke landskabet væsentligt.

Fredninger og fortidsminder

Der er registreret et jorddige, hvor Stald 7 skal bygges. Da jorddiget ikke er markeret som dige før 1992, er det ikke omfattet af beskyttelsen i museumsloven, og er dermed ikke fredet.

Der er en del fortidsminder i området, se kortet herunder. Den planlagte placering af gyllebeholder 3 kan ikke overholde afstandskravet til 100 m beskyttelseslinje til et fredet fortidsminde, hvorfor der, jf. § 18 i Naturbeskyttelsesloven er søgt om dispensation fra afstandskravet. Kommunen har den 22. oktober 2024 meddelt dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 18 til opførelse af gyllebeholder inden for beskyttelseslinjen.

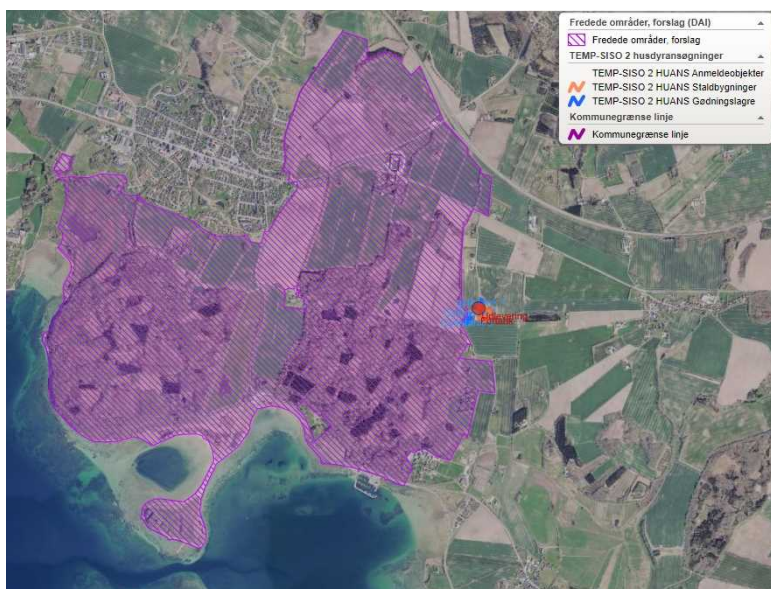
Udover de beskyttede fortidsminder, ligger der også nogle fortidsminder, der ikke er omfattet af fredningsbestemmelser. Deres placering fremgår af understående kort.



Den nye gyllebeholder opføres inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen. Fredede fortidsminder med beskyttelseszoner (rød prik med lyserød cirkel omkring) og ikke-fredede fortidsminder (blå prikker).

Såfremt der konstateres fund af fortidsminder, skal gravearbejde straks indstilles, og Museum Østjylland kontaktes.

Området på den modsatte side af Forpagtervejen 1 er udpeget som forslag til fredet område (se kort nedenfor). Udpegningen er ikke i konflikt med nybyggeriet på ejendommen.



Bygge- og beskyttelseslinjer

Staldanlæggene, der opføres, er beliggende indenfor skovbyggelinje. Da bygningerne er driftsmæssigt nødvendige og bygges i tilknytning til det eksisterende byggeri, kræves der ikke dispensation herfor.

Bygningerne opføres endvidere i retningen væk fra den skov, der afkaster byggelinjen, og længere væk fra skoven, end den eksisterende bygningsmasse.

Kystnærhedszone

Kystnærhedszonen er fastlagt i planloven og dækker som udgangspunkt kyststrækningen fra strandkanten og ca. 3 km ind i landet. Kystnærhedszonen er en planlægningszone, hvor kommunalbestyrelsen kan planlægge for bebyggelse og anlæg efter planlovens regler. Det fremgår endvidere af forarbejderne, at de landzonearealer, der er omfattet af planlovens kystnærhedszone, skal styres af hensynet til både at friholde det åbne land og selve kystområderne for ny bebyggelse. I forarbejderne er det anført, at dette hensyn fortsat skal varetages i forbindelse med bebyggelse på husdyrbrug, der kræver tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugloven.¹ Det vurderes, at de ansøgte forlængelser af de eksisterende bygninger har helt underordnet betydning i forhold til kystinteresser, da der netop er tale om forlængelser, og da der grundet beplantning i området er begrænset indblik til bygningen, undtaget direkte fra syd, sydøst (se fotos herover). Af Syddjurs Kommunes kommuneplan fremgår blandt andet følgende retningslinjer²:

Stk. 1: *Kystnærhedszonen skal som udgangspunkt friholdes for yderligere bebyggelse. Der må ikke udføres byggeri eller anlægsarbejde, som kan forringe kystens naturmæssige, landskabelige eller rekreative værdi.*

Stk. 2: *Der kan i princippet kun inddrages nye arealer til byzone og planlægges for anlæg i landzone, såfremt der foreligger en særlig planlægningsmæssig og/eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering.*

Stk. 3: *Planlægningen skal sikre offentlighedens adgang til kysten.*

Stk. 4: *Der kan kun i særlige tilfælde planlægges for bebyggelse og anlæg på land, som forudsætter inddragelse af arealer på søterritoriet eller særlig kystbeskyttelse. Undtaget er trafikhavneanlæg og anden overordnet infrastrukturanlæg.*

Da der med det ansøgte sker en udbygning af et allerede eksisterende anlæg, og da den opførte bygningsmasse vurderes erhvervsmæssig nødvendig, og da der endvidere ikke sker en forringelse af offentlighedens adgang til eller den rekreative oplevelse af kysten, vurderes det ansøgte projekt ikke at være i konflikt med retningslinjerne.

¹ <https://mfkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/8cc77d63-2021-4d61-8751-f3b270f405b0?highlight=NMK-132-00555>

² <https://kommuneplan20.syddjurs.dk/retningslinjer/land-vand-og-natur/kystnaerhedszonen-og-strandbeskyttelseslinjen/>

Vilkår til placering og udformning af nyt byggeri:

12. Der må etableres en forlængelse af stald 1 på 15 m i retning mod øst, som vist i bilag 2. Stalden (stald 6) skal opføres i samme højde og bredde og i lignende materialer (røde nuancer) som den eksisterende bygning.
13. Der må etableres en forlængelse af stald 3a på 36 m i retning mod øst, som vist i bilag 2. Stalden (stald 5) skal opføres i samme højde og bredde og i lignende materialer (røde nuancer) som den eksisterende bygning.
14. Der må etableres en forlængelse af stald 4 på 37 m i retning mod øst, som vist i bilag 2. Stalden (stald 7) skal opføres i samme højde og bredde og i lignende materialer (røde nuancer) som den eksisterende bygning.
15. Der må opføres en gyllebeholder (Gyllebeholder 3) med en diameter på ca. 29 m, på den i bilag 2 angivne placering. Gyllebeholder 3 må (med telt) i højden ikke overstige teltet på beholder 2. Gyllebeholderen skal placeres minimum 15 fra Forpagtervejen.
16. Der skal etableres afskærmende beplantning øst og syd for den nye beholder. Beplantningen skal bestå af et mindst 3-rækket læhegn sammensat af en blanding af hjemmehørende træer og buske. Det eksisterende læhegn om den eksisterende beholder skal i videst mulige omfang bevares. Beplantningen om begge gyllebeholdere skal give en vedvarende effektiv afskærmning. Beplantningen skal være etableret senest ½ år efter at den nye gyllebeholder er opført og skal vedligeholdes løbende bl.a. ved at udgåede træer og buske skal udskiftes.
17. Der må opføres en udleveringsrampe på den i bilag 2 angivne placering.
18. Der må nedgraves en fortank på den i bilag 2 angivne placering.

Husdyrbrugets ammoniakemission - ansøger redegørelse

Den totale ammoniakemission fra ejendommen udgør 4868 kg N/år, hvilket er en stigning på 1196 kg N/år i forhold til den tilladte drift og en stigning på 1800 kg i forhold til 8-årsdriften.

Tabel 7: Ammoniakemission fra husdyrbruget

Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Fra staldafsnit	Fra lagre	Samlet
Ansøgt drift	4494,6	372,9	4867,5
Nudrift	3432,5	238,6	3671,1
8-års-drift	2829,1	238,6	3067,7

Husdyrbrugets ammoniakemission – kommunens vurdering

For at staldsystemerne skal kunne opretholde den angivne ammoniakfordampning, kræves det, at både det faste gulv og spalterne renholdes, så der ikke ligger gødning, som vil medføre en øget fordampning. Der stilles derfor vilkår om, at stierne renholdes.

Der stilles vilkår til rengøring af udleveringsrampen inden for 12 timer fra udlevering, da arealet ikke er ansøgt som produktionsareal.

Vilkår vedr. ammoniakemission

19. Staldafsnit skal rengøres efter hvert hold, og der skal til stadighed være en god staldhygiejne. Stierne skal kontrolleres og renholdes, så det sikres at gødning og urin hurtigt fjernes fra gulvet og ledes til gyllekanalerne.
20. Udleveringsrampen skal rengøres senest 12 timer efter dyrene har forladt arealet.

Ammoniakdeposition til naturområder – ansøger redegørelse

Nedenstående skema viser depositionen til de forskellige naturkategorier som totaldeposition (kategori 1 og 2 natur) og som merdeposition (kategori 3 natur).

Tabel 8: Ammoniakdeposition på naturområder

Naturkategori	Kumulation	Totaldeposition Kg N/ha/år	Merdeposition Kg N/ha/år	Vurdering
Kategori 1 natur	0	0,7	-	Nærmeste kategori 1 natur ligger over 220 m væk. Produktionen medfører deposition i området på 0,7 kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 1 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området. Kumulation er ligeledes vurderet.
Kategori 2 natur		0,0	-	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 3,2 km væk. Bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 2 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3 natur		Op til 0,1	0,0	Nærmeste kategori 3 natur ligger sydøst for ejendommen i form af en mose. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 0,0 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori

				3 natur er dermed overholdt.
Øvrig § 3 natur		Op til 2,2	Op til 1,0	Nærmeste § 3 natur ligger øst for ejendommen i form af en sø. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 1 kg N/ha/år.

Beskyttede arter

Dyr og planter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og bedriftens arealer. På baggrund af Faglig Rapport nr. 635, 2007 "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt Videnskabelig Rapport nr. 50, 2013 "Overvågning af arter 2004-2011" fra Nationalt Center for Miljø og Energi, vurderes det at følgende bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og udbringningsarealerne.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Odder		X
Markfirben		X
Stor vandsalamander		X
Spidssnudet frø		X
Arter af flagermus		X
Ulv		X

Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring anlægget.

Den nærmeste sø hvor der er potentiale for bilag IV-arter (spidssnudet frø og stor vandsalamander) ligger i en afstand af ca. 250 m øst for anlægget. Produktionen påvirker området totalt med 2 kg N/ha/år. Merdepositionen er beregnet til 0,7 kg N/ha/år.

For de øvrige arter gælder, at der ikke er registreringer i området, jf. oplysninger på Naturdata gennem Danmarks miljøportal.

Vurdering

Ejendommen overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen i forhold til kategori 1, 2 og 3 natur og det vurderes, jf. forarbejderne til udarbejdelse af afskæringskriterier, at produktionen ikke medfører en påvirkning af den omkringliggende kategori 1, 2 og 3 natur.

I forhold til øvrig § 3 natur er depositionen over afskæringskriteriet på 1 kg N/ha/år, hvorfor der potentielt kan være en påvirkning af området. Jf. vurderingen af området sker der ingen væsentlig påvirkning af søen og det konkluderes at der ikke sker en påvirkning der vil medføre en ændringen af tilstanden af § 3 natur.

Ligeledes gælder, at det er vurderet at produktionen ikke vil medføre en påvirkning af beskyttede arter. Der er ingen eller minimal påvirkning af de registrerede leveområder for bilag IV arter. Derfor vurderes eventuel tilstedeværelsen af bilag IV arter omkring ejendommen at være foreneligt med den produktion der er på ejendommen og det forhold at der gives en tilladelse til ændringer på ejendommen vil ikke medføre en øget påvirkning af arterne.

Ammoniakdeposition til naturområder – kommunens vurdering

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 42, stk. 1, nr. 2, at kommunalbestyrelsen skal vurdere, om en ansøgt etablering, udvidelse eller ændring efter husdyrbruglovens § 16 a kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til bl.a. natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder.

Projektet vil medføre en beregnet totalemission fra stald på ca. 4868 kg N/år.

Vurdering af påvirkninger på naturområder jf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3A.

Beskyttelsesniveauet for ammoniak fremgår af følgende tabel:

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D), beliggende <i>inden</i> for Natura 2000-område og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende <i>inden</i> for et Natura 2000-område og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. total deposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden* af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D) beliggende <i>uden</i> for internationale naturbeskyttelses-områder: Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha samt overdrev over 2,5 ha der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 .	Max. total deposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 men som er beliggende uden for Natura 2000-områder, samt ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.	Max. mer deposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

- 1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m,
- 2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m,
- 3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m,
- 4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
- 5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

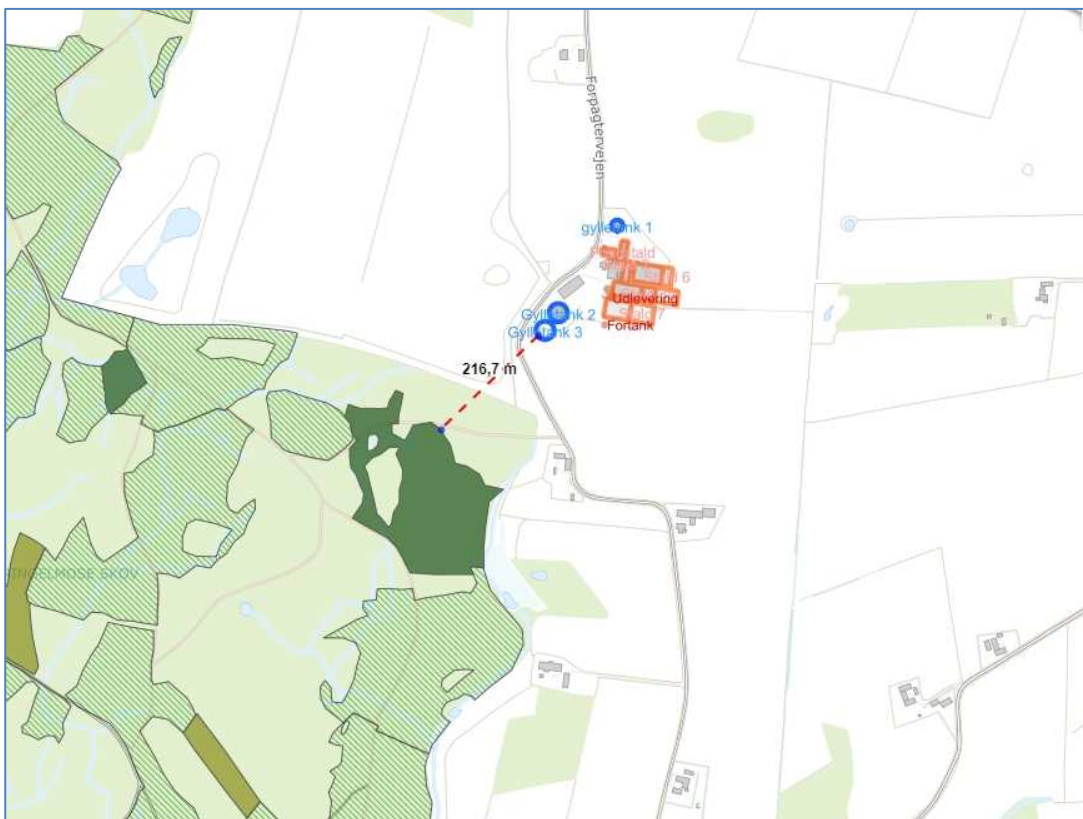
Kommunen er enig i de fastsatte ruheder for naturpunkterne i beregningerne.

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne. De er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Nærmeste kategori 1-natur er en Elle- og askeskov beliggende indenfor Habitatområde nr. 230 "Kaløskovene og Kaløvig". Skoven er beliggende ca. 216 m fra nærmeste anlæg og der er beregnet en totalemission fra det samlede anlæg på 0,7 kg N/ha/år (se kortet herunder). Beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.

Der er ingen andre husdyrbrug der skal indgå i en kumulationsberegning.



Afstand fra anlægget til nærmeste Natura 2000-område, Kaløskovene og Kaløvig, er ca. 216 m.

Der vurderes endvidere ikke at være belæg for at skærpe beskyttelsesniveauet da Syddjurs Kommune vurderer, at det ikke kan dokumenteres, at emission i den aktuelle beregnede størrelsesorden, vil have en målbar effekt på bevaringsstatus for naturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget, som fremgår af bilag 6. Vurderingen bygger på en kombination af emissionens størrelse, viden om kriterier for gunstig bevaringsstatus, tilgængelig litteratur om trusler i Natura 2000-området og ikke mindst afstanden fra driftsbygningerne til Natura 2000-området.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur udgøres af ammoniakfølsomme områder udenfor Natura 2000-områder, nærmere bestemt højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Nærmeste kategori 2 natur, et overdrev, ligger 3,2 km syd for anlægget (se kortet herunder). Der er beregnet en totaldeposition på området på 0,0 kg N/ha/år og en meremission på 0,0 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.



Afstand fra anlægget til nærmeste kategori 2 område syd for ejendommen.

Kategori 3-natur

Kategori 3-natur udgøres af øvrige ammoniakfølsomme § 3-arealer, som minimum heder, moser og overdrev, samt ammoniakfølsomme skove. Ved vurderingen af, om tålegrænsen for ammoniakfølsom kategori 3-natur er overskredet, skal både totaldepositionen fra husdyrbruget og den gennemsnitlige baggrundsbelastning over de tre forudgående år inddrages

Nærmeste kategori 3-natur er en mose (L427-01-mo), der ligger 1 km sydøst for anlægget (se nedenstående kort). Mosen er af naturtypen Mose og Kær og er angivet med en nedre tålegrænse på 20 kg N/ha/år.

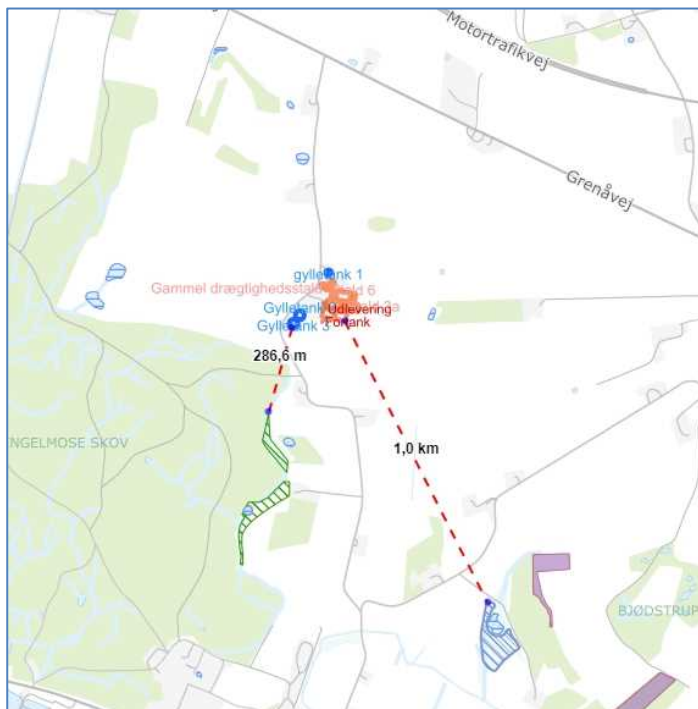
Baggrundsbelastningen, baseret på et gennemsnit af de 3 seneste års baggrundsbelastning, er for dette område 9,63 kg N pr. ha pr. år.

Der er i husdyrgodkendelse.dk beregnet en totaldeposition på arealet på 0,1 kg og en merdeposition på 0,0 kg N/ha/år. Den samlede ammoniakdeposition (beregnet som summen af totaldepositionen (inklusive merdepositionen) og baggrundsbelastningen) vil således være 9,73 kg N/ha/år, hvilket er under den generelle nedre tålegrænse for denne naturtype.

Der er et § 3-beskyttet engareal (fersk eng) ca. 286 m syd for anlægget. Engarealet modtager 0,6 kg N i totaldeposition og den samlede ammoniakdeposition for området bliver 10,23 kg N, hvilket er under nedre tålegrænse for ferske engområder.

Øst for anlægget ligger flere ammoniakfølsomme skove. Da der er beregnet en merbelastning på 0,0 kg N til nærmeste skov, er det vurderet, at skovene ikke bliver belastet yderligere af driften.

Da depositionen fra det ansøgte sammenlagt med baggrundsbelastningen ikke overskrider naturområdernes nedre tålegrænser, er det vurderet at beskyttelsesniveauet for kategori 3 er overholdt.



Nærmeste kategori 3 (Mose) ligger ca. 1 km fra anlægget samt et engareal ca. 286 m fra.

Andre § 3 naturtyper + søer

Der ligger flere søer i området omkring anlægget – se kortet herunder. Søer er som udgangspunkt ikke ammoniakfølsomme, og forventes at være P-begrænsede. Det ansøgte må dog ikke medføre en tilstandsændring i naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, herunder søer.

Der er 5 søer rundt omkring Forpagtervej 1: to mod vest, og én både syd, øst og nord for ejendommen.



De to der ligger syd og øst for ejendommen er mere end 15 år gamle, imens de tre andre søer er etableret i 2018. Vest for hele ejendommen findes natura 2000 området Kaløvig og kaløskovene. Her er der i 2024 observeret stor vandsalamander der er en bilag IV art.

Der er under 500 meter fra observationen af stor vandsalamander og til de to vestlige søer. Det indikerer at stor vandsalamander sandsynligvis bruger eller kan bruge søerne som yngle- og rastested. Da søerne er relativt unge, må vi gå ud fra, at de ikke er næringspåvirkede i samme grad som ældre søer på landbrugsarealer. Den nordlige sø er også relativ ung, men ligger knap 1 km fra nærmeste fund af stor vandsalamander, samt er omringet af marker i omdrift.

Stor vandsalamander vandrer et par hundrede meter, og sjældent over 1 km. Ifølge Håndbogen om Bilag IV arter fra 2024, er deres foretrukne rasteområder på land især i skovområder, under stammer med råddent træ, sten, døde blade og i musehuller. Stor vandsalamander er følsom for næringsbelastning og tilgroning af vandhuller, hvilket ofte skyldes tilførsel af kvælstof.

Der er ikke foretaget nogen besigtigelse af søerne omkring ejendommen. De tre søer mod nord, syd og øst har ikke nogen tålegrænse da de antages at være næringsbelastede grundet deres placering i landskaber hvor de er omringet af landbrug, og hvor det er overvejende usandsynligt at stor vandsalamander yngler eller raster. De to nye søer mod vest antages at have en tålegrænse på 5-10 kg. N pr. ha pr. år, hvor de antages at ligge i den høje ende, grundet deres placering i landskabet.

Med en baggrundsbelastning på 9,63 kg N/ha/år og totaldeposition fra anlægget på hhv. 0,3 og 0,4 kg N/ha/år, vil de to vestlige søer modtage hhv. 10,03 kg N/ha/år og 9,93 kg N/ha/år. Dette vurderer Syddjurs Kommune at være inden for tålegrænsen.

Staldanlæg i relation til Bilag IV-arter

Før der træffes afgørelse om godkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a, skal der foretages en vurdering af, om det ansøgte, kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), jf. § 10, stk. 1, nr. 1, jf. § 7, stk. 5, nr. 2, i habitatbekendtgørelsen. Vurderingen skal fremgå af afgørelsen, jf. habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 2.

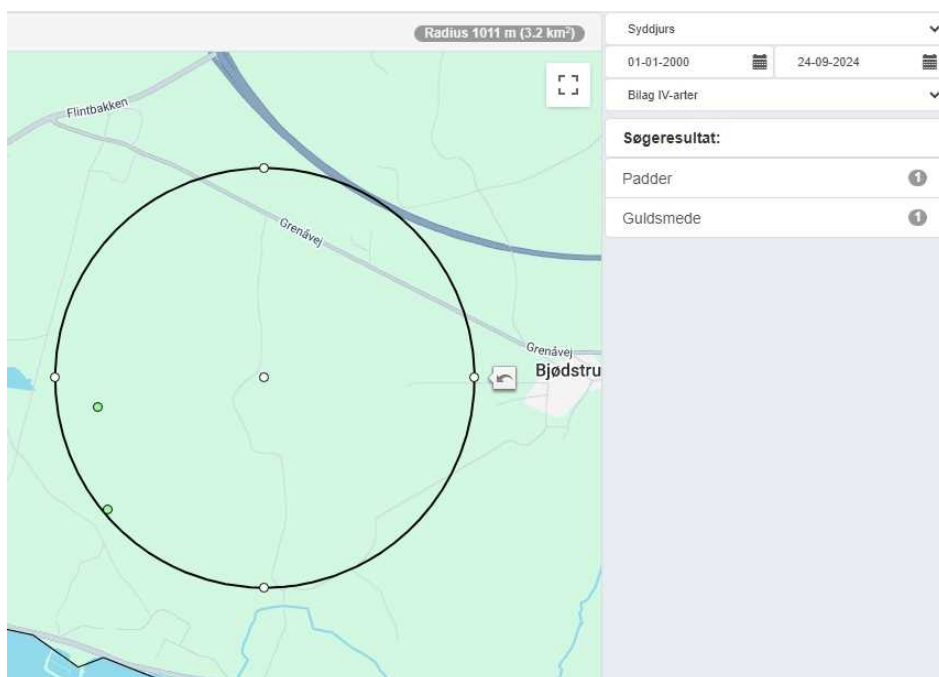
Der er i det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk foretaget en beregning af ammoniakdepositionen fra husdyrbruget med det ansøgte projekt til udvalgte punkter i de omkringliggende naturområder. Beregningen viser, at beskyttelsesniveauet for kategori 1-, 2- og 3-natur, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 26-27 og § 29, er overholdt.

Af miljøkonsekvensrapporten og miljøgodkendelsen fremgår, at ansøger har oplyst, at der ikke er registreret bilag IV-arter i umiddelbar nærhed af selve husdyrbruget (inden for 250 meter), men at enkelte bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring eller længere fra ejendommen.

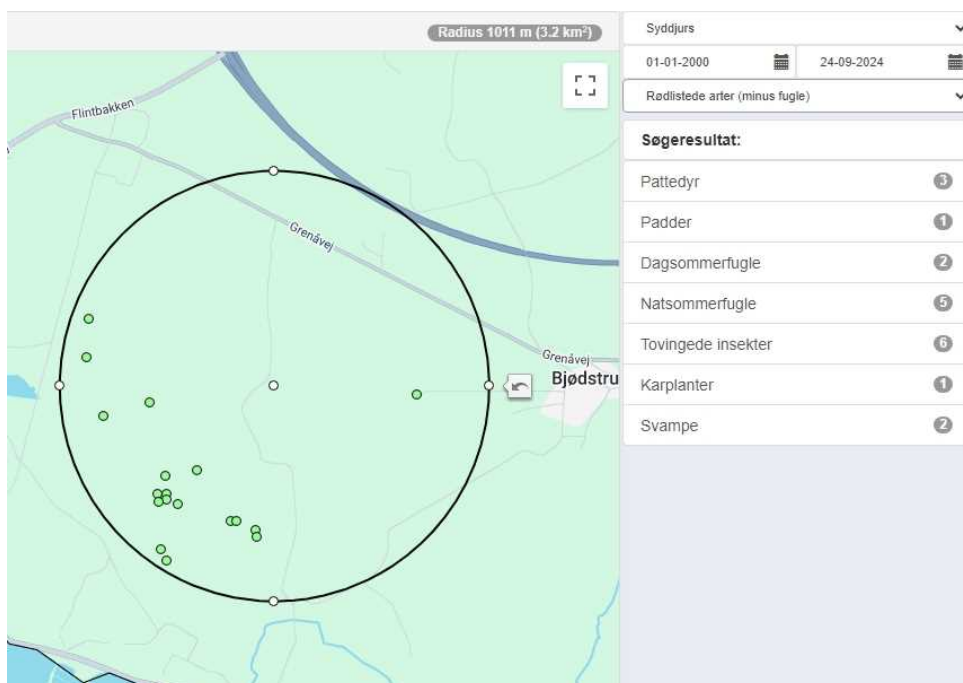
Ammoniakberegningen viser en øget udledning til § 3-naturområder. Det er dog ansøgers vurdering, at bilag VI-arter ikke vil blive påvirket i en negativ retning af tilpasningen af ejendommen.

Kommunen vurderer, at de sydlige og østlige af vandhullerne i nærheden af anlægget, bedømt ud fra naturdata på Danmarks Miljøportal og fra luftfoto, er under kraftig påvirkning af omgivende marker og derfor sandsynligvis ikke er potentielle yngle- eller rastelokaliteter for bilag IV-padder. Påvirkningen på søerne vest

for anlægget vurderes at være inden for tålegrænsen. Der er jf. Naturbasen ikke registreret bilag IV-arter eller rødlistede arter inden en radius af ca. 500 m fra anlægget. Det er derfor kommunens vurdering, at husdyrbruget ikke direkte vil påvirke yngle- eller rasteområder for de bilag IV-arter, der kan forekomme omkring de udpegede naturpunkter og husdyrbruget.



Registreringer af forekomster af bilag IV-arter i området omkring anlægget på Forpagtervejen 1 på Naturbasen.



Registreringer af forekomster af rødlistede arter (minus fugle) i området omkring anlægget på Naturbasen.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af flagermus.

Der er ikke registreret eller undersøgt for flagermus på ejendommen, men erfaringsmæssigt forekommer flagermus i mange landbrugsbygninger. Hvis der i forbindelse med byggearbejde eller nedrivning konstateres individer af flagermus, skal arbejdet indstilles i overensstemmelse med Naturbeskyttelseslovens § 29a. Der vil efterfølgende skulle ske udslusning efter anvisning fra Naturstyrelsen. Det er bygherres ansvar at påse, at disse regler efterfølges.

Det er på baggrund af ovenstående oplysninger Syddjurs Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter. Vurderingen er lagt til grund på, at projektet indebærer, at den igangværende produktion videreføres i eksisterende, uændrede staldanlæg, at projektet alene indebærer tilbygninger til de eksisterende stalde på 1.803 m² produktionsareal (2.363 m² staldareal), og at tilbygningerne placeres øst for de eksisterende stalde. Arealet øst for de eksisterende stalde har været anvendt til markdrift. Yngle- eller rasteområder vil derfor kun kunne påvirkes indirekte via øget ammoniakemission fra husdyrbruget. Den øgede ammoniakemission vurderes at være uden væsentlig betydning, da beskyttelsesniveauet som fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er overholdt i forhold til den omkringliggende natur.

Rødlistede, fredede eller ammoniakfølsomme arter

Der er ingen forekomst af rødlistede, fredede eller ammoniakfølsomme arter i nærheden af bedriften indenfor den afstand, der vurderes at blive ammoniakbelastet eller på anden måde påvirket af driften. Nærmeste sårbare art er set 558 m fra anlægget (Kejserkåbe).

Konklusion – anlægget

Det er kommunens samlede vurdering, at den ansøgte drift, med de hertil stillede vilkår, er foreneligt med habitatdirektivforpligtelsen og beskyttelsen af arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Syddjurs Kommune vurderer ligeledes, at der ikke er belæg for at stille yderligere vilkår om ammoniakreducerende teknologi, og at det ansøgte lever op til BAT.

Husdyrbrugets lugtemission – ansøgers redegørelse

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort produktionsareal der er på ejendommen og hvilken type dyr der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk. og er angivet i skemaet herunder:

Tabel 9: Lugtemission i nudrift og ansøgt drift

	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
Nudrift	29593	66102	29593	66102
Ansøgt drift	39536	70381	39536	70381
Forskel	+ 9943	+ 4279	+ 9943	+ 4279

Som angivet i tabellen er der stigning af lugt fra produktionen i forbindelse med godkendelsen.

Lugtemission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne.

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående tabel:

Tabel 10: Lugt i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig.

Bebyggelse	Kumulation Antal	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet afstand til bebyggelse (m)	Genekriterie overholdt
Forpagtervejen 6 (enkelt bolig)	0	FMK	199	288	Ja
Bjødstrupvej 21 (samlet bebyggelse)	0	Ny	437	1182	Ja
Rønde (byzone)	0	FMK	629	1874	Ja

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes, såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der ligger ikke andre produktioner indenfor kumulationsafstandene.

Boligerne på ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Det samme gælder boliger ejet af ansøger.

Vurdering

Produktionen overholder bekendtgørelsens lugtgenekrav, og dermed vil der ikke være en belastning af området udover hvad der kan accepteres.

Husdyrbrugets lugtemission – kommunens vurdering

Lugt fra staldanlæg

Husdyrbrugloven fastlægger et bestemt beskyttelsesniveau for lugt fra staldanlæg. Vurderingen, af om den ansøgte produktion lever op til husdyrbruglovens krav med hensyn til lugtgener, baseres på beregning af lugtgeneafstande i det elektroniske ansøgningssystem. Lugtgeneafstanden er et udtryk for, hvor langt væk fra produktionen, der vil kunne opleves uacceptable lugtgener.

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 25, stk. 1, jf. stk. 2, kan kommunalbestyrelsen ikke godkende etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 16 a, hvis husdyrbruget med det ansøgte kan indebære væsentlig virkning på miljøet, som ikke kan imødegås med vilkår. Virkningen anses i alle tilfælde for væsentlig, hvis beskyttelsesniveauet for lugt (jf. §§ 32-34 og bilag 3, pkt. B), ikke kan overholdes.

Genekriterierne for husdyrbrugets lugtemission er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 32-34. Af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, pkt. B, fremgår, at der skal beregnes en nødvendig geneafstand efter såvel Miljøstyrelsens lugtmodel (Faglig rapport vedrørende en ny lugtvejledning for husdyrbrug, december 2006, Skov- og Naturstyrelsen) som FMK-modellen (Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK, 2. udgave maj 2002). Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to modeller.

Beregningerne for den ansøgte produktion (tabel 10) viser, at der i byzone længere væk end ca. 629 meter fra staldanlægget ikke vil være væsentlige lugtgener fra stalden. I samlet bebyggelse længere væk end ca. 437 meter, vil der ikke være væsentlige lugtgener, og i enkelt bolig længere væk end ca. 199 meter vil der ikke være væsentlige lugtgener. I alle tre tilfælde, er den mindste afstand fra anlægget større end geneafstanden, og kravene til lugtbeskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 32 vedr. geneafstand med hensyn til lugt er således overholdt.

Der er ingen andre husdyrbrug omkring bedriften, der bidrager til en kumulativ effekt.

De vejledende geneafstande bygger på en forudsætning om "god staldhygiejne". For at begrænse lugtindholdet i den bortventilerede luft fra stald stilles der derfor vilkår om at sikre en god staldhygiejne. For at sikre omkringboende mod væsentlige lugtgener, er der tillige stillet vilkår om at der kan pålægges afhjælpende foranstaltninger, hvis kommunen vurderer, at der opstår væsentlige lugtgener. Afhjælpende foranstaltninger kan for eksempel være hyppigere rengøring af stalde og omkringliggende arealer, beplantning mm.

Det vurderes ud fra ovennævnte beregninger, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse, og med de stillede vilkår forventer Syddjurs Kommune, at den ansøgte produktion ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener for omkringboende til produktionen.

Lugt fra andre kilder

Der kan opstå lugt i forbindelse med omrøring i gyllebeholderen og ved udbringning af gylle. Der er stillet afbødende vilkår til minimering af disse gener.

Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget – ansøgers redegørelse

Alle husdyrproduktioner medfører en emission af lugt, støv, støv og lys. Disse emissioner spredes omkring bedriften afhængig af vind, højde på afkast, hastighed på luften i ventilator og temperatur.

Lysgener

Lysforhold

Belysning af anlæg: Der vil være vinduer i bygningerne hvorfra der vil være lysudslip.

Lyset i staldene er tændt i forbindelse med fodring af grisene og ophold i staldene.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Evt. udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Vurdering

Det ansøgte projekt vil medføre mere belysning end i nudriften. Det forventes dog ikke, at ejendommens belysning vil påvirke omgivelserne i negativ retning.

Støvgener

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. Der er overbrusning i alle stalde som reducerer støvproduktionen.

Der kan forekomme støv fra kørsel på de omkringliggende arealer og veje ved staldanlæggene, endvidere vil der være en mindre støvgene ved indlæsning af tilskudsfoder.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje, vil der være særligt fokus omkring ejendommen beliggende nær ved vejene.

Fodersiloerne er monteret med støvcycloner som mindsker støvgenerne fra indblæsning af foder.

Vurdering

På baggrund af afstanden til de umiddelbare naboer og det faktum, at der ikke ligger naboer op ad ikke befæstede veje omkring anlægget, samt husdyrbrugets fokus på minimering af støvgener i forbindelse med foderopbevaring og håndtering samt transporter, vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

Støjgener

Beskrivelse af støjklider

Der kan forekomme støjklider fra:

- Foderanlæg
- Ventilation
- Transport til og fra ejendommen
- Periodevis støj i forbindelse med markdrift

Driftsperiode for støjklider

Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 7-18. Dog med undtagelse af den periodevis markdrift, hvor virksomheden er afhængig af vejret.

Der anvendes indkøbt færdigblandet foder, og der er derfor begrænset støj fra foderanlægget.

Ventilationen er stort set altid i drift, da det er nødvendigt i forhold til indeklimaet i staldene. Ventilationen renholdes for både at reducere elforbruget og for at reducere støj.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning og markarbejde.

Tiltag mod støjklider

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

Vurdering

Det vurderes at ejendommens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 m over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, og den ansøgte drift af ejendommen kan ske uden væsentlig gene for omkringboende.

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Bekæmpelse af skadedyr, herunder kemisk fluebekæmpelse, foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer. Derudover anvendes der rovfluer. Bekæmpelse af rotter foretages ligeledes efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi retningslinjer. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv.

Vurdering

Det vurderes, at der med ovenstående udføres en effektiv og tilfredsstillende flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Transporter

Tabel 11: Antal transporter

Transporter	Før godkendelse	Efter godkendelse
	Antal/ år	Antal/År
Transport af foder	60	80
Afhentning af smågrise	60	80
Afhentning af slagtesøer	26	26
Afhentning af døde dyr	52	52
Udbringning husdyrgødning - gylle	280	365
Affald	26	26
Olie	7	7
Transporter i alt	511	636

Vurdering af transportveje til og fra ejendommen

Alt transport til og fra ejendommen med adgang fra den offentlige vej Forpagtervejen. Langs med Forpagtervejen findes der enkelte andre beboelser, men der er ingen beboelser umiddelbart ved ejendommens udkørsel. Kort over interne kørselsveje er vedlagt.

Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten, hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

Størstedelen af transporterne er af gylle, foder og afhentning af dyr. Samlet set forventes der en stigning i antallet af transporter med det ansøgte projekt.

Transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 7-18, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne. Transport til og fra husdyrbruget vil altid foregå ved hensynsfuld kørsel. Derudover tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage indenfor normal arbejdstid.

I højsæsonen for gyllekørsel kan der køres uden for normal arbejdstid, men dette vil foregå under hensyntagen til naboernes nattesøvn, så kørsel tæt på naboerne så vidt muligt ikke foregår senere end kl. 22 eller tidligere end kl. 6 på hverdage og ikke senere end kl. 23 og tidligere end kl. 8 i weekender og på helligdage.

Vurdering

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug er det muligt at regulere trafik internt på bedriften og ved ind- og udkørsel. Det gælder hvis trafikken giver anledning til gener for naboer tæt på ejendommen, eller f.eks. hvis oversigtsforholdene ved udkørsel til offentlig vej vurderes, at kunne give anledning til farlige situationer for trafikken.

Der kan ikke stilles vilkår til trafik på offentlig vej, som lovligt kan anvendes til kørsel med den type køretøjer, der anvendes til drift af husdyrbrug. Her er det vejmyndighedernes vurdering om der er et generelt problem, som skal tages hånd om. Det kunne f.eks. være vejens bæreevne, der ikke kan holde til særligt tunge køretøjer.

Der er tale om gode til- og frakørselsforhold til ejendommen og det vurderes på den baggrund, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentligt gener for de omkringboende.



Kort over interne transportveje

Rystelser

Virksomhedens bidrag til niveauet for vibrationsniveauet (dB re 10⁻⁶ m/s²) målt som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S må ikke overstige værdierne i Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9 1997,

Tabel 12: Grænseværdier for vibrationer

Anvendelse	Tidspunkt	Vægtet accelerationsniveau L _{aw} i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	Hele døgnet	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	18-7	75
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	7-18	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	Hele døgnet	80
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
Kontorer og tilsvarende lokaler i erhvervsbebyggelse, hvor der foregår følsomme aktiviteter	Hele døgnet	80

Tabel 13: Grænseværdier for lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer

Anvendelse	Tidspunkt	A-vægtet lydtryks- niveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet lydtryks- niveau, dB
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende	18-7	20	85
	7-18	25	85
Kontorer, undervisningslokaler, og lignende støjfølsomme rum	Hele døgnet	30	85
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	35	90

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

Vurdering

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler til ejendommen. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne, og det vurderes at grænseværdierne overholdes til alle områder nævnt i ovenstående tabeller.

Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget – kommunens vurdering

Landmanden pålægges dokumentation for overholdelse af bestemte konkrete vilkår for husdyrbrugets indretning og drift, og derfor er der stillet vilkår om egenkontrol. De tiltag til egenkontrol og dokumentation af miljøforholdene, som er foreslået i forbindelse med ansøgningen, fremgår under de respektive afsnit i miljøredegørelsen. Syddjurs Kommune har i nogle af afsnittene i miljøredegørelsen vurderet, at der er behov for egenkontrol og dokumentation, som ikke fremgår af ansøgning.

Lys

Syddjurs Kommune vurderer på baggrund af det beskrevne, at eventuelle lysgener fra virksomheden vil være begrænset. På baggrund af ovenstående forventer Syddjurs Kommune ingen væsentlige problemer med lysforhold. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal virksomheden lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at gener fra lyset uden for ejendommen kan minimeres.

Støv

Støvgener fra gården forventes ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis, således at støvgener begrænses mest muligt. Dette kan blandt andet gøres ved, at al transport til og fra virksomheden foregår ved hensynsfuld kørsel, og ved at alle aktiviteter på bedriften planlægges, så omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Syddjurs Kommune vurderer hermed, at der ikke vil være væsentlige støvgener fra produktionen, men stiller vilkår til, at såfremt der opleves gener, skal der udarbejdes en handlingsplan til minimering heraf.

Støj

Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at husdyrbrugets primære støjkloder er ventilationsanlæg, foderanlæg, transporter samt periodevis støj i forbindelse med markdrift.

Der har ikke tidligere været klager over støj fra ejendommen, og det forventes, at der ikke kommer flere støjgener i ansøgt drift. På baggrund af ovenstående, er det ikke fundet nødvendigt at kræve en støjmåling udført. Dog fastsættes der vilkår om, at anlægget skal overholde de vejledende støjgrænser for det åbne land (område type 3 jf. Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder). Kommunen vurderer, at der med dette vilkår i tilstrækkeligt omfang er taget hensyn til omgivelserne, således at anlægget fastholdes på et acceptabelt støjniveau for normale landbrugsaktiviteter.

Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger efter nærmere definerede anvisninger.

Syddjurs Kommune vurderer, at de generelle regler vedrørende støj er tilstrækkelige, og vilkår om støj er derfor baseret på Miljøstyrelsens anbefalede niveau. Der er stillet vilkår om, at såfremt Syddjurs Kommune vurderer det nødvendigt, kan der kræves, at virksomheden for egen regning dokumenterer, at støjbidraget ikke overskrider niveauet i de generelle regler. Støjmålingen kan kun kræves udført en gang årligt, medmindre seneste måling viser, at støjvilkårene ikke overholdes. Støjgrænserne vedrører de stationære støjkloder.

Transport

I overensstemmelse med ansøgningens beskrivelse af transport og stillede vilkår vil størstedelen af transporterne ske indenfor normal arbejdstid og i udbringningsperioden. Syddjurs Kommune vurderer, at det øgede antal transporter, med de stillede vilkår, ikke vil medføre væsentlige øgede gener.

Vurdering af ind- og udkørselsforhold

Til- og frakørsel vil fortsat ske via ejendommens eksisterende ind- og udkørsel ved Forpagtervejen som vist på kortet herover. Der er flere til- og frakørsler på ejendommen end angivet af ansøger. Der stilles vilkår til, at al udkørsel fra tank 2 og 3 skal ske ved benyttelse af den nordligste ind- og udkørsel ved gyllebeholder 2 og at der skal være frit udsyn over 100 m syd for udkørslen.

Fluer og skadedyr

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise mv.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles vilkår herom. Det er oplyst, at der holdes en høj hygiejnestandard på udenomsarealer såvel som i staldene, hvilket er med til at holde fluegener nede på et minimum. Hvis der i forbindelse med dyreholdet observeres gener fra skadedyr (rotter med videre), er der sat vilkår om at disse straks skal afhjælpes. Syddjurs Kommune vurderer, at ved overholdelse af disse vilkår, vil den ansøgte produktion ikke medføre væsentlige problemer med fluer eller andre skadedyr. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres 1 gang årligt.

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelse som maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Der har ikke tidligere været klager over rystelser fra ejendommen, og det forventes, at der ikke kommer flere vibrationsgener i ansøgt drift. Ejendommen er endvidere beliggende med stor afstand til nærmeste nabo. Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, kan der kræves udført vibrationsmålinger efter nærmere definerede anvisninger.

Vilkår til minimering af gener fra anlæg:

21. Driften må ikke medføre væsentlige gener for omboende, herunder gener fra, lys, støj, rystelser, transport eller lignende
22. Der skal af hensyn til minimering af risikoen for skadedyr, til stadighed tilstræbes vedligeholdelse, renholdelse og ryddelighed på virksomhedens indendørs og udendørs arealer.
23. Der skal foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet. Bekæmpelse skal desuden foretages på Syddjurs Kommunes forlangende.
24. Det skal sikres, at staldene, udenomsarealer og fodringsanlæg holdes rene, herunder at sengebåse og lignende samt foderarealer holdes tørre, at dyrene holdes rene, at støv- og smudsbelægning i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene.
25. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere anlægsgener for omboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af virksomheden.
26. Husdyrbrugets samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 meter over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, må ikke overskride følgende værdier:

Periode	Tidsrum	Værdi	Midlingstid
Hverdage	kl. 07.00 -18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	kl. 07.00 -14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	kl. 14.00 -18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	kl. 07.00 -18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften – alle dage	kl. 18.00 -22.00	45 dB(A)	1 time
Nat – alle dage	kl. 22.00 -07.00	40 dB(A)	½ time
Spidsværdi nat	kl. 22.00 -07.00	55 dB(A)	-

Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder" .

Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger. Støjvilkårene for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Vilkår om støj gælder al støj fra landbrugsdrift, men kun støjen fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, dvs. ikke støj fra f.eks. markdriften.

27. Målinger eller beregninger til kontrol af, at ovenstående støjvilkår er overholdt, skal udføres, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dog kan målinger/beregninger kun forlanges en gang årligt, såfremt målingerne viser, at støjgrænserne er overholdt.

Målinger/beregninger skal foretages af et firma eller laboratorium, der er akkrediteret af DANAK eller godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgiften til støjmålingerne afholdes af ansøger.

28. Transport skal i videst muligt omfang foregå indenfor normal arbejdstid.
29. Al udkørsel fra gylletankene 2 og 3 skal ske ved benyttelse af den nordligste ind- og udkørsel ved gyllebeholder 2, og der skal være frit udsyn over 100 m syd for udkørslen, som angivet på bilag 5.

Affaldsproduktion og brugen af naturressourcer – ansøgers redegørelse

Affaldshåndtering

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med virksomhedens størrelse og type.

Affaldshierakiet, jf. § 6b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages. Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierakiet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 6b. Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Husdyrbruget skal sortere sit affald og sikre, at mest muligt affald bliver sorteret fra til genbrug, genanvendelse og anden endelig materialenyttiggørelse. Affald, som ikke kan genanvendes, skal håndteres som forbrændingseget, deponeringseget eller farligt affald i henhold til Syddjurs Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Husdyrbruget skal håndtere sit affald efter reglerne i affaldsbekendtgørelsens og affaldsaktørbekendtgørelsen. Det betyder, at husdyrbruget skal sortere deres erhvervsaffald og aflevere det til en godkendt affaldsmottager med henblik på genbrug, genanvendelse eller anvendelse til anden endelig materialenyttiggørelse.

Ifølge affaldsbekendtgørelsen defineres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse som værende:

- Glasaffald
- Metalaffald
- Plastaffald
- Papiraffald
- Papaffald
- Træaffald
- Genanvendeligt farligt affald, herunder batterier og elektronik
- Genanvendeligt PVC-affald
- Andet affald, der er egnet til materialenyttiggørelse, fx byggeaffald og have-/parkaffald.

Husdyrbruget skal sikre en høj reel genanvendelse af affaldet og skal på anmodning fra kommunen kunne dokumentere, at affaldet bliver leveret til et godkendt affaldshåndteringsanlæg, som sikrer, at de enkelte affaldsfraktioner reelt bliver forberedt med henblik på genbrug eller genanvendt. Dokumentation kan være fra behandlingsanlægget.

Virksomheder kan aflevere affaldet til:

- Et genanvendelsesanlæg eller et anlæg, som forbereder affald til genbrug, der er registreret i Affaldsregistret.
- En indsamlingsvirksomhed, der er registreret i Affaldsregistret.
- En virksomhed, som kan undlade at lade sig registrere efter bekendtgørelse om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed.
- Et kommunalt behandlingsanlæg, der er registreret i Affaldsregistret.

- En kommunal genbrugsplads eller en kommunal ordning efter § 11.
- En frivillig tilbagetagnings-ordning, jf. bekendtgørelse om affald.

Det vurderes, at husdyrbruget kan producere farligt affald, herunder for eksempel:

- Oliefiltre
- Batterier
- Spildolie
- Spraydåser
- Kanyler
- Kemikalierester
- Rester af kunstgødning
- Giftrester (også rottegift)
- Medicinrester
- Lysstofrør

Opbevaring af farligt affald kan udgøre en miljørisiko.

Vurdering

Ejendommen er omfattet af § 16a og er derfor omfattet af miljøministeriets affaldsregulering og Syddjurs Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald. Husdyrbruget skal derfor også være tilknyttet kommunens ordning for håndtering af farligt affald eller have aftale med en anden godkendt indsamler eller behandlingsanlæg, såfremt der forekommer farligt affald på husdyrbruget.

Affaldsmængder

Nedenstående angiver anslåede og forventede mængder af affald årligt.

Tabel 14: Fast affald

Affaldstype	Opbevarings-sted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år	EAK-kode	ISAG-kode
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap/plast)	Container			500 kg	15.01.01	50.00
Bigbags af PE-plast	Container			100 kg	15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer	Container	Egen	Kommunal modtagestation	100 stk.	20.01.21	79.00
Jern og metal	Intet fast	Produkthandler	Produkthandler	500 kg	02.01.10	56.20
Rest efter sortering	Container			Varierende mængder	Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Glas	Intet fast	Egen	Kommunal modtagestation		20.01.02	51.00

Det vurderes at ejendommen lever op til affaldshierakiet og til affaldsregulativerne for Syddjurs Kommune.

Døde dyr

Døde dyr overdækkes med kadaverkappe indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA. Afhentning sker løbende. Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt. Døde dyr opbevares på en plads ved nordlige indkørsel.

Kemikalier generelt

Eventuel opbevaring af brugte sprøjter vil ske i kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Pesticider

Al markdrift foregår fra anden ejendom og der opbevares ingen pesticider på ejendommen.

Oliekemikalier

Der er en olietank ved siloerne og en i tilknytning til beboelsen. Olietankene er placeret på fast gulv uden afløb.

Foder

Der anvendes tørfoder. Foderet indkøbes færdigblandet og der fodres 4 gange i døgnet.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer. Der anvendes fasefodring på ejendommen, og der tilsættes fytase til foderet. Fytase medfører en bedre optagelse af fosfor fra foderet og dermed mindre fosfor i gyllen.

Der er på bedriften stor opmærksomhed på at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derigennem at kunne monitere fodereffektivitet og produktionseffektivitet. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

Vurdering

Det vurderes at foderforbrug og tiltag i øvrigt vedr. foder lever op til en produktion af den ansøgte størrelse.

Energiforbrug

Elforbruget er anslået ud fra forventninger til den fremtidige drift. Elforbruget i svinestalden går primært til belysning og drift af teknisk udstyr, og ikke mindst til gyllekøling. Det forventes at elforbruget vil ligge omkring normforbruget, dog med et højere forbrug pga. af gyllekøling.

Tabel 15: Elforbrug

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Elforbrug	300.000 kwh	400.000 kwh
Opvarmning	Gas	Gas og gyllekøling

Energibesparende foranstaltninger

Når der i anlægget udskiftes lysarmaturer, sikres det, at der vælges mellem de mest energibesparende systemer, f.eks. LED-belysning.

- Der anvendes energibesparende belysning.
- Lamper rengøres jævnligt
- Lyset er tændt i forbindelse med fodring og ophold i staldene. Fodring og ophold i staldene sker typisk i perioden 6-20 og i den periode vil lyset være tændt.

Det skal understreges, at tidspunkterne for lys er vejledende og der vil kunne være daglige og sæsonmæssige udsving i varigheden af tændt lys.

Vurdering

Det forventes at elforbruget vil ligge omkring normforbruget, dog med et højere forbrug pga. gyllekøling.

Ventilation:

Alle stalde er med undertryksventilation. Der er separat frekvensstyring i hver sektion som styrer varme/ventilation. Herved sikres de mest optimale forhold for grisene og samtidig sikres også at der bruges mindst mulig energi. Desuden bliver udsugningsenhederne vasket for hvert hold nye grise. Herved reduceres vindmodstanden i aftrækskanalen og der spares store mængder energi. Styring af ventilationen i staldene er med til at sikre et godt indeklima og samtidigt med til at reducere forbruget af energi til et absolut minimum.

Vandforbrug

Forventet vandforbrug er vurderet ud fra normtal. Bedriften forsynes med vand fra vandværk.

Tabel 16: Vandforbrug

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Årligt forbrug af drikkevand	7000 m ³	8000 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde	900 m ³	1200 m ³

Vandbesparende foranstaltninger

- Anlæggets drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Ansøger bestræber sig på at minimere forbruget af vaskevand.
- Vandforbruget minimeres ved at der bruges drikkenipler over fodertruget. Dermed opsamles det vand, der spildes og der anvendes kun præcist det drikkevand grisene tapper.
- For ikke at bruge mere vand end nødvendigt og samtidig få en effektiv rengøring, anvendes højtryksrenser og iblødsætning, når staldene rengøres.
- Stophaner på vandslanger.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.

Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

Vurdering

Vandforbruget forventes at ligge omkring normforbruget.

Olieforbrug og håndtering

Der anvendes olie til udtørring. Olien opbevares i dunke.

Tabel 17: Olieforbrug

Olieforbrug (m ³)	Nudrift (normtal)	Ansøgt drift (normtal)
Olie	1.000	1.000

Energibesparende foranstaltninger:

- Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås.
- Ansøger har fokus på at minimere antal transporter.

Samlet vurdering af affalds- og ressourceforbrug

Virksomheden er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen og Syddjurs Kommunes Affaldsregulativ for erhverv. Virksomheden oplyser, at reglerne efterleves.

Det vil sige, at

- Dagrenovationslignende og forbrændingseget affald bortskaffes til forbrænding.
- Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares, så vindflugt undgås.
- PVC-affald frasorteres og bortskaffes korrekt.
- Klinisk risikoaffald som kanyler, medicinflasker og lignende opbevares forsvarligt i egnet emballage

Det vurderes, at der er redegjort for et vand- og energiforbrug, der står mål med størrelsen af dyreholdet. Der er en stigning i ressourceforbruget som følge af godkendelsen.

Affaldsproduktion og brugen af naturressourcer – kommunens vurdering

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

I forhold hertil skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt.

Affaldshåndtering

Ved at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, kan man minimere affaldsproduktionen. Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, og affaldsproduktionen skal registreres efter de gældende regler. Affald skal håndteres og bortskaffes efter det til enhver tid gældende erhvervsaffaldsregulativ for kommunen, hvilket blandt andet betyder, at oplag af affald ikke må medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak, eller medføre uhygiejniske forhold.

Animalsk affald:

Der er ikke i miljøgodkendelsen fastsat særlige vilkår til håndtering af døde produktionsdyr, da både håndtering og opbevaring heraf, er reguleret i en særskilt bekendtgørelse. Det vurderes, at der ikke er særlige omstændigheder der giver grund til at antage, at den generelle regulering i forhold til det konkrete husdyrbrug ikke er tilstrækkelig.

Veterinært affald:

Klinisk affald vurderes opbevaret og afhændet i overensstemmelse med gældende regler.

Sprøjtemiddelrester og kemisk emballageaffald:

Kemikalier til markbrug opbevares på anden ejendom og bortskaffes herfra.

Olieopbevaring og affald:

Olietank står på fast gulv uden afløb. Opbevaringen vurderes forsvarlig.

Der gøres opmærksom på, at der skal foreligge kvitteringer på aflevering af de forskellige typer af affald. Kommunen anbefaler, at ansøger henvender sig til affaldskonsulent med henblik på at få gratis råd om affaldshåndtering.

Kommunen vurderer, at bedriftens affald kan håndteres og bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ samt, at såfremt døde dyr opbevares og afhentes i henhold til den til enhver tid gældende lovgivning, vil opbevaring af døde dyr ikke give anledning til uhygiejniske forhold. Syddjurs Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at risikoen for forurening fra oplag og håndtering af affald er reduceret til et acceptabelt niveau. Der stilles derfor ikke vilkår om en øget registrering af affaldsproduktionen.

Medicin

Medicin skal opbevares efter gældende reglerne.

Energiforbrug

Ved jævnlig aflæsning af energimålere kan man hurtigt danne sig et overblik over forbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. På baggrund af dette stilles der vilkår om halvårlig kontrol af el-forbruget. Aflæsning af el kan eventuelt ske ved at få tilsendt tal fra elselskab. Registreringerne noteres i kontrolrapport, som gemmes i fem år, og som fremlægges tilsynsmyndigheden.

Vandforbrug

Fælles vandværk: Korup-Bjødstrup Vandværk

Når der i forbindelse med en udvidelse af dyreholdet sker en stigning i vandforbruget, skal vandværket informeres. Det er ansøgers ansvar at gøre dette.

Vandforbruget er beregnet ud fra normtal. For at mindske den negative indvirkning på miljøet er det vigtigt at holde vandforbruget på et minimum, hvilket kan gøres ved følgende tiltag:

- Udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Registrering af vandbrug gennem måling af forbrug, og
- Detektering og reparation af lækager.

På baggrund af dette, stilles der vilkår om, at vandmåleren aflæses halvårligt. Registreringerne noteres i kontrolrapport, som gemmes i fem år, og fremlægges for tilsynsmyndigheden.

For at overholde den beregnede emission fra staldene, er det vigtigt at rengøre produktionsarealerne med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller hvert hold.

Olieforbrug og håndtering

Olietanke skal placeres hensigtsmæssigt i forhold til påfyldning og tankning, således at der ikke er risiko for forurening af jord, overfladevand og grundvand. Derfor stilles der vilkår til placeringen af olietanke.

Det er kommunens vurdering, at der er tilstrækkeligt redegjort for forbrug af energi og vand, og at de beskrevne mængder er realistiske og svarende til, hvad man kan forvente, for et husdyrhold af den beskrevne størrelse og sammensætning.

Foderforbrug

IE-husdyrbrug skal for at reducere udskillelsen af kvælstof, som minimum enten:

- anvende fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden
- reducere indholdet af råprotein ved hjælp af en god aminosyrebalance, eller
- reducere indholdet af råprotein ved at bruge et eller flere fodertilsætningsstoffer, som nedsætter den samlede mængde kvælstof, der udskilles og er tilladt i henhold til forordning (EF) nr. 1831/2003 om fodertilsætningsstoffer.

IE-husdyrbruget kan anvende en kombination af de nævnte teknikker.

IE-husdyrbrug skal for at reducere den samlede fosforudskillelse, som minimum anvende enten:

- fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden,
- et eller flere fodertilsætningsstoffer som nedsætter den samlede mængde fosfor der udskilles (f.eks. fytase) og er tilladt i henhold til forordning (EF) nr. 1831/2003 om fodertilsætningsstoffer, eller
- letfordøjeligt uorganisk fosfat som f.eks. monocalciumfosfat i stedet for mindre fordøjelige fosforkilder.

IE-husdyrbruget kan også anvende en kombination af de nævnte teknikker.

IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere anvendelse af fodring eller fodringsteknikker og dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn. Se også bilag 5.

Miljøledelse

For IE-brug er der krav om at der udarbejdes et miljøledelsessystem, herunder

- 1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) fastsætte miljømål,
- 3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- 4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at miljøledelsessystemet gennemføres og overholdes, f.eks. digitalt eller i form af dokumenter. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Det er kommunens vurdering, at såfremt husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav til IE-brug overholdes, og suppleres med de i denne miljøgodkendelse stillede vilkår, så foreligger der tilstrækkelige oplysninger og dokumentation til sikring af minimering af affaldsproduktion og brug af naturressourcer.

Vilkår til affaldsproduktion, energi- og vandforbrug:

30. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt og efter kommunens regulativer. Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald mv. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Medicin (lægemidler) må ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.
31. Der skal føres halvårlig kontrol med el-forbrug. Noteres i driftsjournal.
32. Der skal føres halvårlig kontrol med vandforbrug. Noteres i driftsjournal.

Jord, grundvand og overfladevand – ansøgers redegørelse

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand:

- Farligt affald opbevares, så det ikke kan løbe til jord, grundvand eller overfladevand og beskyttet mod vejrlig. Tanke er sikret mod påkørsel.
- Eksisterende olietanke er reguleret af olietanksbekendtgørelsen. Nye tanke og/eller sløjfning af tanke skal anmeldes til Syddjurs Kommune.

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedsivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb efter ekstrem nedbør.

Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er afblændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Beskrivelse af risikominimering

Gyllebeholderen er etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderen tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion. Alle samlinger kontrolleres jævnligt og pumpning af gylle foregår udelukkende under opsyn.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige

måde at fylde gyllevognen. Endvidere bemærkes, at anlægget er under dagligt opsyn. Alle medarbejdere vil desuden blive instrueret i forholdsregler i tilfælde af uheld.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare, alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Alt markdrift foregår fra anden ejendom og der opbevares ingen pesticider på ejendommen.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der er en olietank ved siloerne og en i tilknytning til beboelsen. Olietankene er placeret på fast gulv uden afløb.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

Beredskabsplan

Der er udarbejdet en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, brand m.v., og er tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Dagligt tilsyn

Ansøger eller dennes ansatte tilser dyr og produktionsanlæg flere gange hver dag. Der udføres små reparationer når det er nødvendigt, Såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service til driftsanlægget som udføres af kompetent personale.

Begrænsning af anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer

Spildevand herunder tagvand

Tabel 18: Spildevandsafledning

Spildevandstyper	m ³ /år efter godkendelse	Afledes til	Rense- foranstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	1200 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand beboelse	200 m ³	Nedsivning	Septiktank
Sanitært spildevand fra stald	150 m ³	Nedsivning	TRIX

Beskrivelse af spildevandstilledning

1200 m³/år spildevand tilledes gyllebeholder med flydende husdyrgødning.

Beskrivelse af spildevandsafledning

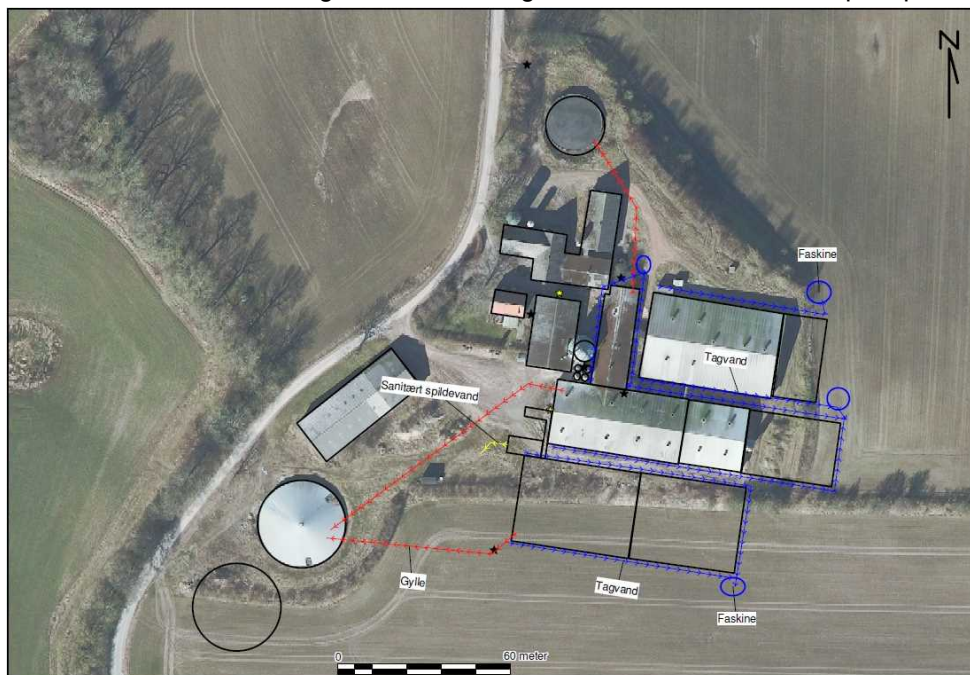
Rengøringsvand ledes fra stald til gyllebeholder.

Sanitært spildevand ledes til TRIX tank.

Tagvandet afledes til nedsivning i faskiner.

Spildevandet fra rengøring af udleveringsrampen ledes via afløb i rampen til gyllekanal.

Overfladevandet fra alle tagflader nedsives gennem faskiner. Se afløbsplan på kortet herunder.



Kort over spildevandshåndtering.

Oplæring af personale

De ansatte deltager løbende i relevante kurser. Der bliver udarbejdet APV for arbejdspladsen, opsat førstehjælpskasser og øjenskylleudstyr, og der er konstant værnemidler i form af beskyttelsesbriller, handsker, åndedræts- samt høreværn til rådighed for medarbejderne. Der er oplæringsprogrammer for ansatte i relation til relevant lovgivning, herunder miljøgodkendelsen, beredskabsplanen, vedligeholdelse af udstyr.

Egenkontrol

Ansøger har redegjort for følgende egenkontrol:

- Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol minimum hvert 10. år
- Logbog for overdækning af gyllebeholder
- En gang årligt udarbejdes "Gødnings- og husdyrindberetning",
- Overvågning af vand og strømforbrug
- Dokumentation for fasefodring og anvendelse af fytase
- Miljøledelsessystem
- E-kontrol 4 gange om året
- Der føres sprøjtejournal

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes. Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet.

Jord, grundvand og overfladevand – kommunens redegørelse

Syddjurs Kommune vurderer, at risikoen for driftsforstyrrelser og uheld, som vil forårsage væsentlig forurening af miljøet, kan begrænses ved at lave planer for regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse som beskrevet under tidligere afsnit, samt ved grundig oplæring af personale samt udarbejdelse af en beredskabsplan til, hvis uheldet skulle være ude. Reglerne herfor er for IE-brug i vidt omfang lovbestemt og beskrevet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Risici og håndtering

Beredskabsplan

Der skal i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforskrift, som fortæller hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal foreligge, inden miljøgodkendelsen tages i brug.

Udarbejdelse af en beredskabsplan gør, at man får vurderet og gennemtænkt forskellige former for procedurer ved diverse uheld, således at eventuelle skader ved uheld kan minimeres. En beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden og eventuelt ansatte, såfremt der skulle ske uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store hændelser som f.eks. brand, hærværk o.l.

Af beredskabsplanen skal fremgå, at akut forurening som følge af driftsuheld eller andet straks skal anmeldes til Alarmcentralen, og efterfølgende skal tilsynsmyndigheden (Syddjurs Kommune) kontaktes. Planen bør ikke kun omfatte de uheld, der kan ske på selve ejendommen, men bør ligeledes omfatte f.eks. beredskab i forbindelse med lækage af olietank. Planen skal ajourføres og gennemgås med de ansatte mindst 1 gang årligt, og planen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder. Endvidere er planen kun anvendelig, hvis man har adgang til den. Der stilles derfor krav om, at den skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen skal omfatte:

- 1) En plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder og spildevandskilder.
- 2) Handlingsplaner for håndtering af visse potentielle hændelser (f.eks. brande, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrolleret afstrømning fra møddinger og olieudslip), med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen. Herunder anbefales oplysninger om, hvilke interne/eksterne personer og myndigheder der skal alarmeres og hvordan (telefonliste).
- 3) En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Herunder oplysninger om telefonnumre til kontaktpersoner (f.eks. udstyr til tilstopning af drænrør og opdæmning af grøfter samt oliesug, absorberingsmåtter eller ruller til olieudslip).

Endelig anbefales det at der udarbejdes et kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.

Begrænsning af anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer

Der er redegjort for husdyrbrugets håndtering af miljøskadelige stoffer, kemikalier, pesticider mv. En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med tankning af diesel. Det skal derfor sikres, at overførsler fra eventuelle dieseltanke sker under opsyn, og at der ved opstilling af tanke gøres overvejelser omkring potentielle tilløb til afløb eller sårbare recipienter. Der stilles vilkår hertil.

Det er Syddjurs Kommunes vurdering, at der er foretaget tilstrækkelige tiltag, med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget fra farlige stoffer og blandinger³.

Spildevand, herunder tagvand

Idet spildevand fra rengøring af stalde og lignende ledes til gyllebeholder, vurderer Syddjurs Kommune, at spildevand fra stald bortledes miljømæssigt forsvarligt.

Der stilles vilkår om, at der skal ske diffus nedsivning af tagvand fra de nye bygninger.

Regnvand skal håndteres lokalt på egen grund. Såfremt der monteres tagrender på bygninger, hvor vandet skal ledes til faskiner eller overflade bassiner, skal der forinden søges om nedsivningstilladelse.

Oplæring af personale

IE-husdyrbrug skal oplære personale, hvad angår:

- 1) Relevant lovgivning.
- 2) Transport og udbringning af husdyrgødning.
- 3) Planlægning af aktiviteter.
- 4) Beredskabsplanlægning og -styring.
- 5) Reparation og vedligeholdelse af udstyr.

IE-husdyrbruget skal udarbejde oplæringsmateriale, som skal være tilgængeligt for personalet og opdateres løbende. Oplæringsmaterialet skal kunne fremvises på forlangende til tilsynsmyndigheden.

Vilkår til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

33. Tankning af diesel skal foregå under opsyn. Olietanke må ikke placeres, så der er risiko for tilledning til afløb.
34. Virksomheden skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld. Der skal således altid være egnet materiale på ejendommen til opsamling af spild.
35. Tagvand fra de nye staldbygninger skal nedsives lokalt.
36. Beredskabet skal straks underrettes om driftsforstyrrelser eller uheld, der medfører forurening af omgivelserne eller indebærer en risiko for det. En skriftlig redegørelse for hændelsen skal være tilsynsmyndigheden i hænde senest en uge efter, at den er sket. Det skal fremgå af redegørelsen, hvilke tiltag der vil blive iværksat for at hindre lignende driftsforstyrrelser eller uheld i fremtiden.

Underretningspligten fritager ikke virksomheden for at afhjælpe uheld.
37. Driftsforstyrrelser, som har betydning for det ydre miljø, skal fremgå af driftsjournalen med tidspunkt mm for eventuelle hændelser.

³ Som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger (eksplosive stoffer, herunder gasser, giftige stoffer og dampe, miljøfarlige stoffer der udgør risiko for vandmiljøet, samt stoffer, der er farlige for ozonlaget).

Husdyrbrugets valg af bedste tilgængelige teknik (BAT) - reduktion af NH3 – ansøgers redegørelse

Alle stalde er med delvise spaltegulve med 25-49 % fast gulv. Der etableres gyllekøling i stald 4 og 7 og den nye gyllebeholder overdækkes.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav Kg N/år	4371	507	4878
Faktisk emission Kg N/år	4495	373	4868
Forskel Kg N/år			11
BAT krav overholdt			Ja

BAT niveauet er i husdyrgodkendelse.dk korrigeret i forhold til BAT niveau for stald 4.

Gyllekøling

Gyllekølingen bliver med rørudslusning og timetæller.

Ammoniakreduktionen er projekteret til 8 %.

Den nødvendige specifikke kølekapacitet kan beregnes ud fra formlen:

$$0,85 \cdot x - 0,004 \cdot x^2 = \text{ammoniakreduktionsprocent}$$

8 % reduktion giver en specifik køleeffekt på 9,9 w/m².

Den årlige køleydelse kan derfor beregnes til

$$9,9 \text{ w/m}^2 \cdot 1071 \text{ m}^2 \text{ gyllekanaler} \cdot 8760 \text{ timer} / 1000 \text{ w/kw} = 92.881 \text{ kwh.}$$

Gyllekølingen dokumenteres med timetæller og varmen genbruges i staldene.

Det understreges at antal kvadratmeter gyllekanal ikke er en betydende variabel for ammoniakreduktionens størrelse og Syddjurs Kommune opfordres til at stille et vilkår om, at der skal indsendes ny beregningen for køleydelsen, når stalden er bygget.

Vurdering

Ejendommen lever op til BAT kravene og reducerer derudover ammoniakfordampningen med 11 kg.

Husdyrbrugets valg af bedste tilgængelige teknik (BAT) - reduktion af NH3 – kommunens vurdering

I det ansøgte projekt, er ammoniakemissionen fra staldene på 4868 kg N/år. Ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH3-N pr. år skal ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

BAT sikrer, at den samlede, miljømæssige belastning af omgivelserne minimeres, hvorfor BAT også skal anvendes i tilfælde, hvor mindre omkostningskrævende foranstaltninger vil være tilstrækkelige til at opfylde det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Derfor skal der tages stilling til fravalg af BAT ud fra proportionalitetsprincippet.

Husdyrbrugets ammoniakemission skal svare til niveauet ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik for pågældende dyretype/staldsystem. Kravet betyder, at husdyrbruget samlet set skal overholde de maksimale emissionsgrænseværdier, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3A, nr. 2, ved anvendelse af teknologier, der er udtryk for BAT, dvs. at miljøeffekten er opnåelig til en rimelig økonomisk udgift (proportionalitetsprincippet).

Ammoniakemissionen beregnes for hvert staldafsnit for sig. Beregningen foretages ved at gange produktionsarealets størrelse i m² med emissionsfaktoren for den pågældende dyretype og staldsystem (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens Bilag 3A, tabel 1). Kravet til den maksimale emission af NH₃-N pr. år (BAT) omfatter hele husdyrbruget, mens kravet til det enkelte staldafsnit afhænger af, om staldafsnittet klassificeres som nyt eller eksisterende.

Gyllekøling

Jf. Miljøstyrelsens teknologiliste, skal reduktion i ammoniak i % (rørudslusning med timetæller) beregnes efter formelen: $0,85 \cdot x - 0,004 \cdot x^2$ ($x = W/m^2$), hvor x er køleeffekten i W/m².

Der stilles ikke vilkår til et specifikt anlæg, men til opnåelse af en generel reduktion af ammoniak på minimum 8% på årsbasis. Hvis der etableres et anlæg, som kører hele året, vil der opnås en 8% reduktion med en varmepumpe, der leverer en køleydelse på mindst 9,9 W/m². Etableres en varmepumpe med større ydelse, vil timetallet blive reduceret.

Det er oplyst, at der forventes etableret en varmepumpe med en køleydelse på 9,9 W/m² (producentens datablad fremgår af bilag 6). Effekten af et gyllekølingsanlæg som angivet i ansøgningen (med en specifik køleydelse på 9,9 W/m² og et areal på 1071 m²) er, på baggrund af Miljøstyrelsens anvisninger, af kommunen beregnet til at skulle levere en årlig køleydelse på 92.881 kWh om året:

For at opnå en årlig reduktion på 8% skal den specifikke køleeffekt være mindst 9,9 W/m². Hvis pumpen kører kontinuerligt, kan det beregnes en krævet effekt på $9,9 \text{ W/m}^2 \cdot 1071 \text{ m}^2 = 10.603 \text{ Watt}$ (10,60 kW). Den årlige køleydelse er således $10,60 \text{ kW} \cdot 8760 \text{ timer/år} = 92.881 \text{ kWh}$

Regneeksempel fra Miljøstyrelsens Teknologiliste:

Reduktion (10 %) = $0,85 \cdot x - 0,004 \cdot x^2$ (x = den gennemsnitlige specifikke køleeffekt (W/m^2))

For at opnå en reduktion af ammoniakfordampningen på 10 %, skal den gennemsnitlige specifikke køleeffekt være $12,5 \text{ W/m}^2$. Den køleeffekt, som pumpen skulle have, hvis den kørte kontinuerligt, beregnes til $12,5 \text{ W/m}^2 \times 3.000 \text{ m}^2 = 37.500 \text{ Watt} = 37,5 \text{ kW}$. Den årlige køleydelse er således: $37,5 \text{ kW} \times 8.760 \text{ timer/år} = 328.500 \text{ kWh}$.

I eksemplet installeres en varmepumpe med en køleeffekt på 50 kW. Idet varmepumpen har en overkapacitet, skal den ikke køre konstant for at opnå den påkrævede ammoniakreduktionsprocent. Leveres der 50 kW på de 3000 m^2 gyllekummeareal bliver den specifikke køleeffekt $50.000 \text{ kWh} / 3000 \text{ m}^2 = 16,7 \text{ W/m}^2$. Hvis den større pumpe kører kontinuerligt vil den kunne reducere ammoniakemissionen med $0,85 \times 16,7 - (0,004 \times (16,7)^2) = 12,3 \%$.

Den større pumpe skal derfor køre kortere tid for at opnå den samme årlige ammoniakreduktionsprocent $10 \%/12,3 \% \times 8760 \text{ t} = 7.122 \text{ timer}$. Når pumpen kører, reducerer den med 12,3%. Det gør den i 7.122 timer, mens den i de resterende 1638 timer ikke reducerer ammoniakreduktionen. Den gennemsnitlige årlige ammoniakreduktion bliver dermed: $(7.122 \text{ timer} \times 12,3 \% + 1.638 \text{ timer} \times 0 \%) / 8.760 \text{ t} = 10 \%$

Hvis den faktiske driftstid (7.122 timer) indtastes i husdyrgodkendelse.dk, skal ammoniakreduktionen korrigeres således: $10 \% \times (8.760 \text{ timer} / 7.122 \text{ timer}) = 12,3 \%$.

Der stilles vilkår om dokumentation for opnåelse af 8% reduktion på årsbasis i overensstemmelse med Miljøstyrelsens Teknologiliste.

Overskudsvarme – ikke godkendelsespligtig biaktivitet

Overskudsvarmen anvendes i staldene i samme anlægssystem. Der er således ikke tale om en godkendelsespligtig biaktivitet. Der vurderes af samme grund ikke at være risiko for forurening af jord, undergrund eller grundvand der kræver udarbejdelse af en særskilt § 19-tilladelse efter Miljøbeskyttelsesloven til nedgravning af slangerne.

Gyllebeholder

Der stilles vilkår til, at der etableres teldug på gyllebeholder 3.

Med baggrund i redegørelsen fremsendt af ansøger, finder Syddjurs Kommune det ikke proportionelt at kræve anvendelse af yderligere staldteknologi end det beskrevet i de eksisterende anlæg. Syddjurs Kommune finder således ikke anledning til at skærpe i forhold til Miljøstyrelsens vejledning om proportionalitet.

Syddjurs Kommune stiller vilkår til de teknikker, der er en forudsætning for opnåelsen af emissionsniveauet. I det ansøgte projekt, har ansøger ikke valgt at anvende ammoniakreducerende teknologi ud over den valgte gulvtype.

For at det valgte staldsystem skal kunne opretholde den beregnede ammoniakfordampning, kræves det, at gulve og stier renholdes løbende, hvilket der er stillet vilkår til. Syddjurs Kommune vurderer, at anlægget som beskrevet og med de gældende vilkår forebygger og begrænser forureningen mest muligt, under betragtning af proportionalitetsprincippet.

Vilkår til ammoniakreducerende virkemidler, for husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år:

38. Der skal etableres gyllekøling med rørudslusning og timetæller i stald 4 og 7.
39. Det skal kunne dokumenteres, at effekten af gyllekøling på årsbasis skal være minimum 8 % i stald 4 og i stald 7.
40. Gyllekanalerne skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
41. Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 92.881 kWh svarende til en specifik køleeffekt på mindst 9,9 W/m² gyllekanal ved en driftstid på 8.760 timer pr. år.
Der tillades dog en fleksibilitet mellem køleeffekt og driftstid, således at effekten kan øges samtidig med, at der køles i færre timer forudsat, at den krævede årlige køleydelse leveres. Den specifikke køleeffekt kan dog maksimalt være 44,7 W/m².
42. Varmepumpen skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.
43. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
44. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
45. Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift.
46. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
 - Afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmerne samt sikkerhedsanordningen
 - Kontrol af kølekredsens ydelse
 - Aflæsning og registrering af driftstimer.
47. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 2 uger.
48. Registreringen fra logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
49. Den eksisterende gyllebeholder 2, samt den nye gyllebeholder 3 skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
50. Der skal indsendes en beregning for køleydelsen i stald 4 samt stald 7 når byggeriet er opført.

Grænseoverskridende virkninger – ansøgers redegørelse

Det er vurderet, at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Det er dog vurderet at ammoniakemissionen har et niveau og en karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet og kun mindre del af emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører grænseoverskridende virkninger hverken lokalt eller internationalt.

Grænseoverskridende virkninger – kommunens vurdering

Syddjurs Kommune vurderer, at den ansøgte produktion ikke vil medføre nogen grænseoverskridende virkninger pga. den lange afstand til nærmeste landegrænse.

Foranstaltninger ved IE-husdyrbrugets ophør – ansøgers redegørelse

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

- Den resterende husdyrgødning i kummer og tanke vil blive fjernet
- Fodersiloer/foderrum tømmes og rengøres
- Staldene vil blive rengjort og spildevandet kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen
- Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren
- Udtjent elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug
- Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter
- Olietanke tømmes
- Døde dyr fjernes
- Gylletankene vil blive fjernet, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift

Foranstaltninger ved IE-husdyrbrugets ophør – kommunens vurdering

Kommunen skal fastsætte krav om, at der ved ophør af driften skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Syddjurs Kommune vurderer, at den største forureningsfare ved ophør af husdyrbruget vil stamme fra staldanlæg og opbevaringsanlæg for husdyrgødning.

Udover at alt affald skal afskaffes i overensstemmelse med affaldsbekendtgørelsen, skal bedriften som minimum sørge for at staldanlæg og opbevaringsanlæg renses og tømmes for husdyrgødning, ved husdyrbrugets ophør. Det er Syddjurs Kommunes vurdering, at de beskrevne tiltag og de stillede vilkår vedr. bedriftens ophør, er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og til at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand herunder varetagelse af landskabelige hensyn.

Vilkår i forbindelse med husdyrbrugets ophør

51. Ved ophør af driften skal virksomheden træffe de nødvendige foranstaltninger for at imødegå fremtidig forurening af jord og grundvand og bringe stedet tilbage i en miljømæssig tilfredsstillende tilstand. Der skal som minimum udføres følgende:
- Stalde, gyllebeholdere, fortanke, rørsystemer, gyllekanaler/kummer mv. skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
 - Gylletankene skal fjernes, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift.

Husdyrbrugets valg af BAT – ansøgers redegørelse

Der er redegjort for valg af BAT i den fremsendte miljøkonsekvensrapport – se bilag 6.

Samlet BAT indenfor management

Det vurderes, at ejendommen anvender bedst tilgængelig teknik, indenfor følgende managementpunkter:

- Alle medarbejdere deltager løbende i relevante kurser.
- Der bliver udarbejdet en beredskabsplan som hænger tilgængelig for alle medarbejdere.
- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på driftsanlæggene.
- Kvalitetskontrol
- Vurdering af tidshorizonten for større renovering af driftsinventar og driftsbygninger.
- Der er indført miljøledelse på ejendommen

Godt landmandskab

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger. I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af indkøbt foder.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der udarbejdes gødningsregnskab på bedriften.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, skadedyr samt mindske risikoen for at der opstår uhygiejniske forhold.
- Sætte særlig fokus på dyrevelfærd og fortsat gøre en ekstraordinær indsats over for infektioner, som kan overføres fra dyr til mennesker.
- Tage hensyn til grund- og overfladevand, når driften tilrettelægges.

Rengøring og desinficering

Der er på bedriften stor opmærksomhed på at renholde stalde og de omkringliggende arealer. En sideeffekt af godt indeklima er, at staldene lugter mindre end gennemsnittet, samt at ammoniakfordampningen ligeledes er lavere.

Overbrusning i svinestalde

Følger de lovmæssige krav om overbrusningsanlæg eller tilsvarende anordning til regulering af svins kropstemperatur.

Miljøledelsessystem

Miljøledelsessystemet skal jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen omfatte:

- 1) en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) miljømål,
- 3) en handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- 4) minimum 1 årlig evaluering af miljøarbejdet og om nødvendigt justering af mål og handlingsplaner og
- 5) minimum 1 årlig gennemgang af miljøledelsessystemet. Miljøledelse er allerede indført på husdyrbruget.

BAT energi

Energibesparende foranstaltninger

Belysning:

- Der anvendes energibesparende belysning.
- Lamper rengøres jævnligt
- Lyset er tændt i forbindelse med fodring og ophold i staldene. Fodring og ophold i staldene sker typisk i perioden 6-20 og i den periode vil lyset være tændt.

Det skal understreges, at tidspunkterne for lys er vejledende og der vil kunne være daglige og sæsonmæssige udsving i varigheden af tændt lys.

Korntørring:

Der er ingen korntørring på ejendommen

Transport:

Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås. Ansøger har fokus på at minimere antal transporter.

Husdyrbrugets valg af BAT – kommunens vurdering

Ved godkendelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med produktion der overstiger en af stipladsgrænserne i § 16a, skal ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 25 stk. 1. Kommunen er således forpligtet til at sikre, at der træffes de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening fra det ansøgte projekt ved anvendelse af BAT. Kommunalbestyrelsen skal derfor fastsætte vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, jf. husdyrbruglovens § 27, stk. 2, samt husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 41, stk. 1, nr. 2.

Særligt for IE-husdyrbrug

For IE-brug gælder desuden et krav om, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik på andre områder end ammoniakudledningen. F.eks. i forhold til energieffektivitet (reduktion af råvarer, energi, vand, management jf. bilag 1C, 2), og i henhold til de gældende BAT-konklusioner og BAT-referencedokumenter samt andre gældende kriterier for fastlæggelse af den bedste tilgængelige teknik (jf. Bilag 5 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed. I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt.

Der er redegjort for de forskellige teknikker, teknologier og tiltag som er omfattet af begrebet BAT samt valg og fravalg heraf i ansøgers fremsendte miljøkonsekvensrapport. Den fremsendte redegørelse er holdt op imod de seneste BAT-konklusioner, og Syddjurs Kommune vurderer på denne baggrund og blandt andet ud fra nedennævnte tiltag, at bedriften lever op til BAT:

1.1. Miljøledelsessystemer

Det er lovpligtigt for IE-virksomheder at have et miljøledelsessystem.

1.2. Godt landmandskab

- Uddannelse og oplæring af personale,

- Udarbejdelse af en beredskabsplan
- Regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse
- Opbevaring af døde dyr

1.3 Ernæringsmæssig styring (kvælstof og fosfor)

2 Det er lovpligtigt for IE-virksomheder

1.4. Effektiv vandudnyttelse

- Registrering af vandforbruget
- Opsporing og udbedring af lækager
- Højtryksrens til rengøring (ikke nødvendigvis ved høns)
- Valg og anvendelse af udstyr, der passer til den pågældende dyrekategori (f.eks. drikkenipler, runde drikketrug, vandtrug), samtidig med at der sikres adgang til vand (*ad libitum*).
- Kontrol og (om nødvendigt) regelmæssig indstilling af udstyret til drikkevand.

1.5. Emissioner fra spildevand

Det er BAT at reducere produktionen af spildevand ved at anvende en kombination af nedenstående teknikker.

- a. Minimer vandforbruget
- b. Adskil regnvand fra spildevand

For at reducere emissioner til vand fra spildevand er det BAT at anvende en af nedenstående teknikker eller en kombination af disse.

- a. Opsamling af spildevand
- b. Udbringning af (let forurenset) spildevand...

1.6 Effektiv energiudnyttelse

- a. Højeffektive varme-, køle- og ventilationssystemer.
- b. Optimering og optimeret styring af varme-, køle- og ventilationssystemer, især via luftrensningssystemer.
- c. Anvendelse af energieffektiv belysning.

1.7 Støjemissioner

Ikke relevant da der ikke forventes gener fra støj

1.8 Støvemissioner

Der er stillet vilkår såfremt der mod forventning skulle opstå gener fra støv.

1.9. Lugtemissioner

Ikke relevant da der ikke forventes gener fra lugt og da der er sat vilkår hertil.

1.10. Emissioner fra opbevaring af fast husdyrgødning

Ingen fast gødning.

1.11 Emissioner fra opbevaring af gylle

Ammoniakemission til luft fra en gyllebeholder reduceres ved BAT da der anvendes en kombination af nedenstående teknikker.

- Hensigtsmæssig konstruktion og drift af gyllebeholderen
- Minimer omrøringen af gylle.
- Tildækning af gyllebeholderen

For at forebygge emissioner til jord og vand fra gylleopsamling, fra rørsystemer og fra en gyllebeholder og/eller en gyllelagune er det BAT at anvende en kombination af nedenstående teknikker.

- Beholdere kan modstå mekaniske, kemiske og termiske påvirkninger.
- Tilstrækkelig kapacitet til at opbevare gyllen i perioder, hvor udbringning ikke er mulig.
- Konstruktion af lækagesikre faciliteter og lækagesikkert udstyr til opsamling og overførsel af gylle (f.eks. gødningskummer, kanaler, afløb og pumpestationer).

- Kontrol af beholdernes strukturelle integritet mindst én gang om året.

1.12 Forarbejdning af husdyrgødning på husdyrbruget

Ikke relevant

1.6. Udbringning af husdyrgødning

Der følges god landmandspraksis for at forebygge eller, hvor dette ikke er praktisk muligt, reducere emissioner af kvælstof, fosfor og mikrobielle patogener til jord og vand fra udbringningen af husdyrgødning er det BAT at anvende alle nedenstående teknikker.

- Vurdering af den jord, som husdyrgødningen tilføres, for at identificere risikoen for afstrømning, idet der tages hensyn til: jordtype, markforhold og markhældning, klimaforhold, markdræning og -vanding, sædskifte, vandressourcer og vandbeskyttelsesområder.
- Passende afstand (i form af et ubehandlet stykke land) mellem de marker, hvor der udbringes husdyrgødning, og områder, hvor der er risiko for afstrømning til vand, som f.eks. vandløb, kilder, vandboringer osv. tilstødende ejendomme.
- Undgå udbringe husdyrgødning på steder, hvor der er en betydelig risiko for afstrømning. Der spredes navnlig ikke husdyrgødning i følgende tilfælde: hvis marken er oversvømmet, frossen eller dækket af sne, hvis jordbundsforholdene (f.eks. vandmætningen eller jordpakningen) sammen med markhældningen og/eller markdræningen er af en sådan art, at risikoen for afstrømning eller dræning er høj, hvis der kan forudses afstrømning som følge af forventede regnskyl.
- Tilpasning af mængden af husdyrgødning, der udbringes, idet der tages hensyn til indholdet af kvælstof og fosfor i gødningen, til jordens karakteristika (f.eks. indholdet af næringsstoffer), til de sæsonbestemte afgrødebehov og til vej- eller markforhold, der kan medføre afstrømning.
- Synkronisering af udbringningen af husdyrgødning med afgrødernes behov for næringsstoffer.
- Regelmæssig kontrol af de marker, hvor der udbringes husdyrgødning, for tegn på afstrømning
- Kontrol at maskinerne til udbringning af husdyrgødning er i god stand og indstillet til den korrekte dosering.

For at reducere ammoniakemissionerne til luft fra udbringning af gylle er det BAT at anvende en af nedenstående teknikker eller en kombination af disse. Generel lovgivning følges, hvor Bat kravene er indarbejdet

1.13 Emissioner fra hele produktionsprocessen

Produktionstilladelse overholdes.

1.14 Monitering af emissioner og procesparametre

Det er BAT at monitere den samlede mængde kvælstof og den samlede mængde fosfor, der udskilles i husdyrgødning. Her er det oplyst, at der udarbejdes gødningsplaner

Det er BAT at monitere følgende procesparametre:

- Vandforbrug.
- Elektrisk energiforbrug.
- Brændstofforbrug.
- Antallet af indgående og udgående dyr, herunder fødsler og dødsfald, hvor dette er relevant.
- Foderforbrug.
- Gødningsproduktion.

2.1. Ammoniakemissioner fra svinestalde

Der anvendes staldsystemer, der er i overensstemmelse med BAT.

Samlet konklusion under iagttagelse af kriterierne i bilag 5

På baggrund af ovenstående, vurderer Syddjurs Kommune at husdyrbruget lever op til principperne om anvendelse af BAT i forhold til valg af teknik med henblik på reduktion af ammoniakemission, råvarer, ressourceforbrug og management m.v.

Miljøstyrelsen kom i maj 2017 med en udmelding om, at kravene i den seneste BAT-konklusion i meget vid udstrækning er indeholdt i den nugældende regulering, herunder i reglerne om miljøgodkendelse af husdyrbrug og de generelt gældende regler om placering, indretning og drift af husdyrbrug, de generelt gældende regler om opbevaring og anvendelse af husdyrgødning samt reglerne om gødningsregnskab og indretning deraf.

Generelt vurderer Syddjurs Kommune at ansøger er opmærksom på, at der løbende kan være gode muligheder for at optimere forureningsbegrænsende foranstaltninger, renere teknologi, at minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer samt mulighed for at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige ligesom det vurderes, om der kan være mulighed for, at arbejdsgange og processer kan blive mindre belastende for miljøet.

Syddjurs Kommune vurderer således sammenfattende, at husdyrbruget – ved efterlevelse af vilkårene i denne miljøgodkendelse i kombination med de generelt gældende miljøregler – lever op til principperne om anvendelse af BAT med hensyn til staldteknologi, foder, forbrug af vand og energi, opbevaring/udbringning af husdyrgødning samt management.

Alternative løsninger og 0-alternativet

Referencescenariet i den ansøgte produktion vurderes at være den eksisterende produktion og eksisterende produktionsbygninger. En statisk tilstand er oftest ikke et udtryk for noget positivt, da der er ensbetydende med at hjulene er gået i stå. Dette er også tilfældet i landbruget. Det er derfor uundgåeligt, at landbruget hele tiden ændres i takt med omgivelserne.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugserhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides. Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige og samfundsmæssige konsekvenser, det giver.

Ikke-teknisk resumé af undersøgte alternativer til teknologi mv. – ansøgers redegørelse

Husdyrbruget har i forbindelse med godkendelsen vurderet på alternativer indenfor ammoniakreduktion og lugtreduktion. Produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak, herunder det vejledende BAT niveau for ammoniak. Det er derfor vurderet at investering i yderligere emissionsreducerende teknologi som luftrensning eller forsuring ikke vil være et proportionalt tiltag, og disse er derfor udeladt.

Idet man ønsker at bygge til eksisterende stalde, vurderes der ikke at være reelle alternative placeringer af udvidelsen. Det er vurderet som alternativ at placere stald 7 vest for den eksisterende stald 4, men en placering af stalden her, blev ikke vurderet forenelig med de landskabelige hensyn i området, hvorfor den ansøgte placering, hvor stalden bedre passes ind i det eksisterende bagvedliggende byggeri blev valgt. Alle alternativer vil være selvstændige bygninger og dermed kan man ikke samle de forskellige dyregrupper, og der vil ikke være en reel stordriftsfordel.

For at reducere ammoniakemissionen mest muligt er følgende alternativer undersøgt:

- gylleforsuring
- luftrensning

BAT niveauet er overholdt på husdyrbruget og overopfyldt med 11 kg og det er vurderet at øvrige alternativer medfører en væsentlig og ikke proportional belastning af bedriftens økonomiske produktionsresultat, og alternativerne er derfor fravalgt.

Der er ligeledes vurderet på alternativer til ammoniakreduktion. Der er dog valgt at anvende gyllekøling og derfor er det ikke relevant med alternativer.

Ikke-teknisk resumé af undersøgte alternativer til teknologi mv. – kommunens vurdering

Syddjurs Kommune er enig i, at den ansøgte, mere fleksible, drift, er en fremtidssikring af bedriftens produktion i forhold til 0-alternativet. Kommunen vurderer, at ansøgningen lever op til BAT-kravene for denne type af husdyrproduktion. Det er endvidere Syddjurs Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser af 0- alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau), vil være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet, derfor kunne betyde færre arbejdspladser, dels på slagterierne, men også i virksomheder, såsom vognmænd, foderstoffer m.fl.. Der vurderes ikke at være andre relevante alternativer til det fremlagte projekt.

Ikke-teknisk resumé af undersøgte alternativer til teknologi mv. – kommunens vurdering

Der henvises til ansøgers miljøkonsekvensrapport. Kommunen vurderer, at det ikke er proportionelt at påbyde yderligere teknologi end ansøgt, da BAT-niveauet er overholdt.

MILJØKONSEKVENSVURDERING

Miljøkonsekvensrapporten indgår som en del af processen for ansøgninger om godkendelse og tilladelse omfattet af VVM-direktivets krav om miljøkonsekvensvurdering. Denne omfatter også krav til kommunalbestyrelsens høringer og sagsbehandling i øvrigt, som er indeholdt i reglerne i denne bekendtgørelse samt husdyrbruglovens kapitel 6.

Konsulenten har udarbejdet en miljøkonsekvensrapport til husdyrbruget på Forpagtervejen 1, 8420 Rønde. Miljøkonsekvensrapporten kan ses i bilag 7. Miljøkonsekvensrapporten skal ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1 pkt. D mindst omfatte følgende oplysninger:

- 1) En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om
 - a) det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
 - b) det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet,
 - c) det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet,
 - d) den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- 2) Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne i pkt. D, nr. 1, og tillige pkt. C, nr. 1, hvis det ansøgte vedrører et IE-husdyrbrug.
- 3) Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Syddjurs Kommune vurderer, at indholdet i den udarbejdede rapport er i overensstemmelse med Kommunens vurdering i den indeværende miljøgodkendelse. Det er hermed kommunens opfattelse, at det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger er beskrevet, påvist og vurderet tilstrækkeligt i forhold til:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2- natur samt bilag IV- arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter A-D.
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer.

SYDDJURS KOMMUNES SAMLEDE VURDERING

Syddjurs Kommune vurderer sammenfattende på baggrund af den miljøtekniske redegørelse og vurdering, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og begrænsning af forureningen fra husdyrbruget ved anvendelse af den bedste tænkelige teknik for ammoniak, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og efterlever vilkårene i nærværende miljøgodkendelse.

Jf. Habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 5, pkt. 2, jf. dennes § 6, skal der foretages en vurdering af, om en tilladelse eller godkendelse af husdyrbrug efter § 16a eller § 16b kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Grundet den store afstand, og da søen ikke står i hydrologisk forbindelse med et Natura 2000-område, vurderes der ikke at være en risiko for påvirkning af Natura 2000-områder som følge af det ansøgte. Samtidig vurderes det, at husdyrbruget kan drives på stedet uden væsentlige gener for omgivelserne.

HØRING OG OFFENTLIGGØRELSE

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 67 stk. 5 skal ansøgningsmateriale samt godkendelsen offentliggøres således, at offentligheden får lejlighed til at se materialet og udtale sig herom. Orienteringen om at Syddjurs Kommune havde modtaget en ansøgning vedr. produktionen på Forpagtervejen 1, 8410 Rønde, blev for-annonceret på Syddjurs Kommunes høringsportal i perioden 09.11.2023. – 23.11.2023. Der indkom ingen henvendelser under forannonceringen.

Udkastet til denne miljøgodkendelse blev sendt i høring hos parter i sagen, herunder ansøger selv. Der var frist for afgivelse af bemærkninger på 30 dage, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 68 stk. 1.

Der indkom bemærkninger vedrørende følgende emner i høringsperioden:

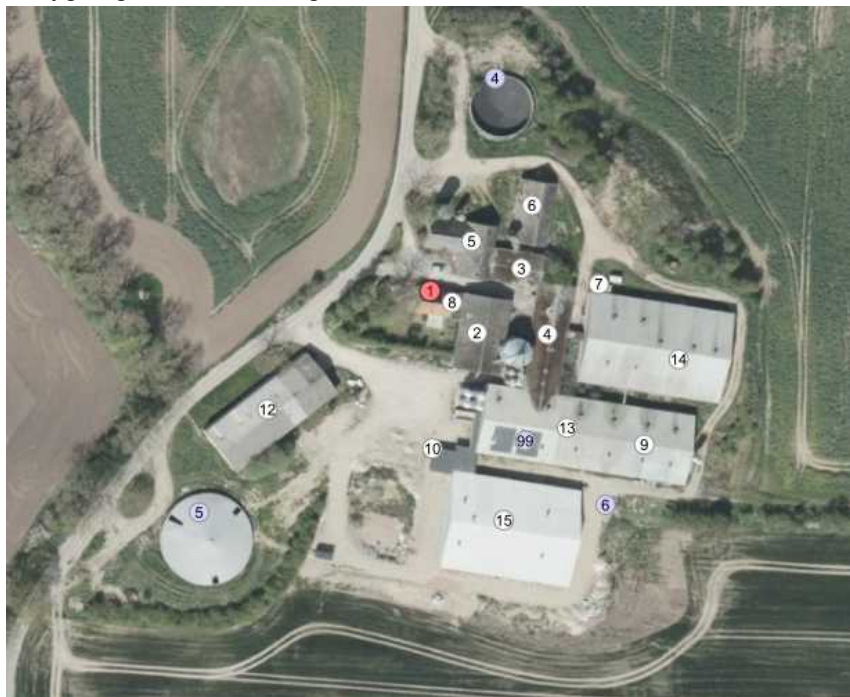
- *Manglende staldbygning 4 på situationskort*
- *Stigninger i forbrug og produktion i forhold til staldudvidelse*
- *Ammoniakdeposition på Natur2000 (nye tålegrænser, grænseværdi på 0,7 kg N/ha/år, præcisering af ruheder, videnskabelig undersøgelse)*
- *Ammoniakdeposition på andre § 3 områder (tålegrænse for sø, besigtigelse af søer, brug af Naturbasen)*
- *Bilag IV-arter (økologisk funktionalitet mellem to søer og økologisk forbindelse)*
- *Vandkvaliteten i Kalø Vig*
- *Landskabelige forhold*
- *Terrænregulering*
- *Trafikale forhold (ind- og udkørsel forhold, vejbredde, hastighedsgrænse)*
- *Antallet af transporter med døde dyr*
- *Anlæg nær fortidsminde*
- *Sundhedsrisiko for omboende (lugt, ammoniak, støv og støj, MRSA)*
- *Nedrivning af eksisterende bygninger og flagermus*
- *Døde dyr og tæt overdækning af gyllebeholder*
- *Turisme*
- *Faldende herlighedsværdi*

Kommunens samt ansøgers og konsulents bemærkninger til det i høringsperioden indkomne (ansøger og konsulents svar fremgår i kursiv):

Situationskort

Stald 4 blev bygget i 2023 og er godkendt i et tillæg fra 2017. Da der har været forsinkelse på kvalitetssikring af de luftfotos, som kommunen benytter sig af, er der indsat et luftfoto i udkastet, der viser ejendommen uden bygning 4. Luftfotos for 2023 er nu kvalitetssikret og nedenfor er indsat et kort, der viser ejendommen med staldbygning 4.

I forhold til BBR kan det tage tid inden bygningen bliver registreret. Nedenstående luftfoto viser placeringen af bygning 4 – nu med angivelse af BBR-nr. 15.



Stigninger ift udvidelsen

Procentvis stigninger i produktionsforhold ift ca. 50 % stigning i produktionsareal.

Ansøgers svar:

Først og fremmest er forbrug i ansøgt drift estimeret, men dernæst er den del af udvidelse også begrundet i et større pladsbehov, så selvom arealet stiger, så stiger antallet af grise ikke proportionalt med arealforøgelsen. Det er en grundlæggende misforståelse i høringssvaret at 50 % mere areal også svarer til 50 % forøgelse af produktionen. Det er vores samlede vurdering at de anslåede niveauer ligger indenfor normerne for forbrug for en ejendom af den ansøgte størrelse. Muligvis ligger nudriftsniveauer for højt, men de niveauer stammer fra tidligere godkendelser og det er derfor vurderet som korrekt at tage udgangspunkt i de allerede godkendte niveauer. Det er som sådan heller ikke relevant hvad en stigning i forbrug er, men derimod relevant at det der ansøges om vurderes som relevant og proportionalt i forhold normer og sammenlignelige produktioner.

Der gøres opmærksom på, at der i dag gives godkendelse efter seneste forskning, som viser, at det er antallet af kvadratmeter stald, der er afgørende for forureningsforhold (stipladsmodellen), ikke antallet af dyr. Syddjurs Kommune har ingen yderligere bemærkninger hertil.

Ammoniakdeposition

Der er foretaget en beregning af den samlede bedrifts ammoniakemission (inkl. stald 4) i ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk efter gældende regler.

Nye tålegrænser

De nye kvælstof-tålegrænser gør sig gældende for nogle af de naturtyper, der er omkring Forpagtervejen 1. Der er dog lange afstande til naturområderne (fra 855 m til 3,2 km), og de er derfor ikke medtaget i

beregningerne. Den nærmeste naturtype er Ege-blandeskov (ca. 855 m), hvor den nedre tålegrænse nu er sat op fra 10 kg N/ha/år til 15 kg N/ha/år.

Præcisering af ruhed for området mellem bedriften og skov

Ringelmoseskoven er i ansøgningssystemet registreret som skov og oplandet mellem skoven og Forpagtervejen 1 er registreret som landbrug.

Detaljeret redegørelse for beregningen af 0,7 kg N.

Under de miljøforhold, der relaterer til dyreholdet, henhører ammoniakemission fra dyreholdet i stalden. Ammoniakemission kan påvirke den omkringliggende natur. Ammoniakemission fra stalde og dyrehold beregnes ud fra normer, der er fastsat af Miljøstyrelsen som er baseret på gennemarbejdede forskningsresultater. Til beregningen af ammoniakemission anvendes helt konkret viden om staldtypen og hvilken dyretype, der er i stalden.

Hvis beregninger af emission fra et konkret dyrehold viser en emission, der er under de grænseværdier der er fastsat af Miljøstyrelsen (som angivet i bekendtgørelser og love), kan kommunen ikke (med henvisning til ammoniakemissionen), afvise at efterkomme ansøgningen. Dette fordi forskningen viser, at emission i den angivne størrelse ikke medfører en påvirkning af den omkringliggende natur.

Et husdyrbrug kan vælge at anvende en eller flere godkendte miljøteknologier for at reducere ammoniakemissionen, hvis den er over grænseværdierne. På Forpagtervejen 1 er det valgt at installere gyllekøling som miljøteknologi. Teknologien reducerer udledningen af ammoniak, så den kommer under afskæringskriterierne, og altså ikke påvirker omgivelserne.

Videnskabelig undersøgelse

Ammoniakberegningerne er foretaget i det ansøgningssystem, som ansøger er forpligtet til at benytte ved ansøgning om godkendelse. Kommunen hverken kan eller skal derfor lave en videnskabelig undersøgelse af effekten på kategori 1-natur, da ansøger overholder de grænseværdier, der er fastsat i loven.

Andre § 3 naturtyper + søer

Tålegrænse overskredet for sø (interval 5-10) med 0,03 kg N.

Kommunens naturteam har vurderet, at en næringspåvirkning på 0,03 kg N over den øvre grænse er acceptabelt, da beregningerne er behæftet med en lille usikkerhed. Der kan afrundes til 0,0 kg N.

Besigtigelse af vandhuller

Kommunens naturteam har vurderet, at det ikke har været nødvendigt at besigtige vandhullerne ud fra søernes beliggenhed og luftfotos.

Brug af naturbasen

På Naturbasen bliver observationer, der er foretaget af borgere, valideret inden de registreres i databasen.

Bilag IV-arter

Økologisk funktionalitet mellem søerne og økologisk forbindelse

Området mellem skoven og de to søer vest for Forpagtervejen 1, er ikke udpeget som økologisk forbindelse i kommuneplanen. Der kan evt. stilles forslag til det ifm den næste kommuneplan. Kommunens Naturteam vurderer at ejendommens udvidelse som ansøgt ingen effekt har på søernes økologiske funktionalitet.

Vandkvaliteten i Kalø Vig

Kommunen giver med det ansøgte projekt tilladelse til selve husdyrbruget, dvs. til dyrehold, stalde og de forhold, der relaterer sig til dyreholdet herunder opbevaring af gødning.

Udvidelse af svineproduktion på den nævnte adresse vil ikke medføre en øget udledning til Kalø Vig. Dette fordi der ikke gives tilladelse til hverken flere udspretningsarealer eller øget tilførsel af gødning til de allerede eksisterende udspretningsarealer.

Udspretning af gylle reguleres ikke af husdyrbrugloven, men af generelle regler, og det er ikke kommunen, der hverken regulerer eller kontrollerer hvor meget gylle, der må udsprede. Dette henhører under Landbrugsstyrelsen (og et helt andet regelsæt).

Landskabelige forhold

Angående den landskabelige påvirkning, er det kommunens vurdering, at nybyggeriet på Forpagtervejen 1 ikke vil skæmme væsentligt i landskabet. Det er korrekt, at bedriften ligger i et område med et bevaringsværdigt landskab. I sådanne områder tillægges landskabshensyn stor vægt. Der er derfor foretaget flere besigtigelser og lavet tilpasninger af projektet, netop med henblik på at minimere det landskabelige indtryk af staldene. De nye staldbygninger opføres i forlængelse af eksisterende og ikke separate enheder, der ville have synet af mere. Der er under projekteringen arbejdet med udvidelsesretning og placering af gyllebeholder.

Det er vurderet, at med den nu ansøgte placering, vil der ikke ske nævneværdig påvirkning af landskabet, set i forhold til det byggeri, der allerede ligger på stedet.

Terrænregulering

Det er vurderet, at nybyggeriet kan etableres på de placeringer angivet i afgørelsen uden at påvirke natur og bilag IV-arter.

Efter korrespondance med kommunens virksomhedsteam og på baggrund af nye oplysninger indkommet fra ansøger er der sket tilpasning af afsnittet:

Der anvendes fyldsand fra grusgrav til terrænregulering ved byggeri af staldene, hvilket der ikke skal søges separat miljøgodkendelse og landzonetilladelse til. Der terrænreguleres ca. 1,5 m, hvilket er vurderet at være acceptabelt.

Trafiksikkerhed

Ind- og udkørselsforhold

I en miljøgodkendelse kan der for så vidt angår kørsel, alene tages stilling til ejendommens ind- og udkørselsforhold. I udkastet er det anbefalet, at ejer bruger den nordligste ind- og udkørsel ud for gyllebeholder 2. Ejer har imødekommet denne anbefaling.

Der er på baggrund af de indkomne høringssvar foretaget yderligere høring af Afdelingen for Mobilitet og Arealdrift samt ansøger. På baggrund af deres udtalelser er der lavet en projektilpasning i afgørelsen, hvor der er tilføjet et nyt vilkår om, hvilken udkørsel der må benyttes, og at der skal være frit udsyn over 100 m syd for udkørslen.

Der henvises i øvrigt til Afdelingen for Mobilitet og Arealdrift vedrørende forhold som trafiksikkerhed, hastighedsgrænse og vejbredde generelt for Forpagtervejen, da disse forhold ikke reguleres af Husdyrbrugloven.

Antallet af transporter med døde dyr.

Ansøgers bemærkninger:

Det er fordi antallet af dyr pr. transport stiger. Ca. halvdelen af søerne slagtes årligt og der udtyndes jævnlige og der tilmeldes blot flere dyr pr. transport. Derfor ændres antallet af transporter ikke.

Som udgangspunkt gør man hvad man kan for at holde antallet af døde dyr på et minimum, og heldigvis er der ikke så mange døde dyr at anlægget kan fylde en hel daka lastbil pr. afhentning. Altså stiger antallet af afhentninger ikke, men der kan muligvis være flere dyr pr. afhentning.

Syddjurs Kommune har ingen yderligere bemærkninger.

Fortidsminde

Formålet med fortidsmindebeskyttelseslinjer er at beskytte fortidsminders betydning som landskabselementer. Det er korrekt, at der på ejendommen tidligere søgt dispensation til at opføre byggeri, som ligger inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen. Oldtidsmindet ligger på den modsatte side af vejen, og bag et sving. Dispensation er givet, fordi fortidsmindet er vurderet ikke at blive påvirket på grund af en allerede eksisterende bygningsmasse. Der er således ikke en konflikt med formålet for beskyttelseslinjen.

Tilsvarende gives der nu dispensation til endnu en beholder, som placeres længere væk fra fortidsmindet, og med eksisterende byggeri imellem fortidsmindet og opførelsesstedet. Begrundelsen for at give dispensation er altså at indkigget til fortidsmindet samt udsynet fra fortidsmindet ikke påvirkes.

Sundhedsrisiko for omkringboende

Lugt

Lugten fra ejendommen overholder geneafstandene for lugt til byzone, samlet bebyggelse og enkelt ejendom, jf. ansøgningssystemet. Såfremt der opstår lugtgener, kan man kontakte kommunen, som herefter ved tilsyn kan vurdere om lugtgenerne er af væsentlig karakter. Der henvises til vilkår under Vilkår til minimering af gener fra anlæg.

MRSA

Ifølge Sundhedsstyrelsens vejledning om MRSA, er risikoen for at sprede husdyr-MRSA (MRSA 398) til andre uden for husstanden ubetydelig ([Information-om-husdyr-MRSA-\(MRSA-398\).ashx](#)). Det er derfor vurderet, at udvidelse af svinebedriften på Forpagtervejen 1 ikke skal forholde sig til risikoen for smitte af MRSA. Der henvises til flere klagenævnsafgørelser:

[Afgørelse | Miljø- og Fødevarerklagenævnet](#) – 19/05331 af 15. november 2019

[Afgørelse | Miljø- og Fødevarerklagenævnet](#) – NMK-132-00813 af 30. oktober 2017

Støj og støv

Det er kommunens vurdering, at der ikke vil være væsentlig flere støj- og støvgener forbundet med udvidelsen. Der er stillet vilkår til sikring af minimering af gener.

Ammoniak

Da afskæringskriterierne for ammoniak, lugt m.m. er overholdt, er det vurderet, at menneskers sundhed ikke vil blive påvirket i væsentlig grad. Opstår der gener, er der indsat vilkår til håndtering heraf.

Nedrivning af bygninger og flagermus

Nedrivning af bygninger skal anmeldes til kommunens byggeri- og virksomhedsteams og behandles dermed ikke i forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelser efter husdyrbrugloven. Kommunen har gjort ansøger opmærksom på, at der ved nedrivning skal undersøges for tilstedeværelsen af flagermus i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Døde dyr og overdækning af gyllebeholder

Opbevaring af døde dyr og korrekt overdækning af gyllebeholder er tilsynssager, som ikke behandles ved ansøgninger om miljøgodkendelse. Man er altid velkommen til at rette henvendelse til kommunens landbrugsteam, hvis der observeres uhygiejniske forhold på en landbrugsejendom.

Turisme

Der er ikke hjemmel til at tage højde for turismeforhold i en ansøgning om miljøgodkendelse efter husdyrgodkendelsesloven.

Faldende herlighedsværdi

Efter gældende klagenævnspraksis, er faldende herlighedsværdi ikke et hensyn der kan tages ved behandling af ansøgninger om miljøgodkendelser efter husdyrbrugloven.

KLAGE- OG SØGSMÅLSVEJLEDNING

Godkendelsen er truffet i henhold til Lov nr. 1572 af 20/12/2006 om miljøgodkendelse af husdyrbrug (med senere ændringer) og kan i medfør af § 76 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Godkendelsen er offentliggjort på Syddjurs Kommunes høringsportal den 04.02.2025. Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til husdyrbrugloven, kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet indenfor 4 uger efter afgørelsens offentliggørelse, dvs. **senest den 04.03.2025**.

En eventuel klage over denne afgørelse har i udgangspunktet ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 stk. 1 i husdyrbrugloven. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan ved sin behandling stadfæste, ændre eller ophæve godkendelsen.

En eventuel klage skal indgives via Klageportalen, som kan findes via et link på Nævnenes Hus hjemmeside, www.naevneneshus.dk, eller direkte på www.borger.dk eller www.virk.dk. Der skal logges på, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Syddjurs Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af Deres klage, at der indbetales et gebyr til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagegebyret er for virksomheder og organisationer fastsat til 1.800 kr. og for privatpersoner er klagegebyret fastsat til 900 kr. som indbetales med betalingskort i Klageportalen.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) Klageren får helt eller delvis medhold i sagen, eller
- 3) Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du grundet særlige omstændigheder ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Syddjurs Kommune. Vi videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes. For yderligere information se: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>

Nærmere vejledning omkring brug af Klageportalen findes på Nævnenes Hus hjemmeside, www.naevneneshus.dk, og på www.borger.dk og www.virk.dk.

Klageberettiget er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen dvs. naboer og klageberettigede personer, organisationer og myndigheder i forskelligt omfang. Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. husdyrbruglovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Følgende er underrettet om afgørelsen:

- Sagens parter (bilag 1)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedsøgade 20, 2100 Kbh. Ø, dnssyddjurs-sager@DN.dk
- Miljøministeriet, Departementet, Slotsholmsgade 12, 1216 København K, mim@mim.dk
- Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Departementet, Slotsholmsgade 12, 1216 København K, fvm@fvm.dk
- Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, Tolderlundsvej 5, 5000 Odense C, mail@sgav.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed; Enhed for Tilsyn og Rådgivning Nord, Falstersvej 10, 8940 Randers SV, trvest@stps.dk
- Danmarks Sportsfiskeriforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalgruppe Syddjurs v. Joy Klein, Kirkevænget 2, 8410 Rønde, syddjurs@dof.dk
- Museum Østjylland, Arkaeolog@museumoj.dk
- Miljøforeningen for naturen omkring Kaløskovene og Egens Vig, astridmarieolsen@outlook.com

Afgørelsen kan endvidere ses på Syddjurs Kommunes hjemmeside www.syddjurs.dk

LOVGRUNDLAG

- Husdyrbrugloven: Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (Lov. nr. 1572 af 20.12.2006 med senere ændringer).
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug (bek. nr. 1089 af 16. oktober 2024).
- Husdyrgødningsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning (bek. nr. 2243 af 29. november 2021) med senere ændringer.
- Husdyrvejledningen på [Husdyrvejledningen - Husdyrvejledningen](#).
- Museumsloven: Nr. 473 af 7.6.2001, med senere ændringer.
- Naturbeskyttelsesloven: Lov om naturbeskyttelse (nr. 9 af 3.1.1992) med senere ændringer.
- Habitatbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (Bek. Nr. 1595 af 6. december 2018)
- Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV.
- Kommuneplan for Syddjurs Kommune 2020.
- Syddjurs Kommunes Naturkvalitetsplan.
- Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 om ekstern støj fra virksomheder.
- Gødningsanvendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning (bek. nr. 1025 af 30. juni 2023).
-

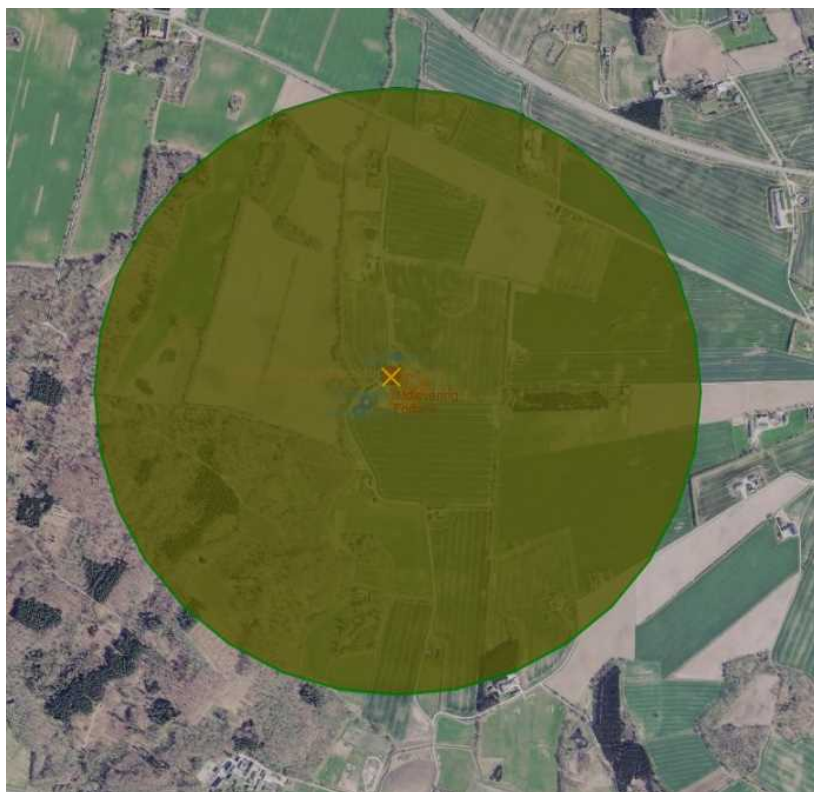
BILAG 1: Parter og høringsberettigede

Ejer:

Peter Skovgaard Jensen

Forpagtervejen 1, 8410 Rønne

Naboer inden for konsekvensradius på 917 meter:



An aerial photograph of a farm complex with various buildings and tanks labeled. The labels include: Kadaverkappe, Gylletank, Gi stalde, Stophane vand, Stald 2, Stald 1, Stald 6, Stald 3, Stald 5, Stald 3a, Stald 7, Stald 4, Fortank, Personale, Rampe og drivgang, Oietank, Foderlade, Halmfade, Beboelse, Silo, Eltavle, and Gylletank. A scale bar at the bottom indicates 0 to 60 meters.

Bilag 3: Udregning af produktionsarealer

Stald 1

Farepladser

2,6x1,63 x 96 stier = 407 m²

Polte

13x3,7 x 2 – 1,8x2 (teknikrum) = 93 m²

Løbe

2,89x13-0,35x13 (krybbe) x 4 sektioner = 132 m²

2,84x13-0,35x13 (krybbe) x 4 sektioner = 129 m²

Ornegange

13x1,42x2 = 37 m²

13x1,33x2 = 35 m²

I alt = 426 m²

Løsgående

7,9x3,25x2 = 51 m²

9,75x7,9x2 = 123 m²

I alt = 174 m²

Stald 2

2,2 x 1,6 x 66 = 232 m²

Stald 3

En sektion smågrise

4,8x2,4x8 = 92,16 m²

8 sektion x 92,16 m² = 737 m²

Stald 3a

4 sektion x 92,16 m² = 369 m²

Stald 4

Polte

2,4x3,3x4 stier = 32 m²

2,3x3,3x8 stier = 61 m²

Drægtige

7x11,11 x 4 stier = 311 m²

7x11,21 x 8 stier = 628 m²

I alt = 1032 m²

Stald 5

6 sektion x 92,16 m² = 553 m²

Stald 6

64 stier x 1,8x2,7 = 311 m²

Stald 7

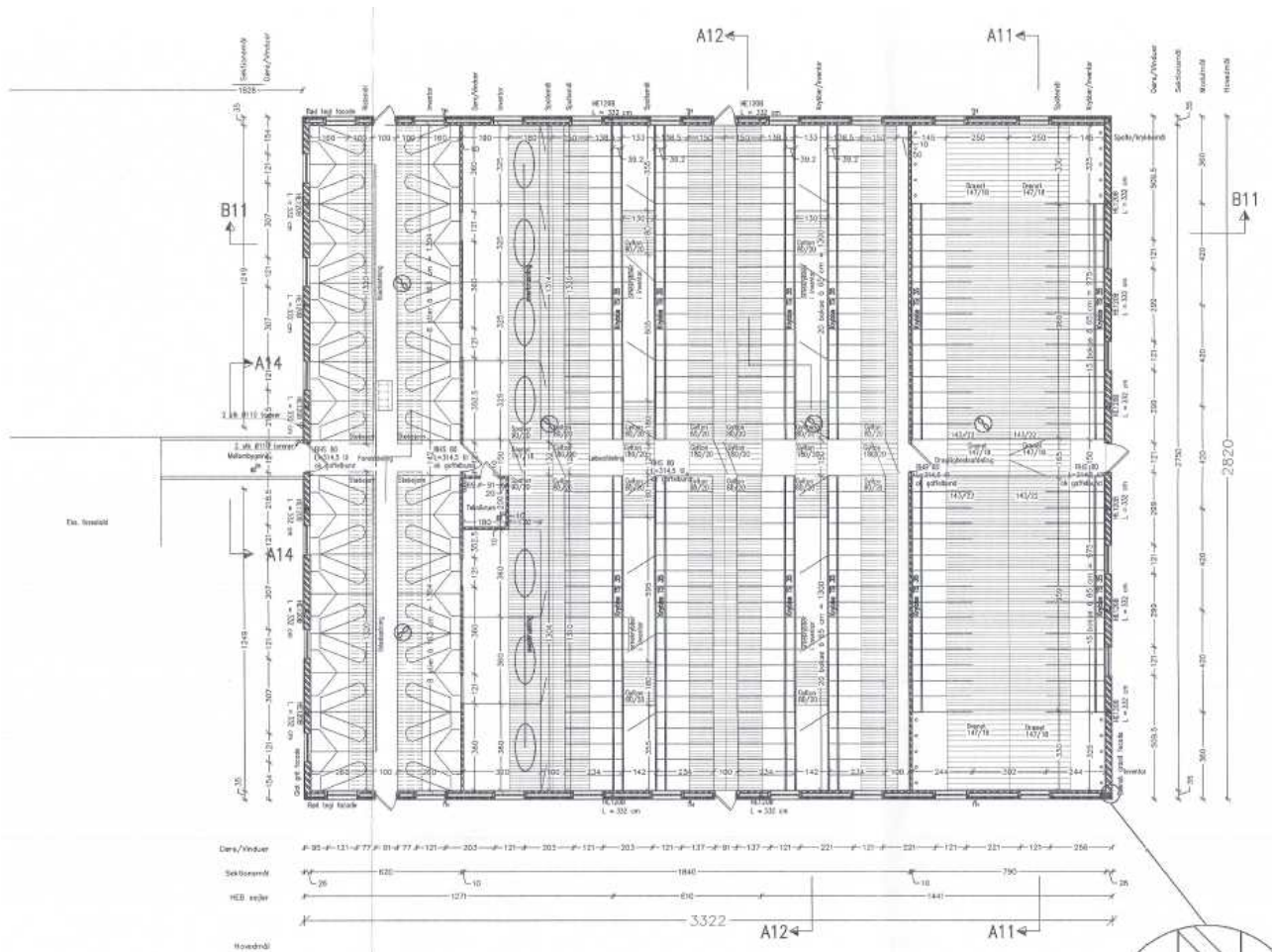
Drægtige

7x11,11 x 4 stier = 311 m²

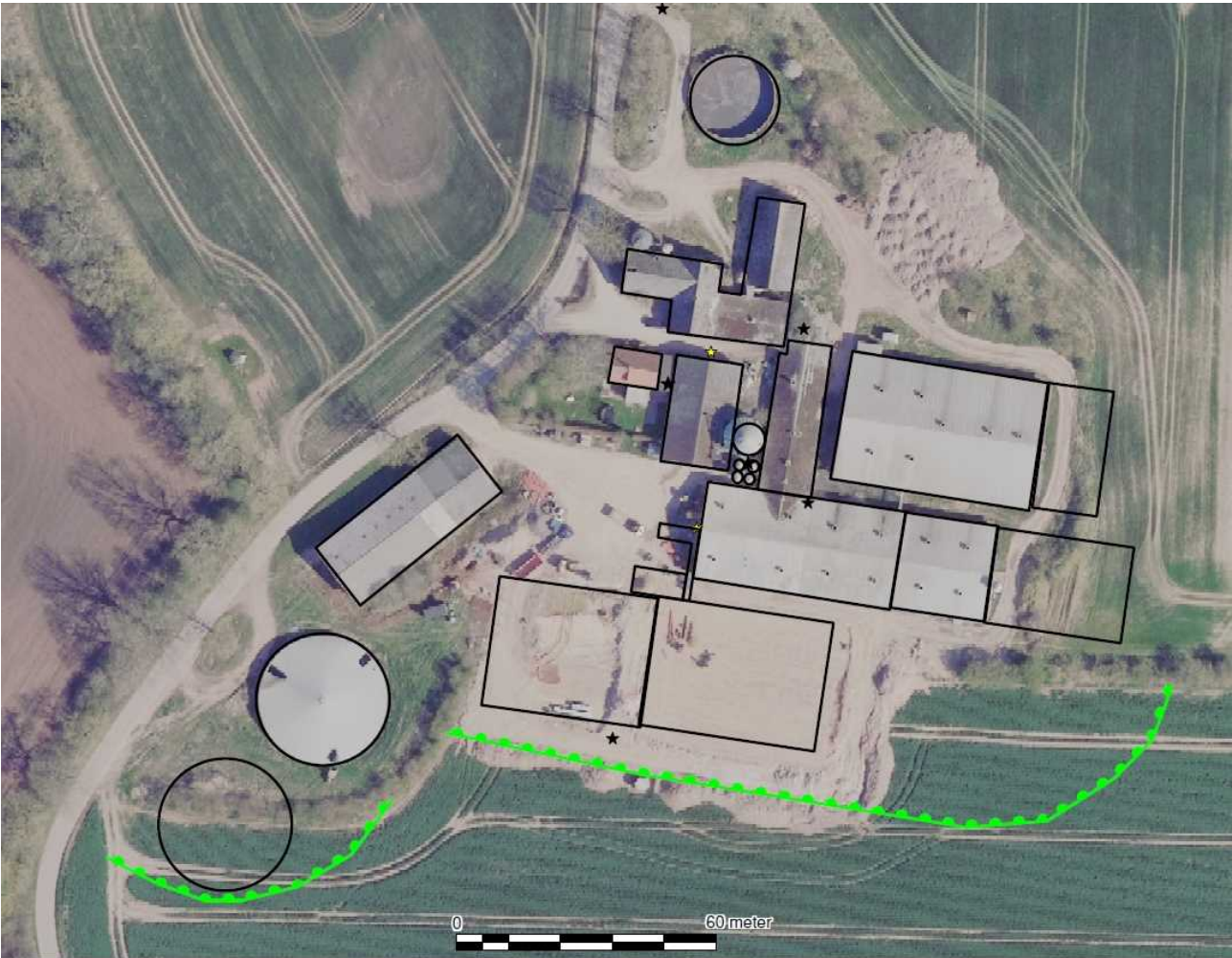
7x11,21 x 8 stier = 628 m²

I alt = 939 m²

Bilag 3a: Forlængelse af Stald 1 (Stald 6)



Bilag 4: Beplantningsplan



Bilag 5: Ind- og udkørselsforhold



Krydset angiver den ind- og udkørsel, der må benyttes, og det røde felt angiver det område, hvor der skal være frit udsyn til vejen syd for udkørslen.

Bilag 6: Datablad for varmepumpe

Mega			Mega ^s	Mega ^m	Mega ^l	Mega ^{xl}
Kølemiddel	Type		R410A	R410A	R410A	R410A
	Mængde ¹	kg	3,9	4,4	5,7	8,7
	Testtryk (lav/høj tryk)	MPa	3,0/4,3	3,0/4,3	3,0/4,3	3,0/4,3
	Design tryk	MPa	4,3	4,3	4,3	4,3
Kompressor	Type		Scroll	Scroll	Scroll	Scroll
	olie		POE	POE	POE	POE
Elektriske data 3-N	Netspænding	Volt	400	400	400	400
	Mærkeeffekt, kompressor	kW	14	17,5	22,2	32,5
	Mærkeeffekt, cirk. pumper	kW	0,7	0,7	1,0	1,0
	Sikringsstørrelse ¹⁹	A	32	40	50	63
Ydeevne	COP ²		4,73	4,60	4,50	4,71
	Varmekapacitet ²	kW	20,18	26,71	35,60	52,00
	Indgående effekt ²	kW	4,26	5,81	7,91	11,00
	SCOP, Gulvarme (35°C)		5,72 ³	5,69 ⁵	5,29 ⁷	5,30 ⁹
	SCOP, radiator (55°C)		4,33 ⁴	4,40 ⁵	4,20 ⁸	4,32 ¹⁰
	Effekt område		10–33 ¹¹	11–44 ¹²	14–59 ¹²	21–88 ¹²
Energiklasse - system ¹⁷	Gulvarme (35°C)		A+++	A+++	A+++	A+++
	Radiator (55°C)		A+++	A+++	A+++	A+++
Energiklasse - produkt ¹⁸	Gulvarme (35°C)		A++	A++	A++	A++
	Radiator (55°C)		A++	A++	A++	A++
Internt tryktab ²⁰	Kuldebærer	kPa	17	12	35	47
	Varmebærer	kPa	35	33	57	64
Maksimalt system tryk	Kuldebærer	bar	6	6	6	6
	Varmebærer	bar	6	6	6	6
Max/min temperatur ¹³	Kuldebærer	°C	20/-10	20/-10	20/-10	20/-10
	Varmebærer	°C	65 ¹⁴ /20	65 ¹⁴ /20	65 ¹⁴ /20	65 ¹⁴ /20
Max/min kolekredstryk	Lav tryk	MPa	0,23	0,23	0,23	0,23
	Høj tryk	MPa	4,3	4,3	4,3	4,3
Lydeffektniveau ¹⁵		dB(A)	40–55 ¹¹	40–56 ¹²	46–61 ¹²	46–63 ¹²
Frostsikring						
Ethanol + vand -17°C ± 2 ¹⁶						
Dimensioner (WxDxH) (uden tilslutningsrør)*	mm		692x796x1652 ± 10	692x796x1652 ± 10	900x849x1644 ± 10	900x849x1644 ± 10
Dimensioner (WxDxH) (med tilslutningsrør)*	mm		692x796x1722 ± 10	692x796x1722 ± 10	900x849x1744 ± 10	900x849x1744 ± 10
Vægt	kg		300	310	430	550

Thermia Heat Pumps og deres autoriserede forhandlere forbeholder sig retten til at ændre komponenter og specifikationer uden varsel. Der tages forbehold for tastefejl. January_2018_DK250618v2

1) Kølekredsløbet er hermetisk forseglet og underlagt F-gas direktivet, Global Warming Potential (GWP) for R410A i følge EC 517/2014 er 2088, hvilket giver en CO₂ ækvivalent svarende til: S: 8143 kg, M: 9187 kg, L: 11902 kg, XL: 18166 kg.
2) BQ/W35 iht. EN14511 indl. cirkulationspumper med 2700 rpm ved S og 3600 rpm ved M, L, XL.
3) BQ/W35, iht. EN14825, Kold klima Pdesign 33 kW
4) BQ/W55, iht. EN14825, Kold klima Pdesign 31 kW
5) BQ/W35, iht. EN14825, Kold klima Pdesign 36 kW
6) BQ/W55, iht. EN14825, Kold klima Pdesign 34 kW

7) BQ/W35, iht. EN14825, Kold klima Pdesign 60 kW
8) BQ/W55, iht. EN14825, Kold klima Pdesign 55 kW
9) BQ/W35, iht. EN14825, Kold klima Pdesign 85 kW
10) BQ/W55, iht. EN14825, Kold klima Pdesign 79 kW
11) Kompressorhastighed 1500-4500 rpm
12) Kompressorhastighed 1500-6000 rpm
13) Bemærk venligst at det ikke er muligt at kombinere alle brine temperaturer med alle varme temperaturer.
14) Minimum indgående brine temperatur 5° C.
15) Iht. EN12102 og EN ISO 3741

16) Kontrollér altid lokale lovgivningsmæssige forhold inden anvendelse af frostsikringsvæsker.
17) Når varmepumpen er en del af et integreret system.
Iht. Eco-design direktiv 811/2013.
18) For varmepumpen alene og den indbyggede controller ikke inkluderes.
Iht. Eco-design direktiv 811/2013.
19) Sikringsstørrelsen kan justeres i forhold til varmepumpens output.
Læs mere i teknisk data beskrivelse 'Teknisk beskrivelse - Mega', kap. 'Analysér strømstyrke for XL, L og M, S'.
20) BQ/W35 iht. EN14511 ved maksimum kompressorhastighed.

Bilag 7: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-området "Kaløskovene og Kaløvig"

Oversigt over Habitatområdernes udpegningsgrundlag februar 2022 ([opdateret UPG for habitatområder 2022-01-05 - endelig_afrii.xlsx](#))

H230 Kaløskovene og Kaløvig

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 230		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Strandeng (1330)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på muld (9130)	Bøg på kalk (9150)
	Ege-blandskov (9160)	Elle- og askeskov* (91E0)
	Sumpvindelsnegl (1016)	Stor vandsalamander (1166)
Arter:		

Ansøgning om miljøgodkendelse for

svineproduktion

Forpagtervejen 1

8410 Rønde

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold

Datablad

Ansøger og ejer	Peter Skovgaard Feldbækvej 14 8410 Rønde peterskovgaard@godmail.dk Kontaktperson på miljø sagen: Peter Skovgaard Mobil: 40361547 Mail: peterskovgaard@godmail.com
Husdyrbrugets adresse	Forpagtervejen 1, 8410 Rønde
CVR-nummer	20780649
CHR-nummer	95897
Kommune	Syddjurs Kommune
Ejendomsnummer	7060025529
Matrikel-nr.	11f Bjødstrup By, Bregnet
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Sølystvej 2a Rostvedvej 15
Biaktiviteter	Ingen
Ansøgningsskema	241583
Repræsentant	Miljø & Natur Landbrugsrådgivning Byrumvej 30, 9940 Læsø CVR 25914562 Jakob Altenborg jakob@miljoeognatur.dk, mobil 26259791

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Forpagtervejen 1. Det ansøgte omfatter udvidelse af soholdet. Der søges om tilbygning til tre eksisterende stalde.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Ikke teknisk resumé

Ansøger (ejер) søger om at udvide eksisterende sohold på adressen Forpagtervejen 1, 8410 Rønde. Der skal bygges til tre eksisterende stalde med i alt ca. 2363 m² samt en ny gylletank. For at minimere ammoniakfordampningen etableres der gyllekøling, og den nye gylletank overdækkes.

Ejendommen er beliggende i landzonen, ca. 1,8 km sydøst for Rønde som er den nærmeste byzone i området. Der er ca. 1,2 km til nærmeste samlede bebyggelse – Bjødstrup. Nærmeste nabo ligger i en afstand af ca. 300 m.

Lugtgenerne i forhold til enkelt bolig (nabo), samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Der vil således ikke være lugtgener ved naboer udover hvad der må accepteres når man bor på landet.

Der er i godkendelsen beskrevet forhold som støv, skadedyr, affald, lys og indkørselsforhold og hvorledes man vil sikre, at det ikke giver problemer i forhold til omkringboende. Der er tale om en udvidelse af produktionen i forhold til den nuværende produktion, men i forhold til de hensyn der tages i forhold til naboer og miljø, skønnes det ikke at give anledning til øgede gener for omkringboende.

Beregningerne er foretaget, så der tages højde for de værst tænkelige emissioner af ammoniak og lugt fra staldene. For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik i forhold til at begrænse ammoniakfordampningen. Dette er i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget. I forbindelse med godkendelsen bliver der etableret gyllekøling i de nye stalde for at reducere ammoniakemissionen og en gyllebeholder overdækkes.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen. Grænserne er langt fra nået.

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold	2
Datablad	2
Forord	3
Ikke teknisk resumé	4
B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	7
Tidligere godkendelser	7
Biaktiviteter	7
B.1 Indretning og drift af anlæg mm.	7
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	7
B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.	8
B.3 Forhold til andre husdyrbrug	8
B.4 Beliggenhed og omgivelser	8
Landskabs og planmæssige forhold	10
B.5 Ammoniakemission	13
Natur	13
B.6 Lugtemission	15
B.7 Emissioner og genepåvirkninger	16
Støj	16
Rystelser	17
Lys	18
Fluer og skadedyr	18
Støv	19
Transporter	19
Egenkontrol	20
Risici og håndtering	20
B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug	21
Fast affald	23
Døde dyr	23
Spildevandsmængde	23
Energiforbrug	24
Vandforbrug	24
Reststoffer	25
Foder	25
B.9 Valg af BAT	26
B.10 Grænseoverskridende virkninger	27
IE-husdyrbrug	27
C.1 Foranstaltninger ved ophør	27
C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management	27
Management	27

BAT energi	29
BAT vand	29
BAT – råvarer	29
Samlet BAT-vurdering	30
C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer	30
Miljøkonsekvensrapport	31
E.1-a Udformning, dimensioner mm.	31
E.1-b Forventede indvirkning på miljøet	31
Vandmiljø	32
Natur	32
Naboer/lugt	32
E.1-c Risiko for ulykker mm.	33
Risici og håndtering	33
Beskrivelse af risikominimering	33
E.1-d Væsentlige alternativer	34
E.2 Ikke teknisk resume	34
E.3 Kompetente ekspert	34
F.1-a Husdyrbrugets placering	34
F.1-b Fysiske karakteristika	34
F.1-c Energibehov og forbrug	35
F.1-d Reststoffer og emissioner	35
F.2 Rimelige alternativer	35
F.3 Referencescenarie	35
F.4	35
F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget	36
F.5-b Brugen af naturressourcer	37
F.5-c Emission af forurenende stoffer	37
F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø	37
F.5-e Kumulation	37
F.5-f Indvirkning på klimaet	37
F.5-g Anvendte teknologier	37
F.6 Metoder eller beviser	38
F.7 Påtænkte foranstaltninger	38
F.8 Større ulykker og katastrofer	38
F.9 Ikke teknisk resume	38
F.10 Referenceliste	38
Appendix 1	39

B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Der er tale om en godkendelse i henhold til § 16a.

Tidligere godkendelser

- Marts 2014 - §12 godkendelse
- August 2017 – tillæg til § 12 godkendelse

Biaktiviteter

Ingen

B.1 Indretning og drift af anlæg mm.

Der er tale om at udvide soholdet på ejendommen. Produktionsarealet udgør samlet 5180 m² nettoareal til grise. Alle stalde er indrettet med delvise spaltegulve.

De enkelte staldafsnit er opdelt og opmålt efter om afsnittet er adskilt forureningsmæssigt fra andre afsnit. Herefter er anvendt staldenes nettoareal. Nettoarealerne er beregnet ved at udregne størrelsen på en sti og derefter beregne det samlede stiareal. Denne metode vurderes at give det mest korrekte nettoareal.

Nedenstående skema viser nettoarealet. For yderligere udspecificering af produktionsareal se appendix 1

Stald navn	Dyretype og staldsystem	Areal ansøgt (m ²)	Areal Nudrift (m ²)	Areal 8-årsdrift (m ²)
Stald 1	Søer Delvist spaltegulv	1007	1007	1007
Stald 2	Søer Delvist spaltegulv	232	232	232
Stald 3	Smågrise Delvist spaltegulv	737	737	737
Stald 3a	Smågrise Delvist spaltegulv	369	369	
Stald 4	Søer Delvist spaltegulv	1032	1032	
Stald 5	Smågrise Delvist spaltegulv	553		
Stald 6	Søer Delvist spaltegulv	311		
Stald 7	Søer Delvist spaltegulv	939		

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Gyllebeholderne er etableret og etableres således at bund og vægge er tætte, og de kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderne tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion. Gyllebeholderne overdækkes, dog undtagen den mindste gyllebeholder.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllespild i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT.

Der er en samlet opbevaringskapacitet på ejendommen på 9100 m³, som udgøres af 3 gyllebeholdere. Det vurderes ud fra normtal 2023, at der under normale forhold produceres ca. 9.100 m³ husdyrgødning på ejendommen, og der således tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen. Beregningen er foretaget med udgangspunkt i 800 søer og 30000 smågrise.

Vurdering

Samlet vurderes gylleopbevaringen og håndteringen af gylle at leve op til BAT, herunder følges generel lovgivning på området.

Ligeledes vurderes bygningerne størrelse og indretning at leve op til kravene til hold af søer og smågrise.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

I forbindelse med udvidelsen ønsker ansøger udvide antallet af pladser til farende søer og til smågrise. Hertil kommer en potentiel udvidelse af arealet til drægtige søer. Udvidelsen af arealet til farende søer og til smågrise skyldes en større effektivitet på ejendommen og deraf følgende produktion af flere grise. Effektiviseringen er et udtryk for de stadig stigende krav til landbrugenens rentabilitet og deraf følgende fokus på effektiviseringer. Samlet vurderes udvidelsen at være erhvervsmæssig nødvendig, for at sikre bedriftens rentabilitet og sikre gode driftsresultater.

B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.

Der skal etableres tre nye tilbygninger til eksisterende stalde på i alt ca 2360 m². Staldene etableres som tilbygninger til eksisterende stalde, henholdsvis eksisterende farestald (stald 1), eksisterende klimastald (stald 3a) og eksisterende drægtighedsstald (stald 4). Derudover skal der etableres en ny overdækket gyllebeholder. Der etableres ligeledes en ny drivgang og udleveringsrampe mellem stald 3 og 4, samt en forbeholder syd for stald 4.

Overfladevand fra tagflader nedsives gennem faskiner.

Der bliver etableret gyllekøling i stald 4 og 7 i forbindelse med etableringen af denne.

Placeringen af bebyggelse fremgår af kortmaterialet i husdyrgodkendelse.dk, samt af indsendte situationsplan.

B.3 Forhold til andre husdyrbrug

Anlægget er hverken teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Der er på den samlede bedrift yderligere 2 ejendomme med husdyrproduktion på Sølystvej 2a og Rostvedvej 15. Ejendommen Sølystvej 2a drives med malkekvæg og ejendommen Rostvedvej 15 drives med slagtesvin. Ejendommene drives særskilt og der er ingen teknisk, forureningsmæssig eller driftsmæssig forbindelse mellem ejendommene.

B.4 Beliggenhed og omgivelser

I husdyrgodkendelse.dk er angivet afstande til naboer, skel, vej mm. jf. husdyrlovens §§ 6, 7 og 8.

Afstande § 6

Område	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone eller sommerhusområde	1740 m	Rønde	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	1125 m	Bjødstrup	50 m
Nabobeboelse	192 m	Forpagtervejen 6	50 m

Afstande § 8

Afstandskravene er vurderet i husdyrgodkendelse.dk. Såfremt at afstandskravet ikke er overholdt vil der være en beskrivelse af hvorfor, men i de tilfælde hvor afstandskravene er overholdt vurderes det ikke at være nødvendigt med yderligere beskrivelse.

Nærmeste...	Afstand meter	Afstandskrav	Afstandskrav overholdes	Beskrivelse
Enkelt vandindvindingsanlæg	592	25 m	Ja	
Fælles vandindvindingsanlæg	2971	50 m	Ja	
Vandløb	165	15 m	Ja	
Dræn	➤ 15	15 m	Ja	
Sø	237	15 m	Ja	
Privat fælles vej/ offentlig vej	16	15 m	Ja	
Levnedsmiddelvirksomhed	>15	25 m	Ja	
Beboelse på samme ejendom	27	15 m	Ja	
Naboskel*	71	30 m	Ja	

Afstandene i § 8 er kun gældende for nye anlæg eller i forbindelse med udvidelser/ændringer, som medfører en forøget forurening.

* I forhold til naboskel henviser der til MNKN 19/01015 hvor af det fremgår at når der ligger en selvstændigt matrikuleret vej mellem ejendommen og nærmeste øvrigt skel, så er det vejen der er nærmeste skel.

Nærmeste sårbare natur er ligeledes angivet i husdyrgodkendelse.dk.

Afstande til nærmeste naturområder er følgende:

Naturkategori	Afstand meter	Beskrivelse	§7 afstand overholdt
Kategori 1 natur	220	Habitat natur	Ja (mindst 10 m)
Kategori 2 natur	3169	Overdrev	Ja (mindst 10 m)
Kategori 3 natur	1028	Mose	-

Vurdering

Som det fremgår af ovenstående, er alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 overholdt. Det vurderes derfor at der ikke sker en påvirkning af lokalområdet som følge af udvidelsen.

Landskabs og planmæssige forhold

Ejendommen er beliggende i et landbrugsområde der i kommuneplanen er udlagt med nedenstående særlige retningslinjer. Der er i øvrigt ingen væsentlige planmæssige forhold.

Området er præget af landbrugsproduktion og naturområder, samt spredt bymæssig bebyggelse.

Anlægget er placeret inden for følgende områder og zoner:

(Kommuneplan 2020-2032)	Ja	Nej
Bevaringsværdige landskaber	x	
Uforstyrrede landskaber		x
Større sammenhængende landskaber		x
Værdifulde Geologiske områder		x
Kystnærhedszonen		x
Værdifulde kulturarvsområder		x
Kulturhistorisk bevaringsværdi		x
Værdifulde landbrugsområder	x	
Store husdyrbrug		x
Økologiske forbindelser		x
Potentielle økologiske forbindelser		x
Naturbeskyttelsesområder		x
Potentielle naturbeskyttelsesområder		x
Natura2000		x
Skovrejsning		x
Lavbundsareal		x
Kirkebyggelinjer		x
Skovbyggelinjer		x
Strand-, Sø- og Å-beskyttelseslinjer		x

Beskyttede sten- og jorddiger		X
Klitfredning		X
Fund og fortidsminder (Totalliste med både fredede og ikke-fredede. Kun beskyttelseslinjerne indgår i KP. Selve fortidsminderne er en statslig opgave.	X	

I henhold til Syddjurs Kommunes kommuneplan gælder følgende for mål og retningslinjer:

Bevaringsværdige landskaber

Stk. 1: Inddragelse af arealer til formål, der kan skæmme landskabet, skal så vidt muligt undgås. Inden for de udpegede bevaringsværdige landskaber skal landskabshensyn tillægges særlig stor vægt.

Stk. 2: I bevaringsværdige landskaber skal byggeri og anlæg placeres og udformes under særlig hensyntagen til landskabet. Ikke-landbrugsmæssigt byggeri, større veje og større tekniske anlæg skal så vidt muligt undgås.

Redegørelse

Redegørelse

Udpegningen af bevaringsværdige landskaber har til formål at sikre, at der tages landskabelige hensyn ved placering og udformning af byggeri og anlæg i det åbne land. Større byggerier og anlæg med undtagelse af landbrug, byvækstområder, veje, højspændingsledninger, vindmøller og skovrejsningsområder må kun i særlige tilfælde placeres inden for de bevaringsmæssige landskaber, og hvis dette er tilfældet, skal der tages særlig hensyn til placering og udformning i forhold til det bevaringsværdige landskab.

De bevaringsmæssige landskaber udlægges, hvor der er særprægede eller sjældne landskaber. Endvidere kan et særligt samspil mellem landskab og et bevaringsværdigt kulturmiljø også føre til udlæg af et bevaringsværdigt landskab.

Udpegningen af bevaringsværdigt landskab er foretaget på baggrund af landskabskarakteranalysen, foretaget af Aarhus Amt i 2006.

Nationale interesser i kommuneplanlægningen

Det er en national interesse, at planlægningen af det åbne land er med til at sikre, at de værdifulde landskaber bevares, herunder at de åbne kyster og geologiske værdier fortsat udgør en væsentlig natur- og landskabsværdi.

Landskabet, og særligt de bevaringsværdige landskaber bør som udgangspunkt friholdes for byggeri og tekniske anlæg af hensyn til den landskabelige oplevelse. Det er også vigtigt, at der i benyttelsen af det åbne land generelt er fokus på, hvordan nye elementer udformes og placeres, så de kan bidrage til den landskabelige oplevelse.

Der er i kommunens retningslinier taget hensyn til de nationale interesser.

Øvrig lovgivning

Planlovens regler for administrationen af landzonen har til formål at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af arealressourcerne i en afvejning af de forskellige interesser i det åbne land.

Hensynet bag landzonebestemmelserne har også til formål at værne om landskabelige, naturmæssige og rekreative interesser.

Kommunalbestyrelsen skal således ved den enkelte ansøgning navnlig påse, at der ikke meddeles tilladelser, der er i strid med hensynet til bl.a. landskab.

Særligt værdifulde landbrugsområder

Stk. 1: Landbrugsområderne skal så vidt muligt forblive i jordbrugsdrift dog under hensyntagen til områder, der vil være specielt egnede til naturomdannelse.

Stk. 2: Landbrugsarealer kan kun inddrages til ikke-jordbrugsmæssige formål, hvis arealerne har begrænset betydning for jordbruget, eller hvis en samlet vurdering viser, at en given anvendelse mest hensigtsmæssigt kan placeres i et landbrugsområde.

Stk. 3: Ved udstykning, bebyggelse og ændret anvendelse af arealer og bygninger skal der tages særligt hensyn til de jordbrugsmæssige interesser.

Stk. 4: Der skal arbejdes hen mod bedst mulige arrondering af landbrugsejendommene for at sikre minimal påvirkning af øvrig infrastruktur

Stk. 5: Mængden af levende hegn og småbiotoper af værdi for det vilde dyre- og planteliv bør opretholdes og nye etableres, hvor det kan ske uden væsentlig gene for landbrugsdriften.

Redegørelse

Landbrugserhvervet i Syddjurs Kommune favner bredt og dækker alt fra intensive husdyr- eller agerproduktioner til hobbylandbrug, skovbrug, gartnerier, frugtplantager, pelsdyrsfarme osv. Landbrugsjord er endvidere en begrænset ressource, hvorfor retningslinjerne skal sikre, at landbrugserhvervet til stadighed har landbrugsjord til rådighed. Retningslinjerne skal tilgodese både store, industriprægede husdyrbedrifter såvel som fritidsbrug.

Baggrund

Forudsætningen for et bæredygtigt jordbrug er, at der sikres størst mulig investeringssikkerhed og fortsatte udviklingsmuligheder for erhvervet i kombination med samfundets øvrige interesser. Jordbrugsanalysen for Syddjurs Kommune viser, at landbrugsarealerne i Syddjurs Kommune anvendes meget differentieret. Visse områder har intensive landbrug og andre områder har mindre deltids- og hobbybrug. Kommunens naturmæssige kvaliteter er ideelle til såvel mindre kvæg-, heste- og fårehold, som deltids- og hobbybrug. Dette, kombineret med at der produceres en bred vifte af produkter, som stiller forskellige krav til jordstruktur mv., medfører, at al agerjord er værdifuld.

Udpegningen har form af en totaludpegning, hvor alt, der ikke er reserveret til andre formål f.eks. byvækstområder, udlæg til nye veje eller §3-områder, er særligt værdifulde landbrugsområder. Arealer uden landbrugspligt er ligeledes fraregnet. I tilfælde, hvor landbrugsjord overgår til ikke-jordbrugsmæssige formål, vil Syddjurs Kommune lægge vægt på, at bevare de bedst egnede landbrugsjorder og større, samlede jordbrugsområder. Der skal ikke forbruges mere landbrugsjord end nødvendigt, og tages hensyn til berørte landbrugsejendomme og deres arealbehov til udspredding af husdyrgødning og til foretagne investeringer. Endelig skal der sikres passende afstand mellem ny boligbebyggelse m.v. og eksisterende landbrug, så miljøkonflikter så vidt muligt undgås.

Stk. 4 skal understøtte arbejdet med strategisk jordfordeling.

Nationale interesser i kommuneplanlægningen

Det er en national interesse, at der er tilstrækkelige arealer til at sikre grundlag for en betydelig og lønsom fødevarerproduktion. Der er kommunens opgave via planlægningen at sørge for, at forbruget af landbrugsjord til ikke jordbrugsmæssige formål ikke bliver større end nødvendigt, og at der opretholdes en klar grænse mellem land og by.

Øvrig lovgivning

Kommunen er myndighed i forhold til reguleringen efter ovennævnte love og bekendtgørelser.

Fortidsmindebeskyttelseslinje

Den nye gyllebeholder er delvist beliggende indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Vurdering

Projektet indebærer nybyggeri på ejendommen. Alt byggeri opføres i tilknytning til eksisterende bygninger i form af tilbygningerne. Tilbygningerne vil derfor ikke opleves som nye bygninger i relation til synligheden i landskabet. Derfor vil udvidelserne ikke blive væsentlig synlige i landskabet og projektet vurderes at være i overensstemmelse med kommuneplanens rammer.

Den nye gyllebeholder er beliggende delvist indenfor den sammen fortidsmindebeskyttelseslinje som den eksisterende beholder. På trods af beliggenheden er det også af Syddjurs Kommune vurderet at beliggenheden er den bedste på anlægget, da gyllebeholderen her er mindst synlig.

Samlet vurdering

Produktionen overholder alle afstandskrav, og etableringen af anlægget er god overensstemmelse med Syddjurs Kommunes Kommuneplan hvor området er udlagt som særligt værdifuldt landbrugsområde.

B.5 Ammoniakemission

Den totale ammoniakemission fra ejendommen udgør 4868 kg N/år, hvilket er en stigning på 1196 kg N/år i forhold til den tilladte drift og en stigning på 1800 kg i forhold til 8-årsdriften.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare kategori 1 og 2 naturtyper i området.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D), beliggende <i>inden</i> for Natura 2000-område og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende <i>inden</i> for et Natura 2000-område og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. totaldeposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden* af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D) beliggende <i>uden</i> for internationale naturbeskyttelses-områder: Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha samt overdrev over 2,5 ha der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 .	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 men som er beliggende uden for Natura 2000-områder, samt ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m,

- 2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m,
3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m,
4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Nedenstående skema viser depositionen til de forskellige naturkategorier som totaldeposition (kategori 1 og 2 natur) og som merdeposition (kategori 3 natur). Såfremt bekendtgørelsens afskæringskriterier som angivet i skemaet ovenfor ikke er overholdt vil det enkelte punkt efterfølgende blive beskrevet yderligere og vurderet. Er kriterierne overholdt vil der ikke blive foretaget yderligere vurderinger.

Naturkategori	Kumulation	Totaldeposition Kg N/ha/år	Merdeposition Kg N/ha/år	Vurdering
Kategori 1 natur	0	0,7	-	Nærmeste kategori 1 natur ligger over 220 m væk. Produktionen medfører deposition i området på 0,7 kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 1 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området. Kumulation er ligeledes vurderet.
Kategori 2 natur		0,0	-	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 3,2 km væk. Bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 2 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3 natur		Op til 0,1	0,0	Nærmeste kategori 3 natur ligger sydøst for ejendommen i form af en mose. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 0,0 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur er dermed overholdt.
Øvrig § 3 natur		Op til 2,2	Op til 1	Nærmeste § 3 natur ligger øst for ejendommen i form af en sø. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 1 kg N/ha/år.

Beskyttede arter

Dyr og planter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og bedriftens arealer. På baggrund af Faglig Rapport nr. 635, 2007 "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt Videnskabelig Rapport nr. 50, 2013 "Overvågning af arter 2004-2011" fra Nationalt Center for Miljø og Energi, vurderes det at følgende bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og udbringningsarealerne.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Odder		X
Markfirben		X
Stor vandsalamander		X
Spidssnudet frø		X
Arter af flagermus		X
Ulv		X

Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring anlægget.

Den nærmeste sø hvor der er potentiale for bilag IV-arter (spidssnudet frø og stor vandsalamander) ligger i en afstand af ca. 250 m øst for anlægget. Produktionen påvirker området totalt med 2 kg N/ha/år. Merdepositionen er beregnet til 0,7 kg N/ha/år.

For de øvrige arter gælder at der ikke er registreringer i området, jf. oplysninger på Naturdata gennem Danmarks miljøportal.

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse er registreret som sådan på Den danske Rødliste.

Vurdering

Ejendommen overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen i forhold til kategori 1, 2 og 3 natur og det vurderes, jf. forarbejderne til udarbejdelse af afskæringskriterier, at produktionen ikke medfører en påvirkning af den omkringliggende kategori 1, 2 og 3 natur.

I forhold til øvrig § 3 natur er depositionen over afskæringskriteriet på 1 kg N/ha/år, hvorfor der potentielt kan være en påvirkning af området. Jf. vurderingen af området sker der ingen væsentlig påvirkning søen og det konkluderes at der ikke sker en påvirkning der vil medføre en ændringen af tilstanden af § 3 natur.

Ligeledes gælder, at det er vurderet at produktionen ikke vil medføre en påvirkning af beskyttede arter. Der er ingen eller minimal påvirkning af de registrerede leveområder for bilag IV arter. Derfor vurderes eventuel tilstedeværelsen af bilag IV arter omkring ejendommen at være foreneligt med den produktion der er på ejendommen og det forhold at der gives en tilladelse til ændringer på ejendommen vil ikke medføre en øget påvirkning af arterne.

B.6 Lugtemission

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort produktionsareal der er på ejendommen og hvilken type dyr der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk. og er angivet i skemaet herunder:

	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
Nudrift	29593	66102	29593	66102
Ansøgt drift	39536	70381	39536	70381
Forskel	9943	4279	9943	4279

Som angivet i tabellen er der stigning af lugt fra produktionen i forbindelse med godkendelsen.

Lugtemission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne.

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående tabel:

Bebyggelse	Kumulation Antal	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet afstand til bebyggelse (m)	Genekriterie overholdt
Forpagtervejen 6 (enkelt bolig)	0	FMK	199	288	Ja
Bjødstrupvej 21 (samlet bebyggelse)	0	Ny	437	1182	Ja
Rønde (byzone)	0	FMK	629	1874	Ja

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der ligger ikke andre produktioner indenfor kumulationsafstandene.

Boligerne på ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Dette samme gælder boliger ejet af ansøger.

Vurdering

Produktionen overholder bekendtgørelsens lugtgenekrav, og dermed vil der ikke være en belastning af området udover hvad der kan accepteres.

B.7 Emissioner og genepåvirkninger

Støj

Beskrivelse af støjkloder

Der kan forekomme støjkloder fra:

- Foderanlæg
- Ventilation

- Transport til og fra ejendommen
- Periodevis støj i forbindelse med markdrift

Driftsperiode for støjkluder

Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 7-18. Dog med undtagelse af den periodevis markdrift, hvor virksomheden er afhængig af vejret.

Der anvendes indkøbt færdigblandet foder, og der er derfor begrænset støj fra foderanlægget.

Ventilationen er stort set altid i drift, da det er nødvendigt i forhold til indeklimaet i staldene. Ventilationen renholdes for både at reducere elforbruget og for at reducere støj.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning og markarbejde.

Tiltag mod støjkluder

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

Vurdering

Det vurderes at ejendommens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 m over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, og den ansøgte drift af ejendommen kan ske uden væsentlig gene for omkringboende.

Rystelser

Virksomhedens bidrag til niveauet for vibrationsniveauet (dB re 10⁻⁶ m/s²) målt som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S må ikke overstige værdierne i Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9 1997,

Anvendelse	Tidspunkt	Vægtet accelerationsniveau L _{aw} i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	Hele døgnet	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	18-7	75
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	7-18	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	Hele døgnet	80
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
Kontorer og tilsvarende lokaler i erhvervsbebyggelse, hvor der foregår følsomme aktiviteter	Hele døgnet	80

Anvendelse	Tidspunkt	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet lydtryksniveau dB
------------	-----------	---	----------------------------------

Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende	18-7	20	85
	7-18	25	85
Kontorer, undervisningslokaler, og lignende støjfølsomme rum	Hele døgnet	30	85
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	35	90

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

Vurdering

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler til ejendommen. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne, og det vurderes at grænseværdierne overholdes til alle områder nævnt i ovenstående tabeller.

Lys

Lysforhold

Belysning af anlæg: Der vil være vinduer i bygningerne hvorfra der vil være lysudslip.

Lyset i staldene er tændt i forbindelse med fodring af grisene og ophold i staldene.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Evt. udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Vurdering

Det ansøgte projekt vil medføre mere belysning end i nudriften. Det forventes dog ikke, at ejendommens belysning vil påvirke omgivelserne i negativ retning.

Fluer og skadedyr

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Bekæmpelse af skadedyr foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Fluegener

Kemisk fluebekæmpelse foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Derudover anvendes der rovfluer.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi retningslinjer. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv.

Vurdering

Det vurderes, at der med ovenstående udføres en effektiv og tilfredsstillende flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Støv

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. Der er overbrusning i alle stalde som reducerer støvproduktionen.

Der kan forekomme støv fra kørsel på de omkringliggende arealer og veje ved staldanlæggene, endvidere vil der være en mindre støvgene ved indlæsning af tilskudsfoder.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje, vil der være særligt fokus omkring ejendommen beliggende nær ved vejene.

Fodersiloerne er monteret med støvcycloner som mindsker støvgenerne fra indblæsning af foder.

Vurdering

På baggrund af afstanden til de umiddelbare naboer og det faktum at der ikke ligger naboer op ad ikke befæstede veje omkring anlægget, samt husdyrbrugets fokus på minimering af støvgener i forbindelse med foderopbevaring og håndtering samt transporter, vurderes det, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

Transporter

Transporter	Før godkendelse	Efter godkendelse
	Antal/ år	Antal/ År
Transport af foder	60	80
Afhentning af smågrise	60	80
Afhentning af slagtesøer	26	26
Afhentning af døde dyr	52	52
Udbringning husdyrgødning - gylle	280	365
Affald	26	26
Olie	7	7
Transporter i alt	514	636

Vurdering af transportveje til og fra ejendommen

Alt transport til og fra ejendommen med adgang fra den offentlige vej Forpagtervejen. Langs med Forpagtervejen findes der en del andre beboelser, og men der er ingen beboelser umiddelbart ved ejendommens udkørsel.

Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten, hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

Størstedelen af transporterne er af gylle, foder og afhentning af dyr. Samlet set forventes der en stigning i antallet af transporter med det ansøgte projekt.

Transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 7-18, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne. Transport til og fra husdyrbruget vil altid foregå ved hensynsfuld kørsel. Derudover tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage inden for normal arbejdstid.

I højsæsonen for gyllekørsel kan der køres uden for normal arbejdstid, men dette vil foregå under hensyntagen til naboernes nattesøvn, så kørsel tæt på naboerne så vidt muligt ikke foregår senere end kl. 22 eller tidligere end kl. 6 på hverdage og ikke senere end kl. 23 og tidligere end kl. 8 i weekender og på helligdage.

Vurdering

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug er det muligt at regulere trafik internt på bedriften og ved ind- og udkørsel. Det gælder hvis trafikken giver anledning til gener for naboer tæt på ejendommen, eller f.eks. hvis oversigtsforholdene ved udkørsel til offentlig vej vurderes, at kunne give anledning til farlige situationer for trafikken.

Der kan ikke stilles vilkår til trafik på offentlig vej, som lovligt kan anvendes til kørsel med den type køretøjer, der anvendes til drift af husdyrbrug. Her er det vejmyndighedernes vurdering om der er et generelt problem, som skal tages hånd om. Det kunne f.eks. være vejens bæreevne, der ikke kan holde til særligt tunge køretøjer. Natur- og Miljøklagenævnet har i en tidligere klagesag fastslået: *"Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke ved husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning, og afgøres af relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet."*

Der er tale om gode til- og frakørselsforhold til ejendommen og det vurderes på den baggrund, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentligt gener for de omkringboende.

Egenkontrol

Ansøger har redegjort for følgende egenkontrol:

- Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol minimum hvert 10. år
- Logbog for overdækning af gyllebeholder
- En gang årligt udarbejdes "Gødnings- og husdyrindberetning",
- Overvågning af vand og strømforbrug
- Dokumentation for fasefodring og anvendelse af fytase
- Miljøledelsessystem
- E-kontrol 4 gange om året

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle u hensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes. Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedsivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er afblændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare, alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpepestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Alt markdrift foregår fra anden ejendom og der opbevares ingen pesticider på ejendommen.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der er en olietank ved siloerne og en i tilknytning til beboelsen. Olietankene er placeret på fast gulv uden afløb.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med virksomhedens størrelse og type.

Affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages (fremgår af § 35 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 6 b. Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Husdyrbruget skal sortere sit affald og sikre, at mest muligt affald bliver sorteret fra til genbrug, genanvendelse og anden endelig materialenyttiggørelse. Affald som ikke kan genanvendes skal håndteres som forbrændingseget, deponeringseget eller farligt affald i henhold til Syddjurs Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Husdyrbruget skal håndtere sit affald efter reglerne i affaldsbekendtgørelsens og affaldsaktørbekendtgørelsen. Det betyder, at husdyrbruget skal sortere deres erhvervsaffald og aflevere det til en godkendt affaldsmottager med henblik på genbrug, genanvendelse eller anvendelse til anden endelig materialenyttiggørelse.

Ifølge affaldsbekendtgørelsen defineres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse som værende:

- Glasaffald
- Metalaffald
- Plastaaffald
- Papiraffald
- Papaffald
- Træaffald
- Genanvendeligt farligt affald, herunder batterier og elektronik
- Genanvendeligt PVC-affald
- Andet affald, der er egnet til materialenyttiggørelse, fx byggeaffald og have-/parkaffald.

Husdyrbruget skal sikre en høj reel genanvendelse af affaldet og skal på anmodning fra kommunen kunne dokumentere, at affaldet bliver leveret til et godkendt affaldshåndteringsanlæg, som sikrer, at de enkelte affaldsfraktioner reelt bliver forberedt med henblik på genbrug eller genanvendt. Dokumentationen kan være fra behandlingsanlægget.

Virksomheder kan aflevere affaldet til:

- Et genanvendelsesanlæg eller et anlæg, som forbereder affald til genbrug, der er registreret i Affaldsregistret.
- En indsamlingsvirksomhed, der er registreret i Affaldsregistret.
- En virksomhed, som kan undlade at lade sig registrere efter bekendtgørelse om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed.
- Et kommunalt behandlingsanlæg, der er registreret i Affaldsregistret.
- En kommunal genbrugsplads eller en kommunal ordning efter § 11.
- En frivillig tilbagetagningsordning, jf. bekendtgørelse om affald.

Det vurderes, at husdyrbruget kan producere farligt affald, herunder for eksempel:

- Oliefiltre
- Batterier
- Spildolie
- Spraydåser
- Kanyler
- Kemikalierester
- Rester af kunstgødning
- Giftrester (også rottegift)
- Medicinrester
- Lysstofrør

Opbevaring af farligt affald kan udgøre en miljørisiko.

Vurdering

Ejendommen er omfattet af § 16 a og er derfor omfattet af miljøministeriets affaldsregulering og Syddjurs Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald. Husdyrbruget skal derfor også være tilknyttet kommunens ordning for håndtering af farligt affald eller have aftale med en anden godkendt indsamler eller behandlingsanlæg, såfremt der opstår farligt affald på husdyrbruget.

Affaldsmængder

Nedenstående angiver anslåede og forventede mængder af affald årligt.

Fast affald

Affaldstype	Opbevarings-sted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år	EAK-kode	ISAG-kode
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap/plast)	Container			500 kg	15.01.01	50.00
Bigbags af PE-plast	Container			100 kg	15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer	Container	Egen	Kommunal modtagestation	100	20.01.21	79.00
Jern og metal	Intet fast	Produkthandler	Produkthandler	500 kg	02.01.10	56.20
Rest efter sortering	Container			Varierende mængder	Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Glas	Intet fast	Egen	Kommunal modtagestation		20.01.02	51.00

Vurdering

Det vurderes at ejendommen lever op til affaldshierakiet og til affaldsregulativerne for Syddjurs Kommune.

Døde dyr

Døde dyr overdækkes med kadaverkappe indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA. Afhentning sker løbende. Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt. Døde dyr opbevares på en plads ved nordlige indkørsel.

Kemikalier generelt

Eventuel opbevaring af brugte sprøjter vil ske i kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Pesticider

Alt markdrift foregår fra anden ejendom og der opbevares ingen pesticider på ejendommen.

Oliekemikalier

Der er en oiletank ved siloerne og en i tilknytning til beboelsen. Oiletankene er placeret på fast gulv uden afløb.

Spildevandsmængde

Spildevandstyper	m ³ /år efter godkendelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	1200 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand beboelse	200 m ³	Nedsivning	Septiktank
Sanitært spildevand fra stald	150 m ³	Nedsivning	TRIX

Beskrivelse af spildevandstilledning

500 m³/år spildevand tilledes gyllebeholder med flydende husdyrgødning.

Beskrivelse af spildevandsafledning

Rengøringsvand ledes fra stald til gyllebeholder.

Sanitært spildevand ledes til TRIx tank.

Tagvandet afledes til nedsivning i faskiner.

Energiforbrug

Energi

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Elforbrug	300.000 kwh	400.000 kwh
Opvarmning	Gas	Gas og gyllekøling

Elforbruget er anslået ud fra forventninger til den fremtidige drift.

Elforbruget i svinestalden går primært til belysning og drift af teknisk udstyr, og ikke mindst til gyllekøling

Energibesparende foranstaltninger

Når der i anlægget udskiftes lysarmaturer sikres det, at der vælges mellem de mest energibesparende systemer. F.eks. LED-belysning.

Vurdering

Det forventes at elforbruget vil ligge omkring normforbruget, dog med et højere forbrug pga. af gyllekøling.

Vandforbrug

Vand

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
------	-----------------	----------------

Årligt forbrug af drikkevand	7000 m ³	8000 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde	900 m ³	1200 m ³

Vandforbruget er vurderet ud fra forventes forbrug ud fra normtal.

Bedriften forsynes vand fra vandværk.

Vandbesparende foranstaltninger

Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres jævnligt med henblik på at undgå spild.

Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

Vurdering

Vandforbruget forventes at ligge omkring normforbruget.

Reststoffer

Udbringning af husdyrgødning bliver foretaget efter de gældende generelle regler ift. indhold af fosfor og kvælstof. Gyllen vil i øvrigt indeholde vand og fodersplid mm. Disse forhold er der i de generelle regler taget højde for og det vurderes derfor at udbringningen af gylle lever op til disse generelle regler.

Foder

Der anvendes tørfoder. Foderet indkøbes færdigblandet og der fodres 4 gange i døgnet.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer. Der anvendes fasefodring på ejendommen, og der tilsættes fytase til foderet. Fytase medfører en bedre optagelse af fosfor fra foderet og dermed mindre fosfor i gyllen.

Der er på bedriften stor opmærksomhed på at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derigennem at kunne monitere fodereffektivitet og produktionseffektivitet. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

Vurdering

Det vurderes at foderforbrug og tiltag i øvrigt vedr. foder lever op til en produktion af den ansøgte størrelse.

Samlet vurdering af affalds- og ressourceforbrug

Virksomheden er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen og Syddjurs Kommunes Affaldsregulativ for erhverv. Virksomheden oplyser, at reglerne efterleves.

Det vil sige, at

- Dagrenovationslignende og forbrændingseget affald bortskaffes til forbrænding.
- Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares, så vindflugt undgås.
- PVC-affald frasorteres og bortskaffes korrekt.

- Klinisk risikoaffald som kanyler, medicinflasker og lignende opbevares forsvarligt i egnet emballage

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand:

- Farligt affald opbevares, så det ikke kan løbe til jord, grundvand eller overfladevand og beskyttet mod vejrlig. Tanke er sikret mod påkørsel.
- Eksisterende olietanke er reguleret af olietanksbekendtgørelsen. Nye tanke og/eller sløjfning af tanke skal anmeldes til Syddjurs Kommune.

Det vurderes, at der er redegjort for et vand- og energiforbrug, der står mål med størrelsen af dyreholdet. Der er en stigning i ressourceforbruget som følge af godkendelsen.

B.9 Valg af BAT

Alle stalde er med delvise spaltegulve med 25-49 % fast gulv. Der etableres gyllekøling i stald 4 og 7 og gyllebeholderen overdækkes.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav Kg N/år	4371	507	4878
Faktisk emission Kg N/år	4495	373	4868
Forskel Kg N/år			11
BAT krav overholdt			Ja

BAT niveauet er i husdyrgodkendelse.dk korrigeret i forhold til BAT niveau for stald 4.

Gyllekøling

Gyllekølingen bliver med rørudslusning og timetæller.

Ammoniakreduktionen er projekteret til 8 %.

Den nødvendige specifikke kølekapacitet kan beregnes ud fra formlen:

$$0,85 \cdot x - 0,004 \cdot x^2 = \text{ammoniakreduktionsprocent}$$

8 % reduktion giver en specifik køleeffekt på 9,9 w/m².

Den årlige køleydelse kan derfor beregnes til

$$9,9 \text{ w/m}^2 \cdot 1071 \text{ m}^2 \text{ gyllekanaler} \cdot 8760 \text{ timer} / 1000 \text{ w/kw} = 92.881 \text{ kwh.}$$

Gyllekølingen dokumenteres med timetæller og varmen genbruges i staldene.

Det understreges at antal kvadratmeter gyllekanal ikke er en betydende variabel for ammoniakreduktionens størrelse og Syddjurs Kommune opfordres til at stille et vilkår om at der skal indsendes ny beregningen for køleydelsen når stalden er bygget.

Vurdering

Ejendommen lever op til BAT kravene og reducerer derudover ammoniakfordampningen med 64 kg.

B.10 Grænseoverskridende virkninger

Det er vurderet, at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Det er dog vurderet at ammoniakemissionen har et niveau og en karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet og kun mindre del af emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører grænseoverskridende virkninger hverken lokalt eller internationalt.

IE-husdyrbrug

Der er tale om et IE-husdyrbrug, da der er over 750 stipladser til søer på ejendommen.

C.1 Foranstaltninger ved ophør

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

- Den resterende husdyrgødning i kummer og tanke vil blive fjernet
- Fodersiloer/foderrum tømmes og rengøres
- Staldene vil blive rengjort og spildevandet kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen
- Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren
- Udtjent elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug
- Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter
- Olietanke tømmes
- Døde dyr fjernes
- Gylletankene vil blive fjernet, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift

C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management

Management

Medarbejdere

De ansatte deltager løbende i relevante kurser. Der bliver udarbejdet APV for arbejdspladsen, opsat førstehjælpskasser og øjenskylloudstyr, og der er konstant værnemidler i form af beskyttelsesbriller, handsker, åndedræts- samt høreværn til rådighed for medarbejderne.

Oplæring

Der er oplæringsprogrammer for ansatte i relation til relevant lovgivning, herunder miljøgodkendelsen, beredskabsplanen, vedligeholdelse af udstyr.

Beredskabsplan

Der er udarbejdet en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, brand m.v., og er tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Dagligt tilsyn

Ansøger eller dennes ansatte tilser dyr og produktionsanlæg flere gange hver dag. Der udføres små reparationer når det er nødvendigt, Såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service til driftsanlægget som udføres af kompetent personale.

Mark- gødningsplan

Der bliver hvert år udarbejdet gødningsregnskab af en planteavlskonsulent.

Sprøjtejournal
Der føres sprøjtejournal.

Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol min. hvert 10 år.

Renoveringsplan for driftsudstyr og staldbygninger
De eksisterende stalde er i god stand og det forventes ikke at der skal foretages gennemgribende renovering før om 20-25 år.

Samlet BAT indenfor management

Det vurderes, at ejendommen anvender bedst tilgængelig teknik, indenfor følgende managementpunkter:

- Alle medarbejdere deltager løbende i relevante kurser.
- Der bliver udarbejdet en beredskabsplan som hænger tilgængelig for alle medarbejdere.
- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på driftsanlæggene.
- Kvalitetskontrol
- Vurdering af tidshorisonten for større renovering af driftsinventar og driftsbygninger.
- Der er indført miljøledelse på ejendommen

Godt landmandskab

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger. I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af indkøbt foder.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der udarbejdes gødningsregnskab på bedriften.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, skadedyr samt mindske risikoen for at der opstår uhygiejniske forhold.
- Sætte særlig fokus på dyrevelfærd og fortsat gøre en ekstraordinær indsats over for infektioner, som kan overføres fra dyr til mennesker.
- Tage hensyn til grund- og overfladevand, når driften tilrettelægges.

Rengøring og desinficering

Der er på bedriften stor opmærksomhed på at renholde stalde og de omkringliggende arealer. En sideeffekt af godt indeklima er, at staldene lugter mindre end gennemsnittet, samt at ammoniakfordampningen ligeledes er lavere.

Overbrusning i svinestalde

Følger de lovmæssige krav om overbrusningsanlæg eller tilsvarende anordning til regulering af svins kropstemperatur.

Miljøledelsessystem

Der er i februar 2017 offentliggjort BAT konklusioner for husdyrbrug, hvilket medfører at alle IE-brug inden 21. februar 2021 skal have implementeret miljøledelse dog senest ved meddelelse af §16a miljøgodkendelse.

Miljøledelsen skal omfatte:

- 1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) fastsætte miljømål,
- 3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- 4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet. Miljøledelse er allerede indført på husdyrbruget.

Se vedhæftede bilag.

BAT energi

Energibesparende foranstaltninger

Belysning:

- Der anvendes energibesparende belysning.
- Lamper rengøres jævnligt
- Lyset er tændt i forbindelse med fodring og ophold i staldene. Fodring og ophold i staldene sker typisk i perioden 6-20 og i den periode vil lyset være tændt.

Det skal understreges, at tidspunkterne for lys er vejledende og der vil kunne være daglige og sæsonmæssige udsving i varigheden af tændt lys.

Korntørring:

Der er ingen korntørring på ejendommen

Transport:

Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås. Ansøger har fokus på at minimere antal transporter.

Ventilation:

Alle stalde er med undertryksventilation. Der er separat frekvens styring i hver sektion som styrer varme/ventilation. Herved sikres de mest optimale forhold for grisene og samtidig sikres også at der bruges mindst mulig energi. Desuden bliver udsugningsenhederne vasket for hvert hold nye grise. Herved reduceres vindmodstanden i aftrækskanalen og der spares store mængder energi.

Styring af ventilationen i staldene er med til at sikre et godt indeklima og samtidigt med til at reducere forbruget af energi til et absolut minimum.

BAT vand

Vandbesparende foranstaltninger

- Anlæggets drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Ansøger bestræber sig på at minimere forbruget af vaskevand.
- Vandforbruget minimeres ved at der bruges drikkenipler over fodertruget. Dermed opsamles det vand, der spildes og der anvendes kun præcist det drikkevand grisene tapper.
- For ikke at bruge mere vand end nødvendigt og samtidig få en effektiv rengøring, anvendes højtryksrenser og iblødsætning, når staldene rengøres.
- Stophaner på vandslanger.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.

BAT – råvarer

Der er på bedriften stor opmærksomhed mod at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derigennem at kunne monitorere fodereffektivitet og produktionseffektivitet.

Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.

- Daglig regulering af fodertildeling.
- Der udarbejdes foderplaner, evt. i samarbejde med konsulent, og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Godt management og sunde dyr.
- Foderanlæg justeres jævnlige, således at udfodret mængde svarer til dyregruppen og unødigt foderspild minimeres.
- Søerne fasefodres, dvs. at der fodres med forskellige foderblandinger afhængigt hvor søerne er i deres cyklus. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Samlet BAT-vurdering

Samlet vurderes det at projektet lever op til BAT indenfor punkterne, ammoniak, miljøledelse, management, fodringsstrategi, vand, energi, spildevand, støj, støv, lugt, opbevaring af husdyrgødning, forarbejdning af husdyrgødning og udbringning af husdyrgødning, blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og lovgivningskravene.

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi.

I lovgivningen er der faste krav til BAT på ammoniakudledning, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer

For at reducere ammoniakemissionen mest muligt er følgende alternativer undersøgt:

- gylleforsuring
- luftrensning

BAT niveauet er overholdt på husdyrbruget og overopfyldt med 3 kg og det er vurderet at øvrige alternativer medfører en væsentlig og ikke proportional belastning af bedriftens økonomiske produktionsresultat, og alternativerne er derfor fravalgt.

Miljøkonsekvensrapport

I relation til miljøkonsekvensrapportens krav til oplysninger jf. punkt B henviser til punkter B1-B10 i nærværende ansøgning, og den videre redegørelse i miljøkonsekvensrapporten tager udgangspunkt i ovennævnte oplysninger.

E.1-a Udformning, dimensioner mm.

Ejendommen består af følgende produktionsbygninger:

Materialevalg

	Grund-plan ca.	Bygnings-højde ca.	Tag-hældning	Bygningsmateriale r/farver	Anvendelse
Stald 1	1352 m ²	7 m	20	Elementer rød, gråt tag	Søer
Stald 2	429 m ²	5 m	20	Røde sten, gråt tag	Søer
Stald 3	1039 m ²	6 m	20	Elementer rød, gråt tag	Smågrise
Stald 3a	472 m ²	6 m	20	Elementer rød, gråt tag	Smågrise
Stald 4	1240 m ²	8 m	20	Elementer rød, gråt tag	Søer
Stald 5	823 m ²	6 m	20	Elementer rød, gråt tag	Søer
Stald 6	435 m ²	7 m	20	Elementer rød, gråt tag	Smågrise
Stald 7	1105 m ²	8 m	20	Elementer rød, gråt tag	Søer
Gylletank	676 m ²	8 m		Elementer, grå overdækning	Gylle
Gylletank	671 m ²	9 m		Elementer, grå overdækning	Gylle
Gylletank	259 m ²	3 m		Elementer	Gylle

I øvrigt henvises til landskabsvurderingen under punkt B.4.

E.1-b Forventede indvirkning på miljøet

Husdyrbruget forventer ingen væsentligt skadende virkninger på miljøet som følge af produktionen på ejendommen. På ejendommen følger og overholder man generelt dansk lovgivning, men i særdeleshed vurderes at lovgivningen om anvendelsen af gødning herunder husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrloven i alt sin væsentlighed sikrer miljøet mod utilsigtede virkninger af husdyrproduktionen. De beskrevne krav til dansk landbrug indenfor kvælstofkvoter, fosforregnskab, vurdering af mulige skader på sårbar natur, vurdering af påvirkning af naboer mm. vurderes at forebygge og begrænse den mulige skade som landbrugsproduktionen kan have på miljøet.

Husdyrbrugets forventede potentielle væsentlige indvirkningerne på miljøet vurderes at være:

- påvirkning af vandmiljø
- påvirkning af omkringliggende natur
- påvirkning af naboer

Vandmiljø

Projektet kan potentielt påvirke vandmiljøet, både grundvandsressourcen og ferske vande samt havmiljøet. Det er dog vurderet at de generelle virkemidler som virksomheden skal leve op til jf. anden lovgivning, modvirker de potentielle væsentlige påvirkninger af vandmiljøet. Herunder gælder erhvervets generelle krav til opsamling af overskudskvælstof gennem efterafgrøder, og skærpede krav til fosforoverskud fra bedrifterne.

Kumulation

Produktionen af fødevarer vil altid medføre en påvirkning af miljøet, men i Danmark er der skrappe kvotekrav til anvendelsen af kvælstof til planteavl, således at ikke alle planter tildes den gødning de har brug for. Dette krav, sammen med ovenstående efterafgrøder mm. betyder at der, selv i kumulation med andre ejendommen, må forventes en minimal påvirkning af miljøet.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare naturkategorier i området. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning på naturen i området.

I relation til bilag IV dyre- og plantearter vurderes bekendtgørelsens afskæringskriterier i alt sin væsentlighed at reducere påvirkningen af sådanne arter til et absolut minimum, og at disse arter derfor ikke påvirkes negativt af produktionen.

Kumulation

Bedriftens påvirkning af særlig sårbar natur er vurderet i forhold til kumulation med øvrige bedrifter i nærområdet. I relation til særlig sårbar natur er der skærpede krav til bedriftens tilladte påvirkning af et særligt sårbart område, såfremt der ligger andre bedrifter i nærheden af den sårbare natur.

I forhold til habitat natur er der ikke andre produktioner indenfor en afstand der medfører kumulationen.

Naboer/lugt

Alle husdyrproduktioner medfører en emission af lugt, støv, støv og lys. Disse emissioner spredes omkring bedriften afhængig af vind, højde på afkast, hastighed på luften i ventilator og temperatur. I relation til lugt vurderes denne spredning omkring ejendommen i husdyrgodkendelse.dk, hvor i forvejen fastsatte afskæringskriterier i forhold til enkeltliggende naboer, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde skal overholdes. Bedriften overholder disse afskæringskriterier og derfor vurderes bedriften ikke at påvirke miljøet væsentligt med hensyn til lugt.

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der ligger ikke øvrige produktioner indenfor disse afstande og derfor er kumulationen med andre husdyrbrug ikke vurderet.

E.1-c Risiko for ulykker mm.

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedsivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er afblændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 5-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpepestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Alt markdrift foregår fra anden ejendom og der opbevares ingen pesticider på ejendommen.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der er to olietanke på ejendommen. Olietankene er placeret på fast gulv uden afløb.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

Beskrivelse af risikominimering

Gyllebeholderen er etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderen tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Alle samlinger kontrolleres jævnligt og pumpning af gylle foregår udelukkende under opsyn.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Endvidere bemærkes, at anlægget er under dagligt opsyn. Alle medarbejdere vil desuden blive instrueret i forholdsregler i tilfælde af uheld.

E.1-d Væsentlige alternativer

Husdyrbruget har i forbindelse med godkendelsen vurderet på alternativer indenfor ammoniakreduktion og lugtreduktion. Produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak, herunder det vejledende BAT niveau for ammoniak. Det er derfor vurderet at investering i yderligere emissionsreducerende teknologi som luftrensning eller forsurening ikke vil være et proportionalt tiltag, og disse er derfor udeladt.

Idet man ønsker at bygge til eksisterende stalde, vurderes der ikke at være reelle alternative placeringer af udvidelsen. Det er vurderet at placere stald 7 vest for den eksisterende stald 4, men det er vurderet at stalden her vil blive mere synlig i landskabet end den ansøgte placering, hvor stalden bedre passes ind i det eksisterende bagvedliggende byggeri. Alle alternativer vil være selvstændige bygninger og dermed kan man ikke samle de forskellige dyregrupper, og der vil ikke være en reel stordriftsfordel. Se i øvrigt afsnit B.4.

E.2 Ikke teknisk resume

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Ejendommen er beliggende i område med særlige landskabelige interesser.
- Staldsystemerne i alle stalde er med delvis spaltegulv med henblik på at minimere ammoniakfordampningen fra staldanlægget.
- Der etableres gyllekøling i to stalde.
- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

E.3 Kompetente ekspert

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Cand.scient Jakob Altenborg fra Miljø & Natur Landbrugsrådgivning.

F.1-a Husdyrbrugets placering

Der henvises til punkt B.4

F.1-b Fysiske karakteristika

Der henvises til punkt E.1-a

F.1-c Energibehov og forbrug

Der henvises til punkt B.8

F.1-d Reststoffer og emissioner

Der henvises til punkterne B.5 for ammoniak, B.6 for lugt, B.7 for Støj, rystelser og støv og B.8 for affald

F.2 Rimelige alternativer

Det er muligt at placere de nye bygninger anderledes på ejendommen, men alle andre placeringer betyder at man fragmenterer produktionen og der vil i sådan et tilfælde reelt være tale om to sohold, hvor der ikke vil være en reel stordriftseffekt og ikke vil være en effektivisering. Derfor vurderes alternative placeringer ikke at være rimelige alternativer.

Der er ligeledes vurderet på alternativer til ammoniakreduktion. Der er dog valgt at anvende gyllekøling og derfor er det ikke relevant med alternativer.

F.3 Referencescenarie

Referencescenariet i den ansøgte produktion vurderes at være den eksisterende produktion og eksisterende produktionsbygninger. En statisk tilstand er oftest ikke et udtryk for noget positivt, da der er ensbetydende med at hjulene er gået i stå. Dette er også tilfældet i landbruget. Det er derfor uundgåeligt, at landbruget hele tiden ændres i takt med omgivelserne.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugserhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides. Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige og samfundsmæssige konsekvenser, det giver.

F.4

Generelt gælder for alle nedenstående forhold, at det vurderes at husdyrbrugets påvirkning hovedsageligt er begrænset til lokalområdet, dog undtagen klimagasser. Projektets direkte indvirkninger er beskrevet, og der vurderes ikke at være væsentlige sekundære eller langsigtede virkninger. Det er vurderet at de miljøbeskyttelsesmål der er vedtaget i Danmark og EU er implementeret i den gældende lovgivning for området, og at der i den kontekst ligeledes er foretaget vurderinger af effekten af de enkelte påvirkninger både lokalt og internationalt.

Befolkningen og menneskers sundhed

Der er ingen forventning om at husdyrbruget vil påvirke befolkningen eller menneskers sundhed. Husdyrbruget er placeret med god afstand til tættere befolkede områder og den potentielle påvirkning af sundheden vurderes at være begrænset til de nærmeste omgivelser omkring husdyrbruget. Ifølge Miljøstyrelsens vurdering af luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø, er der ikke angivet en direkte effekt af luftforureningen fra husdyrbrug på menneskers sundhed.

Biodiversiteten

Biodiversiteten kan potentielt påvirkes af husdyrbrugets emission af ammoniak. Miljøstyrelsen har fastlagt en række faste definerede naturkategorier som er opført i punkt B.5. Her fremgår ligeledes naturkategoriernes sårbarhed for ammoniak. Det vurderes derfor at så længe

sårbarhederne i forhold til ammoniak overholdes vil der ikke være en påvirkning af biodiversiteten fra husdyrbruget.

Jordarealer og jordbund

Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en løbende påvirkning af jordbunden eller jordarealet. I forbindelse med anlægsfasen har der været en påvirkning helt lokalt, men denne påvirkning vurderes ikke at have en væsentlig påvirkning på miljøet.

Vand

Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en påvirkning af vandressourcerne som følge af husdyrbrugets placering eller drift.

Luft og Klima

Luften påvirkes med udledning af ammoniak og lugt. Disse faktorer kan have en ikke uvæsentlig lokal påvirkning, men udover nærområdet (300 m radius) vurderes påvirkningerne at være af underordnet karakter.

I relation til emission af klimagasser har det ikke været muligt at finde empiriske data der gør det muligt direkte at kvantificere effekten af det enkelte husdyrbrug. Men ifølge Mette Hjort Mikkelsen et al kommer 20 % af udledningen af klimagasser til atmosfæren i Danmark fra husdyrproduktionen. Det er derfor en ikke uvæsentlig mængde klimagasser der udledes fra husdyrproduktionen.

Det har ikke været muligt at finde kilder, der gør det muligt at sammenligne emissionen af drivgasser fra dansk husdyrproduktion med husdyrproduktion i f.eks. Østersølandene. Denne sammenligning vurderes at være relevant i forhold til at den samlede produktion af fødevarer ikke kan forventes at falde i de kommende år, som følge af befolkningstilvæksten. Derfor for at kunne vurdere effekten af en reduktion af klimagasser i dansk husdyrproduktion vil det være nødvendigt at vurdere hvad evt. store krav til reduktion af klimagasser vil betyde af udflytning af husdyrproduktion til lande med mindre skrappe miljøkrav end de danske. Atmosfæren er ligeglad om klimagasserne kommer fra Danmark eller fra Polen.

Etableringen af gyllekøling reducerer emissionen af klimagasser. Der er ingen kvantitative målinger af reduktionens størrelse, men der sker en reduktion af klimagasemissionerne.

Samlet vurderes husdyrbruget ikke at påvirke klimaet mere end et tilsvarende husdyrbrug i Danmark, og det vurderes at yderligere indgreb i forhold til klimaet, bør være gennem generel regulering.

Kulturarv og landskab

Husdyrproduktionen er beliggende i et område med særlige landskabelige værdier og udenfor kulturarv. De landskabelige forhold er vurderet i afsnit B.4 og det er vurderet at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af de landskabelige forhold.

F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget

I forbindelse med udvidelsesfasen af husdyrbruget, må det forventes at der vil være en ikke uvæsentlig transport til og fra byggepladsen, og der vil være en påvirkning af området med støj og larm. Ligeledes vil der være et større ressourceforbrug i form af vand og el samt brændstof. Anlægsfasen vurderes dog at være relativt kort og påvirkning af lokalområdet derfor af forbigående karakter.

Tilstedeværelsen af husdyrbruget vil påvirke næromgivelserne med ammoniak, lugt, støj og støv. Disse forhold er behandlet under punkt B.5, B.6 og B.7. Samlet set vurderes tilstedeværelsen, ud

fra objektive kriterier opstillet af Miljøstyrelsen i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, ikke at føre til en væsentlig påvirkning af området. Særligt ikke taget i betragtning af overdækningen af gyllebeholderne og gyllekølingen reducerer ammoniakfordampningen fra husdyrbruget.

F.5-b Brugen af naturressourcer

Brugen af naturressourcer begrænser sig til vandforbrug til drikkevand. Der er indført miljøledelse på husdyrbruget og som en naturlig del heraf sker der en løbende monitoring af vandforbruget. Vandressourcen er i øvrigt ikke begrænset i området. Det vurderes derfor at der ikke vil være en påvirkning af vandressourcen.

F.5-c Emission af forurenende stoffer

Emission af ammoniak og lugt vurderes at være den væsentligste kilde til påvirkning af miljøet fra husdyrbruget. Begge forhold er vurderet i afsnit B.5 og B.6 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Forhold som støj og vibrationer mm. er behandlet og vurderet i afsnit B.7 Nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Bortskaffelsen af og genanvendelsen af affald er behandlet i afsnit B.8 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner

F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø

I henhold til afsnit E.1-c og afsnit F.4, vurderes faren for menneskers sundhed, kulturarv og miljøet som værende ikke væsentlig.

F.5-e Kumulation

Under punkt B.5 er kumulationen i relation til særlig sårbar natur i nærheden af husdyrbruget vurderet. Det forventes ikke at projektet medfører en påvirkning af de nærmeste særligt sårbare områder.

F.5-f Indvirkning på klimaet

Husdyrbrug påvirker atmosfæren med udledning af særligt klimagasserne metan og lattergas (Sven g. Sommer et al, 2007). I henhold til Mette Hjort Mikkelsen et al udgør drivhusgasserne fra husdyrbrug ca. 20 % af den samlede udledning af drivhusgasser fra Danmark. Det har ikke umiddelbart været muligt at finde empiriske tal der gør det muligt at kvantificere den specifikke udledning fra husdyrbruget. Det vurderes dog heller ikke som relevant idet vurderingen af effekten alligevel skal foretaget i kumulation med øvrige emissioner af drivhusgasser, herunder den samlede udledning i Danmark. I forhold til den samlede udledning af drivhusgasser i Danmark er den ansøgte produktion og dermed emission ubetydelig, og det vurderes derfor at det ansøgte projekt i sig selv ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet i forhold til udledningen af klimagasser, men det kan ikke udelukkes at projektet i kumulation med den øvrige udledning af drivhusgasser i Danmark og resten af verden, kan medføre en negativ påvirkning af klimaet. Det vurderes dog ikke som en rimelig udfordring at løse denne problematik i en konkret miljøgodkendelse.

F.5-g Anvendte teknologier

Der anvendes delvist spaltegulv og gyllekøling for at reducere ammoniakfordampningen fra ejendommen, samt overdækning af gylletanke.

F.6 Metoder eller beviser

Der er ikke identificeret væsentlige virkninger på miljøet og der er derfor ikke anvendt metoder eller beviser til at forudberegne virkningerne.

F.7 Påtænkte foranstaltninger

Der er ingen påtænkte foranstaltninger til at forebygge eller begrænse miljøpåvirkningerne, idet der ikke er identificeret væsentlige virkninger på miljøet som følge af den ansøgte husdyrproduktion.

F.8 Større ulykker og katastrofer

Der er udarbejdet en beredskabsplan i henhold til Rådets direktiv 2012/18/EU. I beredskabsplanen er de væsentligste risikofaktorer beskrevet og forholdsregler i tilfælde af uheld er beskrevet.

Den største risiko for større skade på miljøet vurderes at være brud på gylletank. I den forbindelse vil en større mængde gylle kunne forurene vandmiljøet. Risikoen for brud på gyllebeholder vurderes at være meget lille. Gyllebeholderne kontrolleres således hvert 10. år for holdbarhed og stand, og der foretages årlig inspektion af ejer der kan være med til at sikre at evt. brud bliver identificeret inden et egentligt kollaps af tanken.

F.9 Ikke teknisk resume

Miljøkonsekvensrapportens afsnit F har til formål at identificere forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig skadelig virkning på miljøet. I afsnittet er gennemgået effekten af:

- Ammoniak
- Lugt
- Klimagasser
- Støv
- Støj
- Menneskers sundhed
- Naturressourcer
- Vibrationer
- Affald

Der er ikke identificeret forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig virkning på miljøet.

F.10 Referenceliste

Miljøstyrelsens hjemmeside - Luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø

Mette Hjorth Mikkelsen, Rikke Albrechtsen, Ole-Kenneth Nielsen og Steen Gyldenkerne – debat indlæg i Altinget.dk: Forskere: Reduktion i drivhusgasser fra landbruget er "tæt knyttet til husdyr-produktion"

Sven G. Sommer et al. Aktuell videnskab 5, 2007: Drivhusgasser og husdyrproduktion

Appendix 1

Stald 1

Farepladser	
2,6x1,63 x 96 stier	= 407 m ²
Polte	
13x3,7 x 2 – 1,8x2 (teknikrum)	= 93 m ²
Løbe	
2,89x13-0,35x13 (krybbe) x 4 sektioner	= 132 m ²
2,84x13-0,35x13 (krybbe) x 4 sektioner	= 129 m ²
Ornegange	
13x1,42x2	= 37 m ²
13x1,33x2	= 35 m ²
Løbepladser	
I alt	= 426 m ²
Løsgående	
7,9x3,25x2	= 51 m ²
9,75x7,9x2	= 123 m ²
I alt	= 174 m ²

Stald 2

2,2 x 1,6 x 66	= 232 m ²
----------------	----------------------

Stald 3

En sektion smågrise	
4,8x2,4x8	= 92,16 m ²
8 sektion x 92,16 m ²	= 737 m ²

Stald 3a	
4 sektion x 92,16 m ²	= 369 m ²

Stald 4

Polte	
2,4x3,3x4 stier	= 32 m ²
2,3x3,3x8 stier	= 61 m ²
Drægtige	
7x11,11 x 4 stier	= 311 m ²
7x11,21 x 8 stier	= 628 m ²
I alt	= 1032 m ²

Stald 5

6 sektion x 92,16 m ²	= 553 m ²
----------------------------------	----------------------

Stald 6

64 stier x 1,8x2,7	= 311 m ²
--------------------	----------------------

Stald 7

Drægtige	
7x11,11 x 4 stier	= 311 m ²
7x11,21 x 8 stier	= 628 m ²
I alt	= 939 m ²